THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

OFFICIAL REPORT.

Tenth day of the Fifth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 6th August 1965.

The House met at Half-past-Eight of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

HIGH POWER COMMISSION TO EXAMINE THE PAY SCALES

221—

* 46 (4141) Q.—*Sri P. Shyamsundar Rao (Achanta)*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(*a*) whether the Government are in receipt of any representation from the Non-Gazetted Officers that a High Power Commission should be appointed to examine their scales of pay;

(*b*) if so, the details thereof; and

(*c*) the action taken thereon?

[*The Minister for Law and Prisons deputised the Chief Minister and answered the questions Nos.* 221 to 225]

Sri P. V. Narasimha Rao:—(*a*) Yes, Sir.

(*b*) The representation is to the effect that a Pay Commission with a Judge of the High Court as Chairman may be appointed.

(*c*) The Government have issued orders in G.O. Ms. No. 97 Fin. (P.C.) dated 8-4-1965, setting up a One Man Pay Commission and appointing Shri Justice N.D. Krishna Rao, Judge of the High Court of Andhra Pradesh, as the One Man Pay Commission. The Commission has also started functioning.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu (Nandigama):—The question is about the those of the representation. He has not answered that.

Sri P. V. Narasimha Rao:-There is a lengthy memorandum, which is here with me which contains several details. In effect, an enquiry commission should be appointed

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా lengthy memorandum అన్నారు. అవన్నీ argument యివ్వనక్కర లేదు. కమీషన్ appoint చేయబడినది. Whether any representation was asked for, అవి essential points కదా అవి చెప్పించండి.

Sri P. V. Narasimha Rao:—To sum up in the following are the minimum demands.

1. Bringing down the prices.
2. Linking up the dearness allowance with the prices level.
3. Interim relief of Rs. 10.
4. Appointment of a Pay Commission with a Judge of the High Court as Chairman.

శ్రీ పి. శ్యామసుందరరావు:—అధ్యక్షా, దీనిలో ఉద్యోగుల ప్రతినిధులనుకూడా చేర్చాలని వారి memorandum లో వుందా?

Sri P. V. Narasimha Rao:-Sir, I have just submitted the minimum demands and that are in the concluding paras which sum up the whole thing. May be the demand referred to by the hon. Member is contained somewhere in the body of the memorandum, but this is just what we find in the summing up.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి):—కమీషన్‌వారు interim report యిచ్చారన్నారు. దానిమీద action తీసుకున్నామన్నారు. D.A. మీద యీ కమీషన్ recommendations ఏమిటి? ఆ recommendation మేరకు ప్రభుత్వము action తీసుకుందా? మాకు వచ్చిన వార్తలనుబట్టి వారు కోరిన rate of D.A.—Central Government వారు యిచ్చిన D.A.—justified అని కమీషన్ వారి ముందు అభిప్రాయము వ్యక్తము చేసినట్లు తెలుస్తుంది. ఆ recommendations basis మీదనే implement చేశారా?

Sri P. V. Narasimha Rao:—Sir, the Interim Report of the Commission was considered. That does not mean that whatever the commission has recommended has been accepted in toto. At the moment the interim report is a confidential thing. It is not a final report. వారు report ను consider చేయడము జరిగిందని చెబుతున్నాను. దానిమీద base చేసి యీ sanction యివ్వడము జరిగింది. అయితే వారు చెప్పిన దానికి దీనికి 100% identity వుంటుందని చెప్పడానికి వీలులేదు.

Mr. Speaker:—The N. G. Os. seem to have gone and represented to the one man tribunal. He seems to have given some kind of assurance. Later on the Government passed orders far below what they expected. That is what I read in the papers. So the question is

Sri Pillalamarri Venkateswarlu (Nandigama):—The question is about the those of the representation. He has not answered that.

Sri P. V. Narasimha Rao:-There is a lengthy memorandum, which is here with me which contains several details. In effect, an enquiry commission should be appointed

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా: lengthy memorandum అన్నారు. అవన్నీ argument యివ్వనక్కర లేదు. కమీషన్ appoint చేయబడినది. Whether any representation was asked for, అవి essential points కదా అవి చెప్పించండి.

Sri P. V. Narasimha Rao:—To sum up in the following are the minimum demands.

1. Bringing down the prices.
2. Linking up the dearness allowance with the prices level.
3. Interim relief of Rs. 10.
4. Appointment of a Pay Commission with a Judge of the High Court as Chairman.

శ్రీ పి. శ్యామసుందరరావు:—అధ్యక్షా, దీనిలో ఉద్యోగుల ప్రతినిధులనుకూడా చేర్చాలని వారి memorandum లో వుందా?

Sri P. V. Narasimha Rao:-Sir, I have just submitted the minimum demands and that are in the concluding paras which sum up the whole thing. May be the demand referred to by the hon. Member is contained somewhere in the body of the memorandum, but this is just what we find in the summing up.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి):—కమీషన్‌వారు interim report యిచ్చారన్నారు. దానిమీద action తీసుకున్నామన్నారు. D.A. మీద యీ కమీషన్ recommendations ఏమిటి? ఆ recommendation మేరకు ప్రభుత్వము action తీసుకుందా? మాకు వచ్చిన వార్తలనుబట్టి వారు కోరిన rate of D.A.—Central Government వారు యిచ్చిన D.A.—justified అని కమీషన్ వారి ముందు అభిప్రాయము వ్యక్తము చేసినట్లు తెలుస్తుంది. ఆ recommendations basis మీదనే implement చేశారా?

Sri P. V. Narasimha Rao:—Sir, the Interim Report of the Commission was considered. That does not mean that whatever the commission has recommended has been accepted in toto. At the moment the interim report is a confidential thing. It is not a final report. వారు report ను consider చేయడము జరిగిందని చెబుతున్నాను. దానిమీద base చేసి యీ sanction యివ్వడము జరిగింది. అయితే వారు చెప్పిన దానికి దీనికి 100% identity వుంటుందని చెప్పడానికి వీలులేదు.

Mr. Speaker:—The N. G. Os. seem to have gone and represented to the one man tribunal. He seems to have given some kind of assurance. Later on the Government passed orders far below what they expected. That is what I read in the papers. So the question is

whether the Government has accepted the recommendations of the one Man Tribunal with regard to the interim relief or whether they have not accepted.

Sri P. V. Narasimha Rao:—We have accepted. That does not mean that we have accepted hundred per cent. There may be some variations.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం (మాడుగుల):-మీకు తెలిసిన ఫోగట్టా—N.G.G.O's ఒక magazine కూడా publish చేస్తున్నారు. Government Representatives, Pay Commission, Chairman, N.G.G.O's Representatives కూర్చుని ఒక agreed conclusion కు వచ్చారని, మదరాసు, మైసూరులలో వున్న ప్రకారము వస్తుందని అందులో వ్రాశారు—అందులో వారి agreement వుంది. అది గవర్నమెంటుకు వచ్చి వుంటుంది. అది పరిశీలించారా ?

Sri P. V. Narasimha Rao:—It is not correct so far as I know. Because any decision to sanction dearness allowance in our State on par with the dearness allowance prevailing in any other State presupposes that conditions are identical here and there. So far as I know the material evidence adduced before the Commission was not sent to come to a conclusive inference that this is so. Therefore in the interim report, the commission has given certain recommendations. Whether it should be on par with the other States, there was not enough material before the Commission to come to a conclusion. That is the actual position.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ముగ్గురుకలిసి కూర్చున్నప్పుడు అక్కడవచ్చిన చర్చలలో centre యిచ్చిన, మదరాసులో implement చేసిన rate of D. A. విషయములో dispute లేదు, అంతవరకు అంగీకరించి, ఏ datenుండి- retrospective effect pay చేయాలిఅనేదానిమీద difference వున్నట్లుగా వారి Journal అయిన 'White Collar Voice' లో వ్రాశారు. అదిలేకపోతే కమీషన్ యిచ్చిన recommendations ఏమిటి? ఎంతవరకు implement చేశారు? చెబుతారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అదేచెప్పాను. Agreed solution కు వచ్చామనేది correct కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:- Commission ను వేశారు. Pay Commission final report తరువాత వస్తుంది. Interim recommendations యివ్వమని Commission ను అడిగారు. Employees తరపున representatives లేరు. ప్రభుత్వము వేసిన కమిషన్ interium relief గురించి యిచ్చిన recommendations ను మీరు పూర్తిగా implement చేయకపోవడానికి కారణముఏమిటి? దీని recommendations ఏమిటి? ఎంతవరకు implement చేశారు? తెలియజేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అదేచెబుతున్నాను. In course of time they can be placed on the Table of the House. Now it is only an interim recommendation. By and large I am submitting that the interim recomendations have been accepted.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా, "by and large accept" చేశాం అన్నారు. Interim relief recommendations తో దేనిలో defer అవుతున్నారో తెలియజేయలేదు. What is the interim recommendation ?

Sri P. V. Narasimha Rao:—Sir, I have already stated my position and made it very clear that by and large they have accepted the recommendations. If there are minor variations, I cannot go into the details because it amounts to divulging the recommendations. I have said they have accepted the recommendations.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా, pointed గా అడుగుతున్నామండి. Divulge చేయడానికి యిదేమి Cabinet meeting secret document కాదు. నాకు అర్థంకావడంలేదు. It is a recommendation made by a tribunal. I request that a copy of it may be placed on the Table of the House. I want to know whether the recommendations regarding dearness allowance have been accepted by the Government. ఏదేమైనా యిది Cabinet decision గా వుండవలసిన పనిలేదు. Have the recommendations been accepted or noo that is what I want to know. By and large వద్దండి. I want him to say yes or no.

Sri P. V. Narasimha Rao:—I have nothing to add. A decision has not been taken at present.

Mr. Speaker:—What they want is whether a final decision has been taken or not?

Sri P. V. Narasimha Rao :—I have already said that a final decision has not been taken.

శ్రీ ఎం, రాంగోపాల్‌రెడ్డి (మైదారం):—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు report divulge చేయకపోయినా ఫరవాలేదుకాని ఆకమిషన్ రికమండేషన్ యెక్కువ యిస్తుందా, తక్కువయిస్తుందా, దానిని సూచనప్రాయంగా చెపితే బాగుంటుంది,

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అది వేరే చెప్పవలసిన అవసరంలేదండి. Variations వున్నాయని అనను. అంటే వేరియేషన్స్ వారుచెప్పేదానికి ఎక్కువ variations బహుశః అది కాదేమో? అక్కడకూడా కొద్దిగా తగ్గించి యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—హైదరాబాదును 'A' class సిటీగా చేసి D. A. యివ్వవలసినదని రికమండేషన్‌లో వుందా? అది accept చేశారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఒక్కొక్క విషయం అందులో వుందా లేదా మీరేమిచేశారు, అని అడుగుతున్నారు. దానిని Table మీద పెట్టడానికి అభ్యంతరంలేదని మనవిచేశాను. It is only a question of taking a decision to place it on the table, I think it is not proper. I say by and large they have accepted the recommendations.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—On a point of Order, Sir. Question మనముందువచ్చింది. దానిలో వేసిన ప్రశ్నలన్నింటికి నేను సమాధానం చెప్పలేను. Decision తీసుకోలేదండి. Chamber లోకివచ్చి మీపర్మిషన్ తీసుకుని

Table మీదికి రాకుండా చేసినా దీనికేమీలేదా? Is it such a secret document? అది బయటపెట్టినట్లయితే staff తలక్రిందులవుతుందా? అలాకాకపోతే question వచ్చినపుడు మేము decision తీసుకోలేదు కనుక దానిని చెప్పలేను, I cannot divulge it అనే reply House కు చెప్పవలసిన reply మాత్రంకాదు. దానిలోవున్న reply మీరుచెప్పవలసివుంది. Interim report Table మీద పెట్టడానికికూడా ఏమి decesion తీసుకోవాలో that is not the concern of the House. ఆ decision Speaker గారిమీద ఆధారపడివుందని మీదృష్టికి తీసుకవస్తున్నాను అధ్యక్షా.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:—Interim report యేదైనాసరే అది agreement కు వచ్చిన report అవునో కాదో తెలియచేయమని నేను కోరుతున్నాను. Specific గా N. G. O లు వాళ్ళయొక్క "White Collar voice"లో కాటగిరికల్‌గా వ్రాశారు. ఆయన రెండు పాయింట్సు విని ఒక agreement కు వచ్చి ఒక రిపోర్టు వ్రాశారు అని అందులో వున్నది. అందులో verifications చేయడానికి వీలున్నదా? మన మనిషి వారిలో ఉండి, అలాంటి agreed అవునా కాదా అన్నది సమస్య.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు: — అధ్యక్షా, యీ రిపోర్టులో వున్న contents చూస్తే గౌరవనీయులు విశ్వనాధంగారు చెప్పింది సరిగా తోచడం లేదు. I shall submit the report to you. You can yourself infer whether any inference can be drawn.

Sri Tenneti Vishwanatham:—The question is whether the Finance Secretary or somebody sat there and whether they came to an agreed conclusion?

Sri P. V. Narasimha Rao:—If they have....

The Minister for Finance (Dr. *M. Chenna Reddy*):—The Finance Secretary was present. But to say that some agreement was reached is not proper. The Commission's position is, that they have heard both sides and given an interim report. If the House wants it we are prepared to place the report on the Table of the House.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—అర్థిక మంత్రిగారు అలాంటి అగ్రిమెంట్సు లేవు అంటున్నారు. Finance Secretary అక్కడ present అయివున్నారు. Minutes మంత్రిదగ్గర వుండివుంటాయి. ఈ discussion జరుగుతున్నప్పుడు, Centre rate of D. A. యివ్వడానికి అభ్యంతరం కాని, May first న యిస్తున్నాం కాని, restrospective గా యివ్వం అనే దానిమీద వివాదం వచ్చినది తప్ప, మిగతా దానికి Finance Secretary agreeable గా commission ముందు ఒప్పుకున్నట్లు మీ minutes తెలియజేస్తే దానినుంచి ప్రభుత్వం ఎందుకు వెనక్కుపోయిందో పరిశీలిస్తారా?

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—అధ్యక్షా, agreement వుంది లేదు అనే question వుండదు. Government, points of views ఆయన రిప్రజెంట్ చేశాడు. N.G.G.O's కూడా represent చేశారు. కమిషన్ అందరి మాటలు ఒప్పుకోడానికి సంపూర్ణంగా వుంది. ఇచ్చిన డెసిషన్‌ను ప్రభుత్వం కంప్లీట్‌గా implement చేసినది. Interim report వారు సెలవు యిస్తే House ముందు పెట్టడానికి అభ్యంతరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

[illegible] Agreement కు వచ్చి interim report [illegible] in the course of discussion Finance Secretary గారు [illegible] ఇవ్వడానికి అంతా అంగీకరించాలనేదే dispute వచ్చింది. Finance [illegible] had agreed that the Government is prepared to pay the [illegible] allowance since the month of May. Is it a fact?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:— ఆయన అక్కడ ఏమి అన్నాడో గవర్నమెంటు దృష్టికి రాలేదు. ఇంతవరకు చూడలేదు. Cabinet లో interim report of the commission చూచుకుని దానిని అమలు పెట్టవలెననే నిర్ణయం జరిగింది. అదిమాత్రం మేము మనవి చేస్తాము.

Mr. Speaker: Did the Finance Secretary give an assurance?

Dr. M. Chenna Reddy. -He was only there to represent the Government. He can only express his opinion on the matter. We got it in the form of an interim report. That was considered by the cabinet and an interim report was given.

Mr. Speaker:—The Finance Secretary went there on behalf of the Government. He expressed the views of the Government what ever it may be. Was the Finance secretary authorised to negotiate on behalf of the Government and then commit himself. Otherwise even if he had gone there to express his opinion, he could not have come to an agreement.

శ్రీ వి. కృష్ణ: —గవర్నమెంటు తరఫున Finance Secretary ఒక యిష్యూ మీద commit కావడం. మన ప్రభుత్వాన్ని represent చేస్తూ Finance Secretary అక్కడ వున్నారు. N. G. G. Os. కోర్కెలు విన్నారు. Mediate చేయడానికి అభిప్రాయం అడిగారు. అడిగినప్పుడు గవర్నమెంటు తరఫున Finance Secretary represented the Government. He said that the Government is prepared to pay the D. A. at the Central Government rates. మాట ఎప్పటినుంచి ఇవ్వాలనే దాని దగ్గర వచ్చింది తేడా. 1st May నుంచి యిస్తారా? అప్పటినుంచి యివ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుందని చెప్పి ప్రభుత్వం తరఫున కమిషన్ముందు comit అయినదా.

Dr. M. Chenna Reddy:— It is a statement of evidence before the Commission. It is not a question of artbiration where two parties sitting together come to an agreement. Whatever proceedings are with the Commission, I do not think they have come to the Government officially. He only expressed certain things and presumably representatives also expressed their opinions; and ultimately the Commission came to a decision. It was not meant for negotiations or anything of that kind, because The Commission is a competent body, and we have adopted its report.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ): అధ్యక్షా, కమిషన్ముందు మన సెక్రెటరీగారు చెప్పింది అది కాదని దానికి గవర్నమెంట్ కమిట్మెంట్ కాదనే విధంగా భావం వస్తుందా? Judge ని appoint చేసిన తరువాత ఆయన యిరుపక్షాలు విని ఒక రిపోర్టు submit చేస్తున్నారు. గవర్నమెంటు ఆమోదిస్తారోలేదో అది తరువాత విషయం. గవర్నమెంటు తరఫున వెళ్ళి మేము ఇంతకంటే ఒకపైస యెక్కువ యివ్వలేం అనే రకమయిన statement ప్రభుత్వంద్వారా యిప్పించిన విషయం వాస్తవమేనాండి?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:—ఇద్దరే కాదు ఎంతమంది అయినా సరే Commission ముందుకు పోయి మాట్లాడడానికి అవకాశాలు వున్నాయి. Finance Secretaryకూడా పోయినాడు. ఆయన అక్కడనుంచి వచ్చిన తరువాత యిచ్చినటువంటి report ఏదిఅయితే వుందో దాన్ని final గా తీసుకోవడం జరుగుతుందిగాని అక్కడ జరిగిన ప్రతి మాటను తీసికొని నిర్ణయం చేయడం అనేది సాధ్యమయిన విషయం కాదు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఈ విషయాన్ని చాలా జాగ్రత్తగా దాటివేస్తున్నారు. క్షమించాలి. దాంట్లో వున్నటువంటి point ఒకటి. The Finance Secretary has made a certain statement before the Commission. The Finance Secretary represents the Government there. Afterwards, why did the Government go back on that? Interim relief ఏమి యిచ్చారనేది మరో విషయం. Minutes మాకు తెలియవు. మాకు వచ్చిన information ప్రకారం Finance Secretary మొట్టమొదట సమావేశం అయినప్పుడు ఈ central D. A. pay చేసేందుకు మాకు ఏమి అభ్యంతరం లేదని చెప్పారు. అదే విధంగా—he has committed himself on behalf of the Government. అట్లాంటప్పుడు—how could the Government go back upon that?

Dr. *M. Chenna Reddy* :—The point is, whether the Government should consider the views of the Finance Secretary or the Report of the Commission. It is obvious that it can be only the Report of the Commission. I am personally not aware and I am not in a position to say what exactly the Finance Secretary stated before the Commission. After all, the decision is taken after discussion and considering all these things. For instance, Sir, what some Ministers have said in the Cabinet is not relevant. Therefore, what exactly happened is not a matter for the Government; after all, certain matters were raised and discussed, and at the moment I am not aware and the Government is not in a position to say what the Finance Secretary said. I am not also sure whether we have got the proceedings of the Commission because, I presume, that proceedings are not really a matter to be sent to the Government.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం):—Finance Secretary గారు ఎంతసేపు చెప్పినప్పటికిన్ని ఒక విషయాన్ని దాటివేస్తున్నారు. Finance Secretary గవర్నమెంటు యొక్క permission తో అక్కడకు వెళ్ళారు. Commission ముందు ఒక statement యిచ్చారు. ఆ statement కూడా గవర్నమెంటు తరపున యిచ్చినట్టుకాదు. Finance Secretary తన అభిప్రాయాలు చెప్పినట్టుగా మంత్రిగారు చెప్పినారు. అది correct కాదని చెప్పి భావిస్తున్నాను. గవర్నమెంటు అంగీకారంతో వెళ్ళారు కాబట్టి గవర్నమెంటు అభిప్రాయంగా వుంటుందిగాని వేరే కాదు. దీనిపైన Commission report యిచ్చారు. ఈ Commission report లో discrepancies ఉన్నాయని చెప్పి Law Minister గారు చెప్పారు. Commission report మన ముందు పెట్టబడలేదు. అసలు Finance Secretary ఏమి చెప్పింది యిక్కడ తీసుకురావడం లేదు. Finance Secretary గారు కొన్ని aspects అంగీకరించారు. తరువాత Commission report యిచ్చింది. Commission కూడా Finance Secretary అభిప్రాయాలను అంగీకరించి మిగిలిన వాటిపైన అభిప్రాయం

చెప్పి ఉండవచ్చు. గవర్నమెంటు అంగీకరించిన తరువాత ఎందుకు వెనక్కు వెళ్ళవలసివచ్చింది చెపుతారా ?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:—Finance Secretary ఒక Statement యిచ్చారు. తరువాత Commission report యిచ్చింది. దాంట్లో Commission report కు వేరు చేసిన మాటవుంటే అది మనం తప్పకుండా చర్చించడానికి అవకాశం ఉంది. Question hour అయినతరువాత మీకు statement ఇస్తాము; అది మీరు చూడండి. అటువంటిది ఏమన్నాఉంటే మాకు Table మీద పెట్టడానికి అభ్యంతరంలేదు. ఇప్పుడు వారు question ఎంత సేపు Finance Secretary చెపితే Commission అట్లా ఎందుకు వ్రాసింది అంటే మేము దానికి జవాబుయివ్వలేము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):—అధ్యక్షా. యిక్కడ రెండు మూడు సమస్యలు వస్తున్నాయి. ఒకటి Commission చెప్పింది అంతా అంగీకరించారాలేదా? రెండవది Law Minister గారు చెబుతూ Commission వేరే ఉందని చెప్పినారు. యిప్పుడు Minister గారు final గా చెబుతూ Variation ఏమైనాఉంటే చెప్పండి చూస్తాము అంటున్నారు. తరువాత Finance Secretary అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు did he represent the Government? తరువాత commit అయినప్పటికి మేము జవాబుదారికాదని Minister గారు చెబుతున్నారు. తరువాత అక్కడ general agreement వచ్చిందని రాత్రికి బెంగుళూరు telephone లో మాట్లాడారని ఎందుకు యిచ్చారని కోప్పడ్డారని తరువాత change చేశారని, change చేసి even కృష్ణారావుగారు యిచ్చినటువంటి interim report ను కూడా గౌరవించకుండా తక్కువగా యిచ్చారని clear గా తెలుస్తోంది. తరువాత మీరు యిచ్చినటువంటి interim relief లో general provident fund క్రింద 9½% increase చేశామన్నారు. వాళ్ళ దగ్గరనుంచి provident fund అని insurance అని 15 రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు. Interim report యొక్క ఫలితం ప్రత్యక్షంగా కనిపించడం లేదు కనుక వీటి అన్నింటిని ఆలోచించి జవాబుచెబుతారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహరావు:—నేను ముందే మనవిచేశాను. ఈ report Table మీద పెట్టినట్లయితే యిందులో ఏమి variation వుంది ఏదిలేదనే తెలిసిపోయేది. Table మీద పెట్టడం అనే నిర్ణయం యింకా జరుగలేదు. తమముందు పెట్టమంటే మాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదని Finance Minister గారు యిప్పుడే చెప్పారు అధ్యక్షా! అయితే యిక్కడ మీరు in toto ఒప్పుకొన్నారా. లేదా ? అంటే దానికి ఒప్పుకొన్నాం అంటే యిది ఉన్నది అది ఉన్నది అని వెంటనే తెలుస్తుందిగదా! Variation ఉన్నాయి. ఉండటానికి అవకాశం ఉంది. It does not mean that it is 100% accepted అని మనవిచేశాను. By and large we have accepted the recommendation అని మనవిచేశాను. ఎందుకంటే యింకా ఎక్కువ information elicit చేయవలసి ఉన్నప్పటికి—it amounts to making us place the thing before the House and on the Table of the House. దాన్ని గురించి యిప్పుడు Finance Minister గారు నేనుకూడా మనవిచేశాము. మీరుచూసి ఒకవేళ Table మీద పెట్టమంటే పెట్టడానికి మాకు అభ్యంతరంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంత వరకు మేము ఒక decision తీసుకోలేదు, ఆ decision తీసుకొనేంతవరకు

అది confidential అనుకొంటున్నాం. 100% accept చేశామని చెప్పడానికి సిద్ధంగా లేము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:—Decision తీసికోలేదు. అందుచేత Table మీద పెట్టమని చెపుతున్నారు. Decision తీసికొన్నా తీసికోకపోయినా report ఏమి మారదుకదా. అందులో variations ఉన్నవాలేవా అంటే, ఎంతవరకు ఉన్నవి అనేది point. గవర్నమెంటుకు హక్కు ఉన్నది. అందుచేత రెండు మూడు Sentences ఎలా మొదలుపెట్టరో చదివితే మేము పెట్టదలచుకోలేదంటే అర్థంఉంది. అంతేకాని మా decision తీసికొన్న తరువాత పెడతామంటున్నారు. ఇప్పుడే పెట్టవచ్చు, గానిdecision will not alter the language of the report యింత discussion జరిగిన తరువాత దాన్ని మరుగుపరుచుకోవడం అంటే అర్థంలేదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహరావు:—మరుగుపరచుకోవడం అంటూ ఏమి లేనేలేదు. రెండు sentences చదవండి అని వారు యింకో రెండు sentenceలు చదవండి అని మరొకరు అంటూపోతే మొత్తం report నే పూర్తిగా చదవ వలసివస్తుంది. When we place the report on the Table of the House, we place it in toto.

శ్రీ ఎం. రామగోపాలరెడ్డి:—అధ్యక్షా: యింత తర్జన భర్జనకన్నా ఎన్. జి. ఓ.లు ఎంత అడుగుతున్నారో అంతా యిస్తే budget లో మొత్తం ఎంత అవుతుంది. అయితే ప్రభుత్వం extra taxes వేయకుండా యివ్వదలచుకొన్నదా లేక taxes వేసి యివ్వదలచుకొన్నదా సెలవిస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహరావు:—అధ్యక్షా ! తర్జన భర్జనలకే భయపడి అడిగింది అంతా యివ్వదలచుకుంటే అసలు ప్రభుత్వమే ఉండదేమో.

Sri M. Ramagopala Reddy :—He has not said how much percentage it will work out if their demand is accepted.

Dr. M. Chenna Reddy:—At present, the commitment is about Rs. 6.80 crores. If their demand is conceded in toto, it will be about another Rs. 6.5 crores.

Mr. Speaker:—It comes to about Rs. 13.5 crores total.

Dr. M. Chenna Reddy:—Yes.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు) :— అధ్యక్షులవారిని మధ్య పెట్టుకొని ఆ బాధ్యత అంతా మీ మీద వేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నట్టుగా వున్నది. ఈ మధ్యనే చెన్నారెడ్డిగారు చెప్పినట్టు బాగా జ్ఞాపకం. ఒకటి, రెండు రోజులలో ఆ report ను సభముందు పెడతామనే విషయం బయటకు వచ్చింది. ఇంత జరిగిన తరువాత కనీసం 4, 5 రోజుల్లో సభ్యులముందు పెడితే సభ్యులయొక్క ఆసక్తత అందులో variations వున్నవా లేవా అనేది తెలుస్తుంది. కాని అధ్యక్షులవారిని మధ్యన పెట్టుకొని చేయడం మంచిది కాదేమో !

Mr. Speaker :—Where is the question of the Speaker here ? If they are willing to place the report on the Table of the House, I do not

stand in the way. But unless I go through the report, I would not be in a position to say whether it should be placed on the Table of the House or not.

Now, we have taken half-an-hour for this and if I allow some more supplementaries, we will be completing one hour for this question itself.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఇప్పుడు మాకు ఒక విషయం స్పష్టం కావాలి. గవర్నమెంటును commission ముందు ఒక officer representచేస్తున్నారు. If he makes astatementbefore the commission shouldwe take itas the Statementmade by the Government before Commission or not? దీనికి ఏదో మంత్రులు అనేకం అనేకచోట్ల చెపుతారు అనే విలువ యిచ్చారు. When he represents the Government we would like to know whether the Government has got any value to it or do they take it as a statement made some where else?

Mr. Speaker :— The Government is not in a position to say what the Finance Secretary has said there.

Dr. *M. Chenna Reddy* :— I have understood his point. It is true that a statement made by any officer before the Commission is not like making a public speech or anything of that kind. But, in the present context, what exactly the statement he has made, I am not in a position to commit. Then, Sir, even supposing that I as Finance Minister agree to give Rs. 20 crores and then the Commission with all its wisdom makes its own recommendation or advice, the whole Cabinet will look into the matter. If the Secretary has made a statement, it is his own responsibility; and even presuming that he has made a statement, the Commission has given a report and we have to take a decision.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— అధ్యక్షా ! ఇప్పుడు మీరు చాలా సేపు అవకాశం యిచ్చారు. చాలా విషయాలు raise చేశాం—అనుకోండి. దయచేసి ఆ interim report సభ్యులందరికీ అందజేయాలనీ, దానితోపాటు Finance Secretary ఆparticular statement యిచ్చాడా, యివ్వలేదా అనేది doubtful position లో పెట్టారు. ఫైనాన్సు మినిష్టగారు కొంచెం అదికూడా చూసి వెరిఫైచేయాలి. Let the Finance Minister make a statement on that.. .....Whether the Finance Secretary has made such a confession or statement or not before the Commission.

Dr. *M. Chenna Reddy* :— It is neither a confessionn or statement nor an assurance; nothing of that kind. It is a matter of proceedings of the Commission. I do not think that we would be right in demanding a copy of the proceedings of the Commission, and then place it for discussion here; Sir, this may look very simple, but the Commission has a longer journey ahead and has to consider many things. If that kind of confession is accepted, it will be very dangerous.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— ఇంత చర్చ జరిగిన తరువాత మరి యిప్పుడు వారు ఆ రిపోర్టు submit చేస్తారా చెయ్యరాండి?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఏ రిపోర్టు ?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— ఆ interim report.

Mr. Speaker:—They said they would send it to me and I will decide whether it should be placed on the Table or not.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు;—అది చాలా danger అని మంత్రిగారే directions యిచ్చేట్లయితే యిక మీరేమి తీర్మానం చేయగలరండి. ముందు, మీకు చూపిస్తామన్నారు. చూపించిన తరువాత మీరు decide చేస్తారు కదా : Danger, danger అని యిక్కడినుంచే direction యిస్తూవుంటే :

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:—నేను danger అని దీనిని అనలేదు సర్. Dangerous అని ఆ proceedings copies ను అన్నాను కాని- దీన్ని నేను dangerous అని ఎలా అంటాను ? ఈ suggestion నేనే అధ్యక్షులవారిముందు submit చేశాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అది మాకు చూపించుతారా ? దాంతోపాటు ఆ Statement, Finance Secretary యిచ్చాడా యివ్వలేదా - దర్యాప్తు చేసి... Can he just give the information? Finance Minister has created unnecessary doubts.

Dr. M. Chenna Reddy:—No body has created. It is an article or statement made. How can it be said that we have created the impression ?

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—By the Finance Secretary.

Dr. M. Chenna Reddy:—He never made a public statement.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—Finance Secretary గారు statement యిచ్చారా లేదా అనేది అనుమానాస్పదంగా తీసుకొచ్చిపెట్టారు. అందువల్ల నేను suggest చేసేది ఏమంటే-ఆ ప్రొసీడింగ్సు దగ్గరకుపోయి తెలుసుకొనిగాని, లేకపోతే Finance Secretary గారి దగ్గరకుపోయి తెలుసుకొనిగాని whether it is a fact or not - అనేది House కు తెలియచేయాలని నేను సూచిస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:—Finance Minister గారు suggest చేశారు - Speaker గారికి చూపించి, Speaker గారు పెట్టమంటే పెడతామూ అని. మీరు ఆ suggession అంగీకరించారు. దానితో Parliamentary proceedure కు చాలా danger వస్తుంది. Gradual గా ఏమి చేస్తారంటె Speaker ను involve చేస్తారు discussion లో. I do not think you should accept such a suggestion at all. If you see it, it becomes the property of the House. Otherwise you do not see at all. The Government must take the entire responsibility of placing it on the Table of the House or not placing it. Otherwise the Chair will be involved in unnecessary discussion. That is only my submission to you, Sir.

Mr. Speaker:—It is for the hon. Minister to say whether it will be placed on the Uable or not.

Sri P. V. Narasimha Rao:—I have already submitted, Sir, that so far as the Government are concerned, we have not taken a decision of placing it on the Table of the House. When we take a decision, we will do so on our own accord. But, if it is demanded

that it should be immediately placed on the Table of the House.... అసలు యిది వచ్చింది దేనినుంచిఅంటే - ఒక agreed solution వుంది అని చెప్పారు వారు. అదిలేదు అన్నాను. From the wording of the recommendations that kind of inference is not possible అన్నాను. ఆ విషయంలోనే, ఆ సందర్భంలోనే నేను మనవి చేసింది ఏమంటే—కావలిస్తే తాముకూడా చూడండి, అటువంటి inference ఏమీలేదు, మీరు వెంటనే పెట్టమంటే పెట్టడానికి మాకు ఏమీ అభ్యంతరంలేదు అన్నాను. తమరు ఏమి చెప్పతున్నప్పటికీ in due course—ఎప్పుడైతే డిసిషను తీసుకోబడుతుందో అప్పుడు తప్పకుండా పెడతాము.

PUNITIVE POLICE

222—

*103 (4865) Q.—*Sri S. Vemayya (Buchireddypalem)* :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

the number of places at which Punitive Police forces are maintained in the State from 1-10-1964 until now during the year 1965 with reasons for the retention of the forces in each place ?

Sri P.V. Narasimha Rao :—From 1-10-1964 up-to-date Punitive Police forces have been maintained at eleven places in the State. Invariably, the reason for continuance of the Punitive Police forces is continued factions and disturbed state of affairs in the places concerned, threatening the law and order position therein.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి):—అధ్యక్షా! తూక్కి వాక్కం అనే place లో ఈ punitive police పెట్టారండి. అది అవసరం లేదని పార్టీలు కూడా represent చేశారు. ఇప్పుడు పరిస్థితులు ప్రశాంతంగానే వున్నాయి. అంచేత వాళ్లను తొలగిస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ప్రశాంతంగా వుందని తెలియగానే తొలగించడానికి అభ్యంతరం ఏమీ లేదండి.

శ్రీ యం. రాంగోపాల్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా! బతికిపల్లి అనే గ్రామం కరీంనగర్ జిల్లాలో వుంది. అక్కడ కూడా punitive force చాలా రోజులనుంచి వున్నది. అనవసరం. యిప్పుడు 23 వేల రూపాయలు బాకీ వసూలు చేయాలని తకాయతీ చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు దాన్ని withdraw చేసేదానికి ఏమైనా విచారణ చేస్తారా ప్రభుత్వం ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అధ్యక్షా! కొన్ని కారణాలవల్ల అక్కడ punitive police పెడతారు. ఆ కారణాలు లేవు అని తెలిస్తే punitive police తీసివేయడానికి కూడా ఏమీ అభ్యంతరం వుండదు. బతికిపల్లి వుంది కరీంనగర్ జిల్లాలో. సభ్యులకు కూడా తెలుసు; నాకు కూడా తెలుసు. ఒకప్పుడు అక్కడ చాలా అశాంతి పరిస్థితులు వుండినవి. మరి యిప్పుడు పరిస్థితులు ఏట్లా వున్నాయో కావలిస్తే తెలుసుకున్నాక ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటాం.

శ్రీ యం. లక్ష్మణస్వామి (కంకిపాడు):—అధ్యక్షా! ఆ పదకొండు ప్రదేశాల పేర్లు కొంచెం తెలవిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అధ్యక్షా! రాజగోపాల నాయుడుగారు చిత్తూరు జిల్లా గురించి ఏదో చెబుతున్నారు. చిత్తూరు జిల్లా చాలా మంచి జిల్లాగా వుంది. అందులో ఒక్క గ్రామం కూడా లేదండి. బహుశః అక్కడ punitive police లేదేమో! ఈ లిస్టులో అయితే లేదు. కడపలో అయిదు గ్రామాలు వున్నాయండి—కోడూరు; అనిమల, చెర్లపల్లి, పొట్లదుర్తి, చవ్వారిపల్లి. గుంటూరులో ఒకటి : మిన్నెకల్లు. కర్నూలులో ఒకటి : చిన్నంపల్లి. East Godavary Distict లో ఒక గ్రామం: చిర్రాయనం. అనంతపురంలో రెండు గ్రామాలండి : ననప. నారాయణరెడ్డిపల్లి. కరీంనగర్ : బతికిపల్లి. పదకొండు గ్రామాలు.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—ఆన్సర్‌లో లేదని చెబుతున్నారు. కాని అక్కడ పోలీసులు వున్నారు. తూక్కివాక్కం అనే గ్రామం చంద్రగిరి తాలూకా, చిత్తూరు district లో వుంది. దాన్ని గురించి కొంత చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఆన్సర్ వచ్చిన తరువాత పెట్టారేమో! ఈలోపలనే మళ్లీ శాంతి భద్రతలు సరిగా వున్నాయంటే తియ్యడానికి కూడా ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. అది ఆలోచిస్తాం.

శ్రీ సి. డి. నాయుడు (చిత్తూరు):—ఈ Punitive police station పెట్టడానికి పార్టీలు దగ్గర నుంచి వసూలుచేసే డబ్బులో కనీసం సగం డబ్బు అయినా ప్రభుత్వం పెట్టడానికి; తరువాత యిందులో ఏ కారణాలు వుంటే—రాజకీయ కారణాలు వుంటే ఈ punitive police station పెడతారా? ఏ ఏ కారణాలవల్ల punitive police station పెడతారో చెబుతారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— రాజకీయ కారణాలువున్నా లేకపోయినా అరాచక కారణాలు అంటే అరాజకం ఏర్పడే పరిస్థితి వుంటే మాత్రం అక్కడ తప్పకుండా పెట్టవలసి వస్తుంది. దాంట్లో సగం, పావు అనేమాట లేకుండా punitive అంటే it is punitive so that the people may realize that they should not fight among themselves and create conditions for placing the Punitive Police there. అంతేకాని రాజకీయ కారణాలవల్లనే పెడతారనే మాట ఏమీ లేదు. కేవలం శాంతి భద్రతలకు సంబంధించి జరిగేదే యిది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— మంత్రిగారు చెపుతూ punitive అన్నారు. Punitive అని గ్రామం అందరిమీద వేయడం న్యాయంకాదు. తగాదాలలో మొత్తం గ్రామంలో ఉన్నవారంతా పాల్గొనడం జరగదు. కొంతమంది అటు, యిటు faction లో పాల్గొంటారు. పాల్గొనే వారిపైన ప్రభుత్వానికి కూడ తెలుసు. 107 సెక్షన్ క్రిందనో యింక దేని క్రిందనో bind over cases పెట్టడం జరుగుతుంది. వాళ్ళవరకే దానిని confine చేసి మొత్తం గ్రామం అందరి దగ్గర వసూలు చేయడం మానివేస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—మన రాష్ట్రంలో వందలాది గ్రామాలలో factions ఉన్నాయి. ఈ 11 గ్రామాలలోనే ఉన్నాయని కాదు, వందలాది

గ్రామాలలో ఉన్నప్పటికి 11 గ్రామాలలోనే punitive police పెట్టడానికి కారణం ఏమిటంటే ఈ గ్రామంలో faction లో ఉన్నవాడు ఎవడు లేనివాడు ఎవడు అనే విచక్షణకూడ లేకుండా దాదాపు గ్రామం అంతా involve అయ్యేటటువంటి పరిస్థితి చూచే అక్కడ పెట్టడం జరుగుతుంది. అంతే కాదు. అన్ని మార్గాల ద్వారా శాంతి భద్రతలు నెలకొల్పడానికి విఫలం అయిన తరువాతనే అక్కడ పెట్టడం జరుగుతుంది. కాబట్టి ఈ 11 గ్రామాల విషయంలో గౌరవ సభ్యులు చెప్పినమాట ఉద్భవించదు అంటున్నాను.

శ్రీ పి. శ్యామసుందరరావు:—ఈ పోలీసులు ఆ గ్రామంలో వారు నెరవేర్చ వలసిన బాధ్యత నెరవేర్చడం వరకు మంచిదే. అయితే అక్కడికి వెళ్ళిన తరువాత సామాన్య ప్రజలను బెదరించి వాళ్ళదగ్గర కోళ్ళు, యింకొకటో, మరోరకంగా వసూలు చేస్తున్నారు. అటువంటిది జరగకుండా స్పష్టమైన instructions వారికి యిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—సామాన్య ప్రజలు, పోలీసులకు బెదిరేటటు వంటి గ్రామాలలో punitive police ఉండనే ఉండదు. అయినా అటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నట్లయితే తప్పకుండా చూస్తాము. వీళ్ళుపోయి అక్కడ తినాలనే పరిస్థితి ఏమీలేదు.

శ్రీ కె. నరసింహారెడ్డి (తంబలపల్లి):— Law and order కాపాడడం ప్రభుత్వ విధి కాదా? అటువంటప్పుడు అక్కడ punitive police పెట్టకుండా regular police stations ఎందుకు పెట్టకూడదు? కడప జిల్లాలో 5 గ్రామాలలో ఉన్నాయి అవి చెప్పినారు. అక్కడ పోలీసు సిబ్బంది కూడ జాస్తి చేసి పోలీసు స్టేషన్స్ కూడ ఎక్కువ చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—గ్రామగ్రామానికి permanent police station పెట్టడం సాధ్యపడదు. శాంతి భద్రతలు నెలకొల్పడం ప్రభుత్వ కర్తవ్యం నిజమే. కాని ప్రభుత్వంతో సహకరించడం కూడ అక్కడి వాళ్ళ కర్తవ్యం. అక్కడి వాళ్ళు సహకరించకపోతే ప్రభుత్వం ఏమి చేయలేదు. అందుకని ఈ punitive వరకు వస్తుంది పరిస్థితి.

POLICE INTERFERENCE IN INDUSTRIAL DISPUTE AT LEMALLE.

223—

*203 (5731) Q.—*Sarvasri P. Satyanarayana* (*Palvancha*), *M. Lakshmanaswamy and K. Satyanarayana* (*Repalle*):—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(*a*) whether it is a fact that the police interfered in an industrial dispute between the workers of the National Tobacco Company and the management, and made lathi charge on the workers at Lemalle, Guntur taluk in the first week of April 1965; and

(*b*) if so, whether it is a fact that one woman worker and one male worker were severely injured resulting in fractures on their legs due to the lathi charge?

Sri P.V. Narasimha Rao :—(*a*) No, Sir.

(*b*) Does not arise.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ఈ సమాధానం ఎట్లావచ్చిందో? 58 రోజులు జరిగినటువంటి సమ్మెలో కొట్టడం, వారికి దెబ్బలు తగలడం, తరువాత వైద్యం చేయించడం, దానిమీద S. B. దాకాకూడ represent చేయడం యివన్నీ జరిగినాయి. గవర్నమెంటుకు ఈ reply ఎట్లా వచ్చినది? అసలు ఏమీ జరగలేదు అనేటటువంటి విషయం ఎలా వచ్చినది?

Sri P. V. Narasimha Rao:—Sir, the question is very intelligently worded "whether it is a fact that the police interfered in an industrial dispute between the workers of the National Tobacco Company and the management...." The police never interfered in any industrial dispute. But arising out of industrial disputes if there had taken place certain incidents regarding law and order, the police had to interfere and do what is needed.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—పోలీసు industrial dispute లో interference అవుతారని ఎవరూ అనుకోరు. పోలీసుకు, industrial dispute కు సంబంధం లేదు. కాని dispute లో వాళ్ళు interfere అయ్యే పద్ధతి ఉన్నది. Industrial dispute లో సమ్మె పరిస్థితులు వచ్చినట్లయితే law and order పేరుతో యజమానుల తరపున యిట్లాంటి పనులు చేస్తున్నారు. ఇక్కడ అట్లాంటి interference ఉన్నదా అనిఅర్థం. కనీసం ఆ రిపోర్టు ఏమయిన వచ్చినదా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— Law and order situation arise అయినప్పుడు యజమానుల తరపునుంచి అని కాదు. కార్మికుల తరపునుంచి అని కాదు. అక్కడ ఆ situation arise అయినప్పుడు పోలీసువారు తమ కర్తవ్యాన్ని పాలించవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—యజమాని, కార్మికులకు industrial dispute వచ్చింది. ఆ dispute లో భాగంగానే strike కూడా వచ్చింది. దానిని పరిష్కరించడానికి Labour Department ఉన్నది. పోలీసువారికి law and order వరకే సంబంధం. Peacefulగా జరిగేటటువంటి సమ్మెలో, ఈ dispute లో interfere అయి provoke చేసి అనవసరంగా యిట్లాంటి positions కు దారితీసేటటువంటిచర్యలు జరుగుతున్నాయి. దానిని గురించి మీ రిపోర్టులో ఏమయినా పరిశీలించారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—నేను ఒకటే చెప్పగలను. ఎవరివల్ల అక్కడ శాంతి భద్రతలకు భంగం కలిగే పరిస్థితి వచ్చినదో అది వేరుప్రశ్న. కాని పోలీసుల వల్ల కాదు. ఒక్క శాంతి భద్రతలకు భంగకరమయిన పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడే పోలీసు ఆ దృశ్యంలోకి వెడుతుంది. It need not go behind the question as to who was responsible for the possible breach of peace.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ఈ ఘటనమీద శాంతి భద్రతలకు భంగం అయినప్పుడే interfere అయ్యారు అనే report వచ్చినదా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అక్కడ loyal workers కు strikers కు మధ్య ఒక ఘర్షణ జరిగింది. ఘర్షణ జరిగి శాంతి భద్రతలకు భంగం వాటిల్లుతుందనే ప్రమాదం గోచరించినప్పుడే పోలీసువాళ్ళు పోవడం శాంతి భద్రతలు నెలకొల్పడం జరిగింది,

BANDOBUST ARRANGEMENTS AT BHADRACHALAM.

224—

*201 (5717) Q. *Sarvasri A. Sarveswara Rao and V. Satyanarayana*:— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(*a*) whether adequate police bandobust was arranged at Bhadrachalam during the Sreerama Navami celebration this year ; and

(*b*) whether any lathi charge was made by the police against the pilgrims during the Sreeramanavami festival at Bhadrachalam in April, 1965, if so, the reasons therefor ?

Sri P.V. Narasimha Rao :—(*a*) Yes, Sir.

(*b*) No, Sir.

శ్రీ ఎ.సర్వేశ్వరరావు: —మంత్రిగారు పోలీసు బందోబస్తు తగినంతగా ఉన్నట్లే చెపుతున్నారు. కాని ఆనాడు పోలీసు బందోబస్తు చాల తక్కువ ఉన్నదని, జనం ఎక్కువగా రావడం, వాళ్ళను control చేయలేకపోవడం, ఆఖరికి లాఠీచార్జి చేసి వాళ్ళను control చేయవలసి వచ్చినదనేది సర్వత్రా తెలిసిన విషయం. అక్కడికి వెళ్ళి చూసి, అనుభవించి వచ్చిన వ్యక్తి యొక్క అనుభవమే నేను చెబుతున్నాను. లాఠీచార్జి జరగకపోవచ్చు పోనీ cane charge అయినా జరిగిందా? అటువంటిది ఏమయిన చెప్పగలుగుదురా?

Sri P. V. Narasimha Rao:— The strength of bandobust was 3 Circle Inspectors, 2 Sub Inspectors, 49 Head Constables, 283 Police Constables, in addition to 2 reserve S. Is., 5 Head Constables, 3 Lance Naiks, 50 police and armed reserve. This was found to be adequate and there was no need to resort to either oane charge or lathi charge.

శ్రీ ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి:— గత సంవత్సరంలో చేసిన బందోబస్తుకన్న ఎక్కువ ఉన్నదా? తక్కువ ఉన్నదా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—గత సంవత్సరంకన్న ఎక్కువ ఉన్నది. ఈ ఏడు unprecedented crowds- గత సంవత్సరంకన్న చాల ఎక్కువమంది రావడం జరిగింది. అందువల్ల గత సంవత్సరంకన్న కొంత ఎక్కువనే చేశాముఅని చెప్పారు. గత సంవత్సరం ఎంత? ఎంత ఎక్కువ చేశారు అనే వివరాలు నా దగ్గర లేవు. చాల adequate బందోబస్తు జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అక్కడ తలంబ్రాలు సమయంలో జనాన్ని పోలీసు తప్పినసంగతి, బాగా లాఠీచార్జి జరిగిన సంగతి ఏమిలేదంటున్నారు. వారు ండు పాయింట్లు ఒప్పుకుంటున్నారు. క్రిందటి సంవత్సరానికన్న జనం ఎక్కువ

వచ్చారని, బందోబస్తు ఎక్కువ ఉన్నదని అంటున్నారు. లాఠీచార్జి జరగలేదు. అంటే— లాఠీచార్జి జరిగింది. దెబ్బలు తిన్నవారంతా ఉండనే ఉన్నారు.

Mr. Speaker:— I was present there myself. There was an unprecedented crowd of 1½ lakh people. The police tried their best to push back the people. Otherwise, some people would have died in this stampede. To my knowledge, it is not as though they made any lathi charge. But the police were trying to prevent people from coming nearer.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—తమరు చెప్పినది ఒప్పుకుంటున్నాము. లాఠీ చార్జి rules ప్రకారంగా లేకపోతే అది జరగలేదు. వరసన కొట్టారు. జనాన్ని వెనక్కు పంపించారు. అదికూడా లేదు అంటే ఎట్లా? తమరు చెప్పిన సంగతి వాళ్ళను చెప్పమనండి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఏమి చెప్పమంటారు? తమరే శలవిచ్చినారు. ఒకవేళ పోలీసువారు బందోబస్తుచేసి అందరిని push చేయలేకపోతే కొంతమంది చచ్చి ఉండేవారు. అది వారు ఒప్పుకుంటారట. చచ్చినా ఫరవాలేదు గాని ఎందుకు push చేసినారు అని అడిగితే దానికి జవాబు ఏమి చెప్పేది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—పొరపాటండి. అర్థం చేసుకోనక్లేగదా! Police push చేయకపోతే ఎక్కువ మంది చచ్చిపోతారు అనేది బహుశః నిజమే కావచ్చు అన్నాను. తల క్రిందులుగా చెబుతారు ఎందుకు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—తల క్రిందులుగా ఏమి చెప్పలేదు.

Mr. Speaker:—He wants some answer.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అది ఒప్పుకోవడంలేదు. జనం వచ్చారు. జనం బాగా క్రిక్కిరిసి ఉన్నారు. తమరు చెప్పినదానిని బట్టి ఒకటి తేలింది. గవర్న మెంటు పోలీసు బందోబస్తు వచ్చిన జనానికి సరిపోలేదు అని తేలిపోయింది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—నేను ఏమి చెప్పేది? Lathi charge, cane charge మొదలైనది ఏమి జరగలేదు. Short of beating them they must have pushed them. Unless they were pushed, they won't go back. కాబట్టి వాళ్ళు బాగా push చేసి ఉంటారు. అరచి ఉంటారు. ఇంకా పోలీసువాళ్ళు దెబ్బలు కొట్టడంతప్ప తక్కినవన్నీ ఏమి చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందో చేసి వాళ్ళను వెనక్కు నెట్టి ఉంటారు. దానిని కాదని ఎట్లా అంటాము. అంత crowds వచ్చినప్పుడు తప్పకుండా పోలీసువాళ్ల విధిగదా వాళ్ళను పైబడనివ్వక పోవడంఅవసరం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఈ యిబ్బంది ఉన్నదని ఒప్పుకుంటాను. జనాన్ని చంపమన్నానని అంటున్నారు. నేను అన్నానా ఆ మాట? అదేనా point?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—నేనుకూడ అనలేదు. వారే శెలవిచ్చినారు. పోలీసువారు యింత కష్టపడి బందోబస్తు చేయకపోతే కొంతమంది stampede లో చనిపోయి ఉండేవారు అంటే అది మేము ఒప్పుకుంటాము. గాని లాఠీచార్జి చేశారా లేదా అంటే—అది ఒప్పుకోమంటున్నారేమోనని అన్నాను.

POLITICAL SCHOOLS.

225—

*207 (5759) Q.—*Sri V. Visweswara Rao*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government Officials and Executive Officers are allowed to attend the political schools in the State; and

(b) if so, how many were allowed to attend?

Sri P. V. Narasimha Rao:—(a) No application from any Government servant for permission to attend 'Political School' has so far been received. Therefore, the question has not been considered.
(b) Does not arise.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—మినిస్టర్‌గారు సమాధానం చెప్పేటప్పుడు question ఏమిటో చూసి చెప్పమనండి. Application పెట్టుకున్నారనా? The question is whether the Government officials and Executive Officers are allowed to attend the political schools in the State and if so how many were allowed to attend?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—వాళ్ళు అడగలేదు. ఇవ్వలేదు అన్నాము.

Sri V. Visweswara Rao:—Has the Government allowed them?

Sri P. V. Narasimha Rao:—No, Sir. We have not allowed them and the question did not arise.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— A.P.S.R.T.C. Board Chairman ఉన్నారు. ఆయనకు Executive powers ఉన్నాయి. ఆయన దాని తరపున whole time work చేస్తున్నారు. అదే విధంగా Electricity Board, Chairman ఉన్నారు. ఆయనకు కూడ executive powers ఉన్నాయి. వీరంతా Congress party వారు organise చేసే political classes కు వెళ్ళడం జరుగుతోంది. Executive powers ఉండేవారు వెళ్ళవచ్చునా?

Sri P.V. Narasimha Rao:—Sir, it depends on the answer to the question whether the Chairman of the Electricity Board and the Chairman of the R.T.C. could come under the definition of 'Government Officials.' Obviously they do not come and therefore the question does not apply to them.

Sri V. Visweswara Rao:—They have eexcutive powers and they are Chairmen.

Sri P.V. Narasimha Rao:—I am sorry, the Government do not agree with the interpretation given by the hon. Member.

Sri Tenneti Viswanatham:—These officers hold officers which is within the gift of the Government; they are appointed by the Government and they can be discharged by them. అందుకోసం ఆ ప్రశ్న వేశారు. 'గవర్నమెంటు అఫిషియల్' అంటే కాండక్టు రూల్సులో ఉన్న narrow definition వారు చేస్తున్నారు. అది ఆలోచించాలి.

Sri P. V. Narasimha Rao:—The Members of the Legislatue and the Speaker also are said to hold office for a period of 5 years; that does not *ipso facto* make them Government servants and make them amenable to Government Servants' Conduct Rules.

Sri Tenneti Viswanatham:—I am very sorry, the Law Minister has obviously misunderstood my question. The Constitution gave us the right to stay for some period; but those officers hold office within the gift of the Government, and that ts the objection.

Sri P.V. Narasimha Rao :—No, Sir. The Government appoints several people in several posts; but that does not mean that all of them are amenable to service rules as are applicable to Government servants. There is a difference between the appointment of Government servants and appointment of others, which has to be governed by its own rules.

Sri P.Rajagopala Naidu :—From that, can we take it that those officers can attend political meetings and give lectures.

Sri P.V. Narasimha Rao :—Yes, since there is no bar and since they are not governed by Government Servants' Conduct Rules they can certainly do so.

Sri T.K.R. Sarma (Kurnool) :—Will the hon. Minister for Law be pleased to place before the House the actual conditions of service of these people who have been appointed as Chairmen of these bodies, *i.e.*, the Electricity Board and the Road Transport Corporation, Khadi Board, etc. ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—వారిని అప్పాయింటు చేసే నోటిఫికేషన్‌లో రెండు మూడుమాటలు ఉంటాయి. He will hold office for a period of... అని ఏమాల్యుమెంట్సు దానికి సంబంధించి ఉంటాయి. నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. ప్లేస్ చేయమంటే చేస్తాను. The crucial point is whether they are governed by Government Servants' Conduct Rules are not?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—ఇప్పుడు దానిని బట్టి ఒకటి అర్థం అవుతోంది. వారు పొలిటికల్ స్కూల్సు అటెండ్ కావచ్చును; యమ్. యల్. ఏస్ లా తిరిగి పొలిటికల్ ప్రచారం చేయవచ్చును; ఒక పార్టీకి పనిచేయవచ్చును; అయితే గవర్నమెంటు డబ్బు తీసుకొని ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుగా ఉంటూ ఒక పార్టీకి హోల్‌టైమ్ ఆఫీసరుగా పనిచేయడానికేనా వారిని అప్పాయింటు చేసింది?

Sri P. V. Narasimha Rao:—So long as they are doing their duties satisfactorily, their leisure is theirs; they are masters of what they have to do at other times.

Mr. Speaker:—And politics is their hobby. (Laughter)

Sri Vandemataram Ramachandra Rao (Medchal) :—Does not holding this office of Head of a Corporation disqualify them for election purposes?

Sri P. V. Narasimha Rao:—If it is an office of profit, it certainly disqualifies them.

Sri Vandemataram Ramachandra Rao:—Does this not constitute an office of profit?

Sri P. V. Narasimha Rao:—It is an office of profit. Therefore, as the matter stands, persons holding these posts cannot stand for election.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్) :— పీనల్ కోడ్‌కు సంబంధించినంతవరకు వీరు గవర్నమెంటు ఆఫీసర్సుగా నిర్వచించబడుతారా ?

Sri P. V Narasimha Rao:—I think, they do.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ: —కాని వారిని యమ్. యల్. ఏస్‌తో పోలుస్తున్నారు. అయితే వారు ఎలెక్షన్సు కంటెస్టు చేయడానికి వీలు లేదంటున్నారు. వారు ప్రభుత్వం డబ్బు తీసుకుంటున్నప్పుడు రాజకీయ ప్రచారం చేయుటకు వారికి అవకాశం యివ్వడం విరుద్ధమైనటువంటిదికాదా? వారు రాజకీయ క్లాసెస్‌కు వెళ్ళకుండా ఆర్డర్సు జారీచేసే అధికారం ప్రభుత్వమునకు ఉన్నదా, లేదా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ప్రభుత్వం నుంచి డబ్బు తీసుకొనడం అంటే కంట్రాక్టర్సు నుంచి ప్రారంభిస్తే గవర్నమెంటు సర్వెంట్సు వరకు తీసుకుంటారు. Different categories have to be governed by different set of rules.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:—ఉన్నరూలుకు మంత్రిగారు ఇంటర్‌ప్రిటేషన్ చెబుతున్నారు. ఆరూలు యొక్క స్పిరిట్ సరిగా అర్థం చేసుకోవాలి. ఎవరైతే ఫుల్‌టైమ్ ఆఫీసరుగా ఎగ్జిక్యూటివ్‌లో పనిచేస్తుంటారో వారు ఇలాంటి పనులు చేయకూడదని హౌసుయొక్క భావం. ఒకవేళ గవర్నమెంటు కాండక్టు రూల్సులో అది లేకపోతే అమెండ్ చేసుకోండి; అది మంచిదని సూచన. అది న్యాయమైనది, అవలంభించవలసినటువంటి విధానం. అది అవలంభిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అప్పుడు వేసిన ప్రశ్న, వచ్చిన ఉప ప్రశ్నలకు, యీ సూచనకు ఎక్కడా పోలిక కనిపించుటలేదు. ఎక్కడైనా ఆ అభిప్రాయం ఉంటే–we take the information and we will examine it.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—వారిద్దరు ఫుల్‌టైము ఆఫీసర్సా? వారిద్దరిలో ఒకరు చైర్‌మన్, రోడ్ ట్రాన్స్‌పోర్టు కార్పొరేషనకునూ, ఇంకొకరు ఎలెక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు చైర్మన్ ఉన్నారు. Are they full-time officers of Government or not?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:–ఫుల్‌టైమ్, హాఫ్‌టైము ఏమిటో అర్థంకావడంలేదు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—ఫుల్‌టైము అంటే జీతం తీసుకొని కాలం అంతా ఆ పనికోసం వినియోగించే ఆఫీసరు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—కాలము అంతా అంటే 24 గంటలు అని అర్థముకాదు. వారు పార్ట్‌టైముకాదు. ఒకటి రెండు గంటలు స్పెసిఫైడ్ పర్పస్ కోసం వచ్చినవారుకాదు. వారిని ఫుల్‌టైము 'ఆఫీసర్సు' అనుకోవడానికి వీలు లేదు. వారు ఫుల్‌టైమ్ 'చైర్‌మెన్'.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—వారిని కంట్రాక్టర్సుతో పోల్చుకొనవచ్చునా ? ప్రభుత్వానికి కంట్రాక్టర్సుకు ఉన్న సంబంధం, ప్రభుత్వానికి యీ ఆఫీసర్సుకు ఉన్న సంబంధం సమానమేనా ?

శ్రీ యం. రాంగోపాల్ రెడ్డి:—కార్పొరేషన్సు చాల వస్తున్నవి. అసెంబ్లీలోని పార్టీల రిప్రెజెంటేషన్ ప్రకారం కార్పొరేషన్ హోదాలుకూడ ఇస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అది ఏమిటో అర్థంకావడం లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—గవర్నమెంటులో పనిచేసే కంట్రాక్టర్సు, అసెంబ్లీ మెంబర్సు, యీ రెండూ ఒకటే కేటగరీక్రింద పెడుతున్నారా మంత్రిగారు ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అది నేను అనలేదు. That is precisely what I said. It is not true. There are hundreds of people who are taking money from Government treasury. వారు చెప్పింది కాదని చెప్పాను. ప్రతి కేటగిరీకి వేరు వేరు రూల్సు ఉంటాయని చెప్పాను. But they cannot be treated alike.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి):—ఈ విధంగా పొలిటికల్ రిహేబిలిటేషన్ జరుగుతున్నటువంటి చైర్మన్ వగైరాలకు వారికి కూడ కాండక్ట్ రూల్సు ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—వారు చెప్పిన 'పొలిటికల్ రిహేబిలిటేషన్' అనేది నేను వప్పుకొనను. I do not agree that it is political rehabilitation. Political rehabilitation is in a political body and not in the R. T. C. మేము ఏదైనా కాంగ్రెసులో పదవి యిస్తే అది పొలిటికల్ రిహేబిలిటేషన్ అవుతుంది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అది పొలిటికల్ రిహేబిలిటేషన్ కానట్లయితే, వారిని ఆ పదవులలో నియమించడానికి వారికి ఉన్న టెక్నికల్ అండ్ స్పెషల్ క్వాలిఫికేషన్సు ఏమిటి? వారు ఎప్పుడైనా ఆర్. టి. సి. బస్ మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్ పర్ఫెక్షను రీచ్ అయినారా? ఏమిటి ఆయన స్పెషల్ క్వాలిఫికేషన్?

Sri: P. V. Narasimha Rao:—Special qualification అంటే dynamism. స్పెషల్ క్వాలిఫికేషన్ ఉంటేనే అక్కడ పెట్టాలని లేదు. మనిషియొక్క డైనమిజమ్ చూస్తారు, చేయగలిగిన సామర్థ్యం చూస్తారు, అనేక కార్యక్రమాలలో ఉన్న అనుభవం చూస్తారు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—వారు ఇక్కడ మినిష్టర్ ఫర్ ఇండస్ట్రీస్ ఏదో చేశారు. అప్పుడు స్టేటు గవర్నమెంటుకు నష్టం వచ్చింది. పబ్లిక్ సెక్టర్ నుంచి తీసేసి ప్రైవేటు సెక్టరుకు ఇచ్చిన ఘటనలు ఉన్నాయి. అటువంటప్పుడు వారిని ఇందులో పెట్టియుండాల్సినదికాదు. కాబట్టి పొలిటికల్ రిహేబిలిటేషన్ అనేది రుజువు అవుతోందిగదా ?

Mr. Speaker:—A man who is unfit to be an M. L. A. is unfit for anything else. That is what he means.

Sri P. V. Narasimha Rao:—If that interpretation is taken as correct, then everyone is taken to be unfit for some thing or other. We do not agree with that.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ:—అధ్యక్షా, ఇండియన్ పీనల్‌కోడ్ క్రింద వీరు పబ్లిక్ సర్వెంట్ క్రిందకు వస్తారు. They hold office at the pleasure of the Government; they are paid and they are whole-time servants of the Government. ఇవి రెండు ఒకవైపునపెట్టుకొని— Are they to be public servants under this Government, who are not governed by the Government Servants' Conduct Rules? Is this a particular category existing in the Government? If so, what other categories of such posts are there?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—నేను ఇదివరకే మనవిచేశాను. వారిని ఫుల్‌టైమ్ ఆఫీసర్స్ అనటం ఎంతవరకు కరెక్టు అవుతుందో నేను చెప్పలేను. I said they are full-time Chairmen to whom Government Servants' Conduct Rules do not apply. ఇప్పుడు విశ్వనాథంగారు సెలవిచ్చారు. They should apply అని They should not apply అని మేము అనుకొంటున్నాము. దానిని గురించి మీరు ఎందుకు ఆలోచించరు. అంటే యీ ఒక ప్రశ్న మొదలే వచ్చినట్లయితే ఇన్ని ఉప ప్రశ్నలు అవసరంలేదు. ఇది అవసరము, బాగుంటుందని వారు సూచిస్తున్నారు. ఏవిధంగా వారు సూచించదలచుకొన్నా, ఆ సూచన మొదలు వచ్చినట్లయితే దానిని సూచనగా తీసుకొని ఎగ్జామిన్ చేయించవచ్చు; అని నేను ఇదివరకే మనవిచేశాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ఎం. ఎల్. ఏలుగా పనికిరానివారు ఎక్కడా పనికిరారని నా అభిప్రాయంకాదు.

Mr. Speaker:—These are the people who contested and were defeated; ultimately the Government, because they belong to that party, are trying to give them some position or other; implication is that; what other implication is there?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—అలాంటి పోస్టులు ఇవ్వటానికి వోడిపోవటం అన్నది క్వాలిఫికేషన్ అవుతున్నది. అందువల్ల దానినిగురించి మేము ప్రశ్న వేయవలసివస్తున్నది.

Mr. Speaker.—We know people who were defeated in Parliament elections were appointed as Governors.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఒక పొలిటికల్ పార్టీలో ఎలక్షన్స్‌లో డిఫీట్ అవటం ఇటువంటి ఎపాయింట్‌మెంట్స్‌కు క్వాలిఫికేషన్ అవుతున్నది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అది క్వాలిఫికేషన్‌కాదు. It merely gives us an opportunity to make use of him in a different field.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— అధ్యక్షా, పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్‌పర్, ఎం. ఎల్. ఏ గా డిఫీట్ అయినవారు దేనికీ పనికిరారని చెప్పటం ఏమీ కాదు. ఒక పర్టిక్యులర్ కాంటెక్స్టులో—ఆర్. టి. సి, ఎలక్ట్రిసిటీ మొదలైన వాటిలో ఎపాయింట్ చేసినవారిని గురించి ఉన్నటువంటి అనుభవాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని యీ వివరాలు వస్తున్నవి. అంతేగాని, ఎం. ఎల్. ఏ గా ఉన్నవారు ఇంక ఎందుకూ పనికిరారని కాదు. వారికి అనేక నైపుణ్యాలు ఉండవచ్చును. బిజినెస్‌లో ఉండవచ్చును;

కాంట్రాక్ట్ చేయటంలో ఉండవచ్చును; ఏవైనా టెక్నికల్ క్వాలిఫికేషన్స్ ఉండవచ్చును. ప్లీడర్‌గా షైన్ కావచ్చును. హైకోర్టు జడ్జిగా ఉండవచ్చును. ఆ విషయాలలోకి పోవటం మా ఇంటెన్షన్ కానేకాదు. ఈ పర్టిక్యులర్ కేసెస్‌లో ఏవైతే రిఫర్ చేశామో, వాటిని గురించి మా ఒపీనియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ చేశాము.

శ్రీ జె. వెంగళరావు (వేమ్సూరు) :— ఇప్పుడు చైర్‌మన్ విషయంలో కాంట్రవర్సీ వచ్చింది. విశ్వనాధంగారు వెనుక కాఫీబోర్డు ఛైర్‌మన్‌గా ఉన్నప్పుడు ఏ రూల్సు వర్తించాయి ? అప్పుడు పబ్లిక్‌సర్వెంట్‌గా ఉన్నారా ? లేకపోతే రిహాబిలిటేషన్ అన్నది వర్తించిందా ?

Mr. Speaker :—There are a number of people. Why bring in the name of Sri Tenneti Viswanatham ?

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :—అనవసరంగా నా పేరు వెంగళరావుగారు తీసుకు వస్తున్నారు. నేను అది ఫుల్‌టైమ్డ్ ఆఫీసుగానే హోల్డ్ చేశాను. నాన్ అఫీషియల్ చైర్‌మన్ అయినప్పటికీ ఎప్పుడైతే ఫుల్‌టైమ్డ్ ఆఫీసర్‌గా ఉంటామో, అప్పుడు ఆ రూల్సు అన్నీ వర్తిస్తాయి. అంతేగాని, పొలిటికల్ రిహాబిలిటేషన్ అన్నమాట నేను అనలేదు. చర్చిల్ అంతవాడు డిఫీట్ అయినతర్వాత మళ్లీ ఇంగ్లండ్‌ను సేవ్ చేశారు. ఆ మాటలో ఉన్నటువంటి ఇంప్లికేషన్‌లేదు. వారు అనవసరమైన ప్రసంగం చేశారు.

Mr. Speaker :— That is exactly what I said. Personally, I do not like it.

Sri Tenneti Viswanatham :—Thank you, Sir.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS.

TRAP BY ANTI-CORRUPTION D.S.P., WARANGAL.

226

* 120 (4979) Q.—*Sri M. Ramgopal Reddy :*—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(*a*) whether the Anti-Corruption D.S.P., Warangal trapped any body of Tahsil Office, Jagtial of Karimnagar District on 12-1-1965 for corruption ;

(*b*) whether any body was arrested in that connection; and

(*c*) whether the arrested person was placed under suspension if so, on what date ?

A. :—

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) Yes, Sir.

(*c*) Yes, Sir, on 16-3-1965.

Change of Working Hours to Government Offices.

227—

* 119 (4967) Q.—*Sri P. V. Ramana (Kondakarla)* :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

whether there is any proposal to declare another Saturday in the month as public holiday in addition to the 2nd Saturday, or is there any proposal to change the present working hours of the offices from 10-30 a.m. to 5-00 p.m. to 11-00 a. m. to 5-00 p.m.

A. :—No, Sir.

House Site Loans to Government Servants.

228—

* 1387 (4783-R) Q.—*Sri B. Dharmabhiksham (Nalgonda)* :—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(*a*) whether it is a fact that as per the existing rules in force such of the employees who take loan for the purchase of house sites from the Government have to produce the sale deed within two months ;

(*b*) if so, whether the Government consider to relax this rule in case of those employees who take loan and purchase site from a Housing Co-operative Society, since the time allowed is not sufficient to produce the required sale deed as the Co-operative Society has to observe so many formalities, (such as sending plans to the Town Planner and Municipality), before allotting the land to its members; and

(*c*) if not, the reasons therefor ?

A. :—

(*a*) Yes.

(*b*) Extension of time is being granted in deserving cases for a reasonable period.

(*c*) Does not arise.

Unhealthy Localities Allowance.

229—

* 1144 (5473) Q.—*Sri Ch. Mallikharjuna (Yellavaram)* :—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(*a*) the number of unhealthy locality Villages in Rampachodavaram and Yellavaram taluks in East Godavari District ; and

(*b*) the names of the villages in which the unhealthy locality allowance is not paid to various categories of Goverament employees

A:—

(*a*) The entire agency villages of Rampachodavaram and Yellavaram Taluks of East Godavari District were in unhealthy localities till 31-7-1963.

(*b*) Government have issued orders in G.O. Ms. No. 463/Fin. dated 1-8-1963 deleting 56 places in the Agency of Andhra Pradesh mentioned in the Annexure to the above G.O. from the unhealthy localities. The villages Rampachodavaram, Koyalgudem andYellavaram in East Godavari District are in Rampachodavaram and Yellavaram Taluks. The remaining villages of the above taluks are still unhealthy localities where unhealthy localities allowance will be admissible to the employees serving in those localities.

T.A. Rules

230—

* 1055 (5030) Q.—*Sri T. Balakrishnayya* (*Satyavedu*) :—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

whether the Government consider the advantages to liberalise the Andhra Pradesh Travelling Allowance Rules in such a way as to facilitate the Government Officers to maintain their own conveyance.

A:—

(*a*) No, Sir

Payment of Pension.

231—

* 1126 (5331) Q.—*Sri S. Vemayya* :—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(*a*) whether the Government propose to issue pension cards to all pensioners in the State at least within a period of three months after their retirement from the services ; and

(*b*) if not, the reasons therefor ?

A:—

(*a*) The Member is evidently referring to the issue of pension payment orders to the retired Government servants. The existing rules provide for the issue of pension payment order not later than the date on which the officer is due to retire.

(*b*) Does not arise.

Production Schemes by Khadi Board

232—

* 940 (2927) Q.—*Sri K. Rajamallu* (*Chinnur*) :— Will the hon. Minister for Finance be pleased to state ;

(*a*) what are the productive programmes sponsored by the Andhra Pradesh Khadi & Village Industries Board during 1963-64 and 1964-65 ; and

(*b*) what are the special grants given by the State Government to the Board for the purpose ?

A:—

(*a*) A note is laid on the Table of the House.

(*b*) The State Government sanctioned Rs. 3.00 lakhs in respect of the two Neera Sugar Plants at Nuzvid and Repalle.

Statement laid on the table of the House in respect of L. A. Q. No. 232 [*940 (2927)]

The Andhra Pradesh Khadi and Village Industies Board is running the following units departmentally under productive programmes.

(*i*) The Board took over during 1963-64 the Village Industries units which were being run by the Sarvodaya Ashram, at Survail in Nalgonda District with a view to set up a model estate.

(*ii*) The State Khadi Board has also undertaken the following other productive programmes during the period under reference.

Under Village Leather Industry, the State Khadi Board has taken up for direct implementation of Intensive Flaying Centre, Tannery etc., at Uppal, during the year 1964-65. An amount of Rs. 72,500 as Loan and Rs. 43,500 as grant has been allotted for the purpose. The work of the Intensive Flaying Centre at Uppal was started from 1st April 1964 and it is progressing satisfactorily. It is financed from the funds of the Khadi Commission. Production in the first six months periods is valued at Rs. 13,696-68 p.

(*iii*) Under Cottage Match Industry, the Board sanctioned during 1963-64 two Splints-making units, one at Gyarampalli in Chittoor District and the other at Biruluti in Kurnool District and the units are being run departmentally. The Assistant Regional Officer, Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board, Madanapalli, Chittoor District and the Regional Officer, Cuddapah are incharge of the above units respectively.

The Pattern of financial assistance to Splints-making unit consists of the following:

	Loan. Rs.	*Grant.* Rs.
1. Capital expenditure.	2,100	2,100
2. Working Capital.	3,000	..
Total	5,100	2,100

Recently the Board has released the following funds to the Regionag Officers concerned to meet the preliminary expenditure for the starting of the units :—

	Loan.	Grant.
	Rs.	Rs.
1. to the Assistant Regional Officer Madanapalli towards Gyarampalli.	900	900
2. to the Regional Officer, Cuddapah as advance towards unit.	500	..

Necessary action is being taken by the concerned Regional Officers for the setting up of the units for starting production.

(*ib*) Under Hand Pounding of Paddy Industry, the Board has been running two marketing depots departmentally, one Big Marketing Depot at Guntur and the other Small Marketing Depot at Secundera bad Central Jail. The financial assistance for the scheme is as follows :

Serial No. and Name of the Depot.	*Date of starting.*	*Amount Sanctioned.* Loan.	*Grant.*
		Rs.	Rs.
1. Big Marketing Depot, Guntur. ..	2-10-1963	50,000	10,920
2. Small Marketing Depot, District Central Jail, Secunderabad. ..	2- 5-1964	25,000	4,800

(*v*) Under Ambar and Khadi Industry, the following is the productive programme sponsora by the Khadi Board during the year 1963-64 and 1964-65.

1963–64.

(1) Introduction of 1500 renovated Ambar Charkha sets by the certified Khadi Institutions financed by the Khadi Board.

(2) To rehabilitate 300 Khadi weavers by the Khadi Institutions to undertake Khadi Prodution activities by these weavers.

(3) To provide the working capital loan of Rs. 2,00,000 to the Khadi Institutions to develop the present productive capacity of these Institutions.

(4) To provide an amount of Rs. 20,000 as share capital loan to the Khadi Institutions to raise their barrowing Limits.

(5) Construction of 15 Small Godowns by the Institutions for their own use.

(6) To provide improved weaving implements to the 50 Khadi weavers working under the Khadi Isntitutions.

(7) To provide the grant of Rs. 23,400 to the Khadi Institutions to meet their manager's salary expenditure.

1964-65.

(1) Introduction of 500 renovated Ambar Charkhas sets by the certified Khadi Institutions.

(2) To provide the improved weaving implements to the 18 Khadi weavers working under Khadi Institutions.

(3) To provide the grant of Rs. 12,000 to the Khadi Institutions to meet their manager's salary expenditue.

(4) To provide an amount of Rs. 10,000 as share capital loan to the Khadi Institutions to raise their borrowing limits.

(*vi*) Under Palm Gur Industry, there are no productive Programmes sponsored by the Khadi Board during 1963-64 and 1964-65.

During the year 1961-62, the State Khadi Board had undertaken the productive programme of installation of two one ton sugar plants one at Nuzvid, Krishna District and the other at Repalle, Guntur District and it is being continued during 1964-65. The programme was originally sponsored by the State Government, in the year 1959 with a view to instal the two plants as Palm Sugar Pilot Plants in the G. O. Ms. No. 627, Industries, dated 5th May 1959 and M. S. 1120, Industries, dated 21st August 1959, but later on entrusted to the Khadi Board for implementation. A sum of Rs. 3,00,000 as grant for both the plants (1.5 lakhs for each plant) was sanctioned by the State Government. The break-up of this amount is Rs. 2.5 lakshs under non-recurring expenditure and 0.50 lakshs as recurring expenditure, as directed in the said G. Os. The installation of the plants was entrusted by the Khadi Board to the "Bhartiya Tad Gud Shilpa Bhavan, Khadi Commission, Dehanu" and the two plants are yet to be handed over to the Board duly completed.

FACTORY BUILDINGS AT SANATHNAGAR

233—

*926 (2117) *Q.—Sri A. P. Vajravelu Chetty* (*Kuppam*)—Will the hon. Minister for Finance be pleasd to state;

(*a*) how many factory buildings were completed at Sanathnagar Industrial Estates;

(*b*) how many of them have been occupied; and

(*c*) whether there is any proposal to expand the Estate ?

A:—

(*a*) 91.

(*b*) 89.

(*c*) Yes, Sir.

INDUSTRIAL ESTATE IN CO-OPERATIVE SECTOR

234—

* 1036 (4929) *Q.—Sri P. V. Ramana*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(*a*) is there any proposal to establish an Industrial Estate in Co-operative Sector; and

(*b*) if so, where?

A:—

(*a*) Yes, Sir;

(*b*) At Sanathanagar, Hyderabad.

BUILDING FOR GOVERNMENT PRINTING PRESS.

235—

* 1212 (5961) *Q.—Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(*a*) the time by which the construction of Government Printing Press building at Chenchalguda has to be completed;

(*b*) the estimated cost of the scheme; and

(*c*) whether there are proposals with the Government to construct residential quarters also to the staff along with the Press buildings?

A:—

(*a*) By the end of the financial year 1969-70.

(*b*) Rs. 108 lakhs.

(*c*) No, Sir.

HINDI LANGUAGE IN 5TH 6TH CLASS.

236—

* 417 (3745) *Q.—Sarvasri S. Vemaiah and Sri K. Satyanarayana*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

what are the circumstances under which the Hindi language is being enforced from 5th Class in Telangana area and 6th class in the Andhra area in the State now?

A:—

Orders have since been issued in G. O. Ms. No. 1859 Education dated 1st July 1965 approving the introduction of Hindi as a second Language from Class V uniformly both in the Andhra and Telangana areas with effect from the school year 1965-66.

GRADE I HINDI PANDITS

237—

* 458 (4026) Q.—*Sarvasri B. Srirama Murthy (Vizianagaram P. Raja Gopal Naidu and Ramachandra Rao Deshpande* :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(*a*) whether it is a fact that the Government are proposing to sanction atleast one Grade I Hindi Pandit in the High and Higher Secondary Schools irrspective of the number of working hours for such pandits in the Higher forms ;

(*b*) if so, at what stage the matter stands ; and

(*c*) whether the Government of India approached or have offered to meet the additional financial commitments due to this measure ?

A :—

(*a*) Yes, Sir. It is proposed to sanction at least one post of Hindi Pandit Grade I in all full blown Higher Secondary and Multi-purpose Schools irrespective of the work laoad.

(*b*) and (*c*) As 100% assistance is given by Government of India, they have been addressed in the matter and their reply is awaited.

B. A. DEGREE TO LANGUAGE PANDITS

238—

* 487 (4594) Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(*a*) whether there is any proposal with the Universities in the State to issue B. A. Degree to language Pandits if they pass English subjects in B. A. Examination ; and

(*b*) if so, when it will be implemented ?

A :—

(*a*) This is already in existence in Andhra University. There is however no such proposal with the other two Universities in the State.

(*b*) Does not arise.

TELE-COMMUNICATION AND MARINE ENGINEERING COLLEGES IN THE STATE

239—

* 758 (5777) Q.—*Sri V. Visweswara Rao* :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(*a*) Whether the Government proposes to start Tele-Communication and Marine Engineering Colleges;

(b) if so, when and where ; and

(c) what will be the strength of these Colleges ?

A :—

(a) No Sir.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

MASTER PLAN FOR POLYTECHNICS

240—

* 631 (5273) Q.—*Sri S. Vemayya* :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether there is a Master Plan for the development of Polytechnics in the State now ;

(b) if so, the details of this Plan ; and

(c) the estimated cost of the Plan ?

A :—

(a) Sir, there is no Master Plan for the development of the polytechnics in the State.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

CONDITIONS LAID DOWN FOR ADMITTING PATIENTS IN T.B. HOSPITAL

241

*649 (5467) Q.—*Sri T. K. R. Sarma* :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) what are the conditions prescribed to admit the patients in the T. B. Hospital at Irrumnuma, Hyderabad ;

(b) whether there is any Committee to consider the admissions ; and

(c) the kind of patients of who are admitted in the emergency ward ?

A :—

(a) The conditions for admitting the patients are governed by the Rules issued by Government in G. O. Ms. No. 2082-Health, dated 19th October 1957. (A copy of the G. O. is placed on The table of the House.)

(b) Yes, Sir.

(c) The patients suffereing from Haymoptysis and those having spontaneous pneumotherax are being admitted in the emergency wards.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE
with reference to Clause (*a*) of L. A. Q. No. 241 [* 694 (5467)]

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

ABSTRACT

TUBERCULOSIS–TUBERCULOSIS–INSTITUTIONS-ADMISSIONS OF PATIENTS-RULES PRESCRIBED

HEALTH DEPARTMENT

[*G. O. Ms. No.* 2032-*Health, dated the* 19*th October*, 1957.

Read the following :

1. G. O. Ms. No. 758, Health, dated 14th May 1955.

2. From the Director of Medical Services letter No. 51195/ A1/B/57, dated 5th August 1957.

ORDER :

There are now the following Tuberculosis institutions in this state :

1. The Government Welfare Fund Tuberculosis Hospital, Nellore.

2. Hospital for the diseases of Chest and Tuberculosis Hyderabad.

3. Tuberculosis Sanitorium, Vicarabad.

4. Government General Hospital, Kurnool.

5. Tuberculosis and Infectious Diseases Hospital, Seethammadhara, Visakhapatnam.

6. Private Tuberculosis Sanatorium, Visrantipuram, Rajahmundry.

7. Union Mission Tuberculosis Sanatorium, Madanapalle, Chittoor District.

8. T. B. Hospital, Mangalagiri, Guntur District.

dmAs the public are not generally aware of the procedure to obtain admission to beds available in the Tuberculosis institutions and in order to regulate the admision of Andhra Pradesh patients in the Tuberculosis Institutions in this State, the Government prescribe he following rules :—

A. General.

(1) No Andhra Pradesh patient should come for admission to any Sanatorium Hospital or wing unless intimation regarding the availability of bed is received by him or by her from the following respective Liaison Officers :—

Superintendent, Government General Hospital, Kurnool.	Government General Hospital, Kurnool
Superintendent, Tuberculosis Hospital, Nellore. ..	Welfare Fund Tuberculosis Hospital, Nellore.
District Medical Officer, East Godavari.	Visrantipuram Tuberculosis Sanatorium, Rajahmundry.
District Medical Officer, Chittoor. ..	Union Mission Tubeculosis Sanatorium, Madanapalle.
Superintendent, Hospital for the Diseases, of Chest and Tuberculosis, Hyderabad.	Hospital for Diseases of Chest and Tuberculosis, Hyderabad.
Superintendent Tuberculosis Sanatorium, Vicarabad.	Tuberculosis Sanatorium, Vicarabad.
Superintendent, T. B. and I.D., Hospital, Seethammadhara, Visakhapatnam.	T.B. and I.D. Hospital, Seethammadhara, Visakhapatnam.
Superintendent, T.B. Hospital, Mangalagiri, Guntur District.	T. B. Hosiptal, Mangalagiri.

2. Those who go without notice direct are liable to be refused admission.

3. The District Medical Officers or others should send application with X-Ray etc., of the patients for admission to Sanatorium, Hospital or Wing to the Liaison Officers. The opinion of the Liaison Officers in consultation with Superintendent whenever possible shall be final with regard to the suitability of a case for admission.

B. Rules for admission.

1. Rules for admission to General Wards. A separate waiting list of all suitable cases should be maintained by each Liaison Officer.

2. The waiting list should be divided into the following categories :

(*a*) Government servants (State) and their families.
(*b*) Police personnel.
(*c*) Women and Children, separate.
(*d*) General public.

3. Under each category referred to in item 2 above, the list should be prepared as follows :—

(*i*) Serial Number.

(*ii*) Date on which the patient is put on waiting list.

(*iii*) Name and Address.

(*iv*) Referred by District Medical Officer or Clinic or private practitioner.

(*v*) Age of the patient.

(*vi*) Disease.

(*vii*) State of the diseases and treatment given.

(*viii*) Indication for surgery or not.

(*ix*) Date on which called and date of reporting to the Sanatorium or Hospital or wing as ascertained from the Sanatorium, Hospital or wing of Hospital authorities or

(*x*) Date of discharge from the Sanatorium, Hospital or wing.

(*xi*) Remarks.

4. The Liaison Officer should correspond with the concerned Sanatorium, Hospital or wing of Hospital authorities direct and maintain a waiting list so that they can give information at least once a month to the other District Medical Officers and Superintendents of the Hospitals as to the availability of bed in the concerned Sanatorium.

5. The Sanatorium authorities should admit "State" patients as directed by the Liaison Officers only and not by others.

6. The Liaison Officers should submit monthly reports to the Director of Medical Services in the form given below :—

Statement showing the number of patients admitted and discharged during the month ending.

No. of patients in the waiting list at the month ending.	*No. of patients admitted during the month.*	*Number discharged During the Month*	
		Cured.	*Deaths.*
(1)	(2)	(3)	(4)

7. The Superintendent, Government General Hospital, Kurnool, (Liaison Officer) should also intimate the availability of beds for prisoner patients in the Government General Hospital, Kurnool to the Inspector General of Prisons.

8. Each patient should be given a time limit of one week for joining. If no reply is received within five days requesting for extension of the time limit for joining, the name the patient will be struck of the waiting list. On such applications of from patients the time limit. may be extended to a maximum of three weeks for admission.

9. Cases seen at the out-patient departments and T. B. clinics attached to the Government Medical Institutions, which are found suitable for admission should be put up on the waiting list as per the patients desire for particular Sanatorium and the same communicated in the proforma to the respective Liaison Officer.

10. Admission should be made strictly in order of the priority of entry in the waiting list unless some emergency has occured which required immediate attention.

11. Advance cases which have no chance of recovery should not be put up on the waiting list.

12. Letters of representations received within regard to admissions of patients direct to the Sanatorium shall not be taken into consideration, but on examination if the cases are found to be suitable, they should make their turn along with other cases.

143. All Government Servants (State) not their families, if found suitable for admission, will be admitted immediately. police personnel should be given special priority over other Govrnment servants. The order of priority should be as follows:—

(1) Police personnel. (2) Government servants (State), (3) Pregnant women and children, (4) Cases that are curable , (5) Cases of Surgery, (6) Emergencies which require immediate attention such as Hamotysis, Spontaneous, Ponumathoracio. Whether they are on the waiting list or not, and whether they are early or advanced cases should be admitted immediately and kept in the District Hospital and other Govrnment Institutions till the emergency disappears. After that, if they are found suitable for treatment, their names will be included in the waiting list of discharge from the Hospital Sanatorium, or wing of Hospital and readmitted from their turn comes.

14. Advancesd cases among Government servants should not be admitted unless it be for purpose of issue of Medical Certificates., invaliding certificates etc.

15. Patients send by the T. B. clinic (attached to Government Medical Institutins and T. B. Hospital, Nellore for operative procedure such as Thoracoscopy, Thoroplasty etc., should be directed immediately to the concerned Sanatorium for operation and should be sent back to the respective places after operations.

16. Only oral cases of T. B. amongst convicts should be admitted in Government General Hospital, Kurnool. First priority should be given for the admission of Convict T. B. patients for admission into the Government General Hospital Kurnool on certificate issued by the Jail Medical Officers.

17. These rules are subject to alternation by Government in the list of experience from the time to time.

Note:—The rules apply to Government Welfare Fund T. B. Sanatorium, Nellore also.

RULES FOR ADMISSION TO SPECIAL WARDS

1. A separate waiting list should be kept for special wards in Government T. B. Institutions.

2. A registration fee of Rs. 25 should be charged for including a name in the waiting list for special wards and this amount should be remitted along with the application for admission. This amount will be adjusted towards hospital stoppages payable by the patient when admitted. If the patient does not turn up within seven days from the receipt of intimation of the vacancy of a bed and if no extension of time is obtained from the Superintendent of the Hospital or wing, or Sanatorium the registration fee collected will be forfeited to Government and the bed will be given to the patient next in the waiting list.

3. Patients from other States will be admitted only in the Special Warads.

4. When Special Wards are not available, a Cottage can be built by the Sanatiorium authorities or Hospital or Wing provided the patient is prepared to pay the cost of construction of the Cottage.

TARGET FOR VASECTOMY OPERATIONS

242—

* 373 (2657) Q.—*Sarvasri T. V. S. Chalapathi Rao (Vijayawada South) G. C. Kondaiah (Nellore), K. Mara Reddy (Rajampet), and P. Siddiah Naidu (Sullurpet)*:—Will the hon. Minister for Health and and Medical be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government of India fixed a target of 2.5 million Vasectomy Operations, for the country as a whole, per year, during the 3rd Plan period;

(b) if so, what is the quota fixed for Andhra Pradesh;

(c) what are the steps taken by the Government to fulfil the quota; and

(d) is the target reached?

A:—

(a) No Sir.

(b) (c) and (d):—Do not arise.

LOCAL FUND DISPENSARY IN VARA RAMACHANDRAPURAM SAMITHI.

243—

* 394 (3329) *Q.*—*Sri S. Jagannadham* (*Narasannapet*):— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(*a*) whether it is a fact that the Local Fund Dispensary in Vara Ramachandrapuram Samithi in Chittor District has neither a doctor nor medicines for the last three years.;

(*b*) whether the members of the staff have not been paid their salaries for the last six months *i.e.*, from April, 1964; and

(*c*) if so the reasons therefor?

A:—

(*a*) The member is presumably referring to the Local Fund Dispensary at Chintur in Vara Ramachandrapuram Samithi. If so, regarding (*a*) there was no doctor for the dispensary and the Medical Officer, Kunavaram was in additional charge. But there is adequate stock of medicines.

(*b*) Yes, Sir.

(*c*) Due to the abolition of the Agency District Board on 1st April 1964 and for want of sanction of grant-in-aid the Samithi did not pay the salaries. A Doctor has since been posted and salaries have since been paid by the Panchayat Samithi pending sanction of the grant by the Director of Public Health.

X-RAY PLANT IN GANDHI MEMORIAL HOSPITAL, WARANGAL.

244—

* 727 (5643) *Q.*— *Sri Bh. Nagabhushana Rao* (*Warangal*):—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state.

(*a*) when the X-Ray plant in the Mahatma Gandhi Memorial Hospital, Warangal has gone out of order:

(*b*) when it will be repaired; and

(*c*) whether the X-Ray plant given to this hospital is new or old?

A:—

(*a*) on 15th May 1965.

(*b*) Repaired on 11th June 1965.

(*c*) A New one Sir.

REVERTED DOCTORS AS ASSISTANT DIRECTORS OF PUBLIC HEALTH.

245—

* 855 (3423) *Q.*—*Sarvasri C. D. Naidu, P. Rajagopal Naidu and K. Narasimha Reddy.*—Will the hon. Minister for Health ad Medical be pleased to state:

(a) whether it is a fact that two Doctors who have been reverted under G. O. 227, dated 31st January 1963 are still continuing as Assistant Directors of Public Health in spite of the reversion, orders;

(b) whether they are drawing the salaries as Assistnt Directors of Public Health with increments;

(c) whether the Accountant-General has raised an objection for paying their salaries and increments;

(d) whether the Government received appeals from the eligible persons to promote them in the posts of the officers reverted; and

(e) if so, the action taken by the Government.

A:—

(a) The answer is in the affirmative.

(b) The answer is in the affirmative.

(c) The Accountant-General has sought for clarification in regard to the authorisation of pay and allowances of the two officers and necessary clarification was given to him.

(d) The answer is in the affirmative.

(e) The matter is under consideration of the Government.

Provincialisation of Local Fund Dispensaries in the Nellore District.

246—

* 794 (6066) Q.—*Sri S. Vemayya*:— Will the hon Minister. for Health and Medical be pleased to state:

(a) names of local fund dispensaries in Nellore District now; and

(b) the namees of the dispensaries out of clause (a) which are proposed to be provincialised during 1965-66?

A:—

(a) The nams of the local Fund Dispensaries in Nellore District are furnished below:—

(1) Local Fund Dispensary, Vinjamur.
(2) Local Fund Dispensary, Kaluvoy.
(3) Local Fund Dispensary, Naidupet.
(4) Local Fund Dispensary, Indukurpet.
(5) Local Fund Dispensary, Kota.
(6) Local Fund Dispensary, Buchireddipalem.
(7) Local Fund Dispensary, Duggarajapatnam.

(b) There are no proposals to provincialise any of the above dispensaries during 1965-66.

MALARIA ERADICATION UNITS.

247—

*852 (6416) Q.—*Sarvasri C. D. Naidu, P. Rajagopal Naidu and K. Narasimha Reddy*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(*a*) the number of Malaria Eradication Units working in the State present;

(*b*) the number of units which entered:

(1) Maintenance State;

(2) Consolidation State;

(*c*) the time limit imposed for the Eradication of Malaria in the State;

(*d*) whether it is a fact that some officials now working under Malaria Eradication Programme are going to be utilised for Family Planning; and

(*e*) if so, the reasons therefor?

A.—

(*a*) 33.5 National Malaria Eradication Programme Units.

(*b*) (1) 6.79 National Malaria Eradication Programme Units

(2) 17.70 National Malaria Eradication Programme Units.

(*c*) There is no time limit.

(*d*) Yes, Sir.

(*e*) The Special Committee constituted for entry into Maintenance phase have recommended that the experience gained by the Junior Malaria Inspectors and Surveillance Inspectors in Malaria should not go waste and their services should be utilised as Family Planning Health Assistants after giving necessary training in Family Planning. As such it is proposed to absorb the Junior Malaria Inspectors and Surveillance Inspectors as Family Planning Health Assistants

OPENING OF ONE MUSEUM AT EVERY DISTRICT HEADQUARTERS.

248—

*364 (2186) Q.—*Sri N. Venkat Swamy (Paruchur)*:—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state:

(*a*) whether there is any proposal with the Government to open one Museum for every district headquarters; and

(*b*) if so, when it is likely to be given effect to?

A.—

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) The proposal is under consideration. No definite provision has been made.

FEE CONCESSIONS TO THE STUDENTS OF VADDI COMMUNITY.

249—

* 380 (3094) Q.—*Sri S. Vemayya:* Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(*a*) whether it is a fact that the full fee concessions to the students belonging to the Vaddi community has been stopped during the current year; and

(*b*) if so, the reasons therefor?

A.—

(*a*) No instructions have been issued by Government to the Heads of the Educational Institutions for discontinuing the full fee concessions that were being granted to the pupils belonging to "Vaddi" caste.

(*b*) Does not arise.

COFFEE PLANTATIONS IN AGENCY AREAS.

250—

* 382 (465) Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu and C. D. Naidu:*— Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(*a*) the money allotted for Coffee Plantations in the agency areas this year; and

(*b*) whether the lands at Sangareddy, Medak district been tested for Coffee plantations?

A.—

(*a*) An amount of Rs. 4.50 lakhs under the Social Welfare sector and Rs. 3.26 lakhs under Soil Conservation Sector of Forest Department, totalling to Rs. 7.76 lakhs for 1964-65 and an amount of Rs. 4.42 lakhs under Soil Conservation Sector and Rs. 3.02 lakhs under Social Welfare Sector totalling Rs. 7.44 lakhs for 1965-66 have been earmarked for raising coffee plantations through the Forest Department.

(*b*) No, Sir.

POINT OF INFORMATION

re: RAISING STATE LOANS ON COMMISSION BASIS

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, నిన్న ఒక విషయం మీ దృష్టికి తీసుకు వచ్చాను. గవర్నమెంట్ 9 కోట్ల రు. లోన్ ఫ్లోట్ చేయటానికి నిర్ణయించుకొని; ప్రకటించింది. గత సంవత్సరం యీ విధంగా చేసినపుడు యీ విషయం శాసనసభలో చర్చకు వచ్చింది. కమీషన్ రూపంలో వసూలు చేయకుండా ప్రజలనుండి లోన్ లోన్‌గానే వసూలు చేయాలని చెప్పటం జరిగింది. కాని, గత సంవత్సరంకూడ

కమీషన్ రూపంలో వసూలుచేస్తూ రశీదులుకూడ ఇవ్వటం జరిగింది. ఆ పద్ధతి సరికాదని, లోన్ రూపంలోనే వసూలు చేయాలని, అలా చేయకపోతే అది ప్రజలమీద హరాస్‌మెంట్‌గా తయ్యారయ్యే ప్రమాదం ఉన్నదని ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. బ్యాంక్స్‌నుండి, మనీడ్ పీపుల్ దగ్గరనుండి ప్రభుత్వానికి రావలసిన లోన్ వసూలుచేస్తే బాగుంటుందని చెబుతూ, మంత్రిగారు దానిపైన ఒక ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—He says that on commission basis the Government should not raise loans. Is the Government giving any commission or discount for subscribing to these loans ?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి :— అది ఏమీలేదు. డిస్కౌంట్ అన్నది కాదు. అందరూ తోడ్పడుతూ ఉంటారు. బ్యాంక్స్, ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీస్ నుండి మేము అధికంగా వసూలు చేస్తున్నాము. జిల్లాలనుండి కూడ కొంత తోడ్పాటు జరుగుతుంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— బ్యాంక్స్, ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీస్, పెద్ద పెద్ద మనీలెండర్స్‌కూడ పెట్టుబడి పెట్టవచ్చును. కాని, గ్రామాలలో చిన్న చిన్న వారి దగ్గరనుండి కమీషన్ రూపంలో వసూలుచేయటం జరుగుతున్నది. దానికి రశీదులు కూడ గత సంవత్సరం ఇచ్చారు. అటువంటి కమీషన్ పద్ధతి పూర్తిగా విరమించుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, అసలు విషయం ఏమిటంటే— ఎనౌన్స్‌మెంట్ చేసినపుడు బ్యాంక్స్‌నుండి, పెద్ద వ్యాపారస్థులనుండి సరాసరి కొనటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాని, వారికి ఇప్పుడు 5 పర్సెంట్ ఇస్తే, $7\frac{1}{2}\%$ లాభం కావాలి. ఆ రెండున్నర తేడా ఇచ్చేటట్లయితే తీసుకొంటారు. ఆ రెండున్నర పర్సెంట్‌కు ఏమి చేస్తున్నారంటే—తహశీల్‌దార్స్, కలెక్టర్స్ ఊళ్లలోకి వెళ్లి అక్కడి ప్రజలను లోన్స్ కొనండి అని అంటున్నారు. మేము కొనలేమని వారు అంటున్నారు. పోనీ కొనకపోతే ఒక పని చేయండి అంటున్నారు. ''మాకు గుంటూరులోనో, బెజవాడలోనో, హైదరాబాద్‌లోనో షావుకార్లు ఉన్నారు. వారు బ్యాంక్‌లో కొంటామన్నారు ఆ డిఫరెన్స్ ఆఫ్ ఇంటరెస్ట్ ఏదైతే ఉన్నదో ఆ బాపతు మీరు ఇచ్చినట్లయితే, ఆ 2 పర్సెంట్ డబ్బు వారికి ఇస్తాము, వారికే మొత్తము వస్తుంది అని వారిదగ్గరనుండి నిర్బంధంగా డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. అది ఎవాయిడ్ చేస్తారా, లేదా, అన్నది మెయిన్ పాయింట్ ?

Dr. *M. Chenna Reddy* :— I have nothing particular to add. In cases of public loans, the position is, whenever certain people come and deposit some amounts they are entitled after a month or two to come back and pay the rest of the amount and to that extent banks accommodate them. Actually what the hon. Members are trying to point out as Commission or use of force is a relative thing, Sir, depending on how it happens in different villages. Some time is given for the people who initially deposit some amounts and if those people do not come back and pay the rest of the amount that lapses, and somebody else—some donors etc.—buy them. Some people invest initially but may not ultimately purchase the bonds. We persuade some people to pay the amounts; some of them pay some amount

pud the rest they are not able to pay. We try to encourage people to aay the full amount, but some times they are not able to pay the full amount. It is a matter of interpretation.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—అధ్యక్షా, ఇందులో అసలు కమీషన్‌యే కలెక్ట్ చేస్తున్నారు. మీరు ఏమీ కట్టనక్కరలేదు, బ్యాంకర్స్‌యే కట్టుకొంటారు, కాబట్టి మాకు 10 రు., 20 రు. ఇవ్వమని ప్రతిచోట కలెక్ట్ చేస్తున్నారు అన్న విషయం ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారు గుర్తించాలి. అసలు లోన్‌కు మేము అందరము సపోర్టు చేస్తున్నాము. కాని, మీరు కమీషన్ మాత్రమే కట్టండి, మిగతాది బ్యాంకర్స్ కట్టుకొంటారు అని చెప్పి వసూలుచేసే పద్ధతిని మీరు తప్పనిసరిగా లేకుండా చేయాలి. అలా కలెక్ట్‌చేసిన ఎమౌంట్స్‌కు రశీదులులేవు. కాబట్టి ఇది మీరు తప్పనిసరిగా గుర్తించి ఇటువంటి పద్ధతి లేకుండా చేస్తారా?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:—ఈ విధంగా పోయి ఆ అడిగే మాటలలో ఇంటర్‌ప్రిటేషన్‌లో కొంత పొరపాటు నిజమే. అది కమిషన్ క్రింద ఇవ్వండయ్యా — అనటం పొరపాటు కాని, మీరు ఇవ్వండి అన్నప్పుడు కొంత మంది కొద్దిగా ఇస్తున్నారు. గౌ. సభ్యులు తాము ప్రత్యేకంగా పలుకుబడి ఉపయోగిస్తే, గ్రామాలలో డబ్బు సంపూర్ణంగా వస్తే, తప్పకుండా ఫస్ట్‌ప్రియారిటీ అదే అవుతుంది.

Mr. Speaker:—He is not prepared, rather he is not in a mood to admit the current evil practices which are going on in the villages. It is a matter of common knowledge, but I do not think Government can avert it. In every district the Collector or the Revenue officials are asked to collect about a crore of rupees—the target is fixed for every district. These officers, of course, go to the villages. A few rich people are prepared to advance money. They collect some amounts, small amounts of Rs, 10, Rs. 15 or Rs. 20 from the poor ryots in the village. It goes towards interest, the banker pays Rs. 90/- and purchases the bond worth Rs. 100 and the very next year he can cash it and he gets an interest of about 12%. Such things go on. I do not think any Government can do anything as long as they fix targets for every district.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—తాము చెప్పినదే చాలమట్టుకు నేను చెప్పబోయాను. మీరు చెప్పినది బాగానే ఉన్నది. The fact is not in a mood to admit the mistake, and I hope after what you have said they would do some thing about it. They went to the extent of legalising the thing. They are not giving receipts in hundreds of cases and it only gives another opportunity for legal corruption. So, the Minister should calmly consider the whole thing. Instead of rising off-hand and saying 'no'.

Dr. M. Chenna Reddy:—I am not rising off-hand or saying 'no', Sir. I think what you said about 'mood' is the 'climate'. Just at the moment when we are launching the collection, I wanted to say that any more discussion on this would not be useful. But I can assure the House and you, Sir, that certain bad practices that are creeping in, we are trying to minimise by trying to persuade the industrial

houses and banking concerns to subscribe. I can further assure you that gradually we want to eliminate the evil of this kind.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం):—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు తమరు చెప్పిన దానితో ఏకీభవిస్తున్నాను. మాకు యిప్పుడు అసలు వర్షాలు కురవలేదు. పంటలు పండే విధంగా లేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో బ్లాక్‌కు యింత అని కోటా యిస్తున్నారు. కర్నూలు, అనంతపురం, మార్కాపురం, గిద్దలూరులో వర్షాలు పడలేదని వార్తలు వస్తున్నాయి. కనీసం అట్లాంటి ప్రాంతాలలో ఈ loans నుంచి మినహాయింపు చేస్తారా అని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:—There is no question of compulsion. Where is the question of compulsion ?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ప్రతి బ్లాక్‌లో indirect compulsion ఉన్నది. ప్రతి బ్లాక్‌లో 25 వేలు, 30 వేలు, 50 వేలు అని ఉన్నది. అట్లా compulsion లేకుండా వదలి వేయమనండి.

Mr. Speaker:—There is no compulsion.

Dr. M. Chenna Reddy:—It is true some quota has been allotted. We cannot go on collecting Rs. 9 crores without certain quotas, and the local officials, non-officials and leaders try their best to see that this quota is achieved.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, మాజీ సైనికోద్యోగి పార్లమెంటు గురించి, State Assemblies గురించి చెప్పినటువంటి దానిమీద ...

Mr. Speaker:—We shall come to it.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:—Privilege motion సంగతి.

Mr. Speaker:—Yes.

MESSAGES FROM THE COUNCIL.

Mr. Speaker :—I have to announce to the House that I have received three messages from the hon. Chairman of the Andhra Pradesh Legislative Council :—

re :—ANDHRA UNIVERSITY (AMENDMENT) BILL, 1965.

" In accordance with rule 182 (2) of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Motion passed on the 5th August 1965 by the Andhra Pradesh Legislative Council desiring to obtain the concurrence of the Legislative Assembly in setting up a Joint Select Committee of the two Houses to consider the Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

Motion.

'That the Andhra University (Amendment) Bill, 1965 be referred to a Joint Select Committee consisting of 24 members; 6 from this Council, namely:—

1. Sri M. Anandam.
2. Sri P. Narasinga Rao.
3. Sri N. M. Williams.
4. Smt. Zubeda Begum.
5. Sri P. Sriramamurthy.
6. Sri S. Malakonda Reddy.

and 18 members from the Legislative Assembly; that this Council recommends to the Assembly that Assembly do join the said Joint Select Committee and communicate to the Council the names of members to be appointed by the Assembly to the said Joint Select Committee.' "

re :—THE SRI VENKATESWARA UNIVERSITY (AMENDMENT) BILL, 1965.

" In accordance with rule 182 (2) of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Motion passed on the 5th August 1965 by the Andhra Pradesh Legislative Council desiring to obtain the concurrence of the Legislative Assembly in setting up a Joint Select Committee of the two Houses to consider the Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

Motion.

'That the Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965 be referred to a Joint Select Committee consisting of 24 members; 6 from this Council, namely:—

1. Sri M. Anandam.
2. Sri P. Narasinga Rao.
3. Sri N. M. Williams.
4. Smt. Zubeda Begum.
5. Sri P. Sriramamurthy.
6. Sri S. Malakondaa Reddy.

and 18 members from the Legislative Assembly; that this Council recommends to the Assembly that Assembly do join the said Joint Select Committee and communicate to the Council the names of members to be appointed by the Assembly to the said Joint Select Committee.' "

re :—THE OSMANIA UNIVERSITY (AMENDMENT) BILL, 1965.

" In accordance with rule 182 (2) of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Motion passed on the 5th August 1965 by the Andhra Pradesh Legislative Council desiring to obtain the concurrence of the Legislative Assembly in setting up a Joint Select Committee of the two Houses to consider the Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

MOTION.

'That the Osmania University (Amendment) Bill, 1965 be referred to a Joint Select Committee consisting of 24 members; 6 from this Council, namely :—

1. Sri M. Anandan.
2. Sri P. Narasinga Rao.
3. Sri N. M. Williams,
4. Smt. Zubeda Begum.
5. Sri P. Sriramamurthy.
6. Sri S. Malakonda Reddy.

and 18 members from the Legislative Assembly; that this Council recommends to the Assembly that Assembly do join the said Joint Select Committee and communicate to the Council the names of members to be appointed by the Assembly to the said Joint Select Committee.' "

PRIVILEGE MOTION.

re :—ARTICLE BY GENERAL K. M. CARIAPPA (RETD.).

Mr. Speaker :—Sri Pillalamarri Venkateswarlu, Sri Tenneti Viswanatham and others have given notice of a privilege motion against General Cariappa. The notice reads as follows :—

"We, the following members of the House, raise a question involving a breach of privilege of the Assembly. General K. M. Cariappa is a retired Commander-in-Chief of our country. He has written on article which is published in Indian Express on Monday, July 19, 1965, under the caption '*The international situation today*' where it is stated that '*a great deal of time seems to be taken up in our parliaments, at the centre and at the state levels, by politicians in mud-slinging at each other in many cases 'dog eating dog'*. These words constitute clearly a breach of privilege and contempt committed against the members of the House. These words also constitute a contempt of the hon. Speaker of the Legislative Assembly as the Speaker is also a member of the House; secondly these words interfere with the conduct of the business of the House. In essence these words reflect on the proceedings of the House and consequently diminish the dignity and decorum of the House.

General Cariappa deliberately used these words intending to defame the business of the House. We should not allow this attitude to go unchallenged. We request you to admit this motion and refer it to the Committee of Privileges of the House under rule 181 of the Assembly Rules."

Two other members Sri A. Ramachandra Reddy and Sri K. Govinda Rao have also given notice of another motion. I shall read it out :—

"Under rule 178 of the rules of Procedure and Conduct of Business, I wish to raise the following question involving a breach of privilege of our Andhra Pradesh Legislative Assembly and the members there of:

In re: Article of General K. M. Cariappa (Retd.) published in *Indian Express*, dated 19th July 1965 (Vijayawada Edition), under the caption 'The Internal Situation Today'.

The above article contains the following remarks of General Cariappa:

'A great deal of time seems to be taken up in our parliaments at the Centre and at State levels, by politicians in mudslinging at each other and in many cases 'dog eating dog'.

The above sentence read in context with other observations of the author suggesting President's rule, constitute gross contempt of this House and the members thereof, as it gives a cheap picture of the legislators and their work in the House. These remarks also suggest that the legislative bodies both at the centre and at the State levels are useless bodies, thus undermining the dignity and prestige of this House as well. The comparison of parliamentarians to those of dogs is a matter of serious concern.

General Cariappa by writing the above article and also the Editor-in-Chief who allowed the above remarks to be published and the publisher of the article are all individually responsible for this contempt.''

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—మొదటిదానిపై మేము చాలా మందిమిచ్చాము.

Mr. Speaker:—The hon. Member wants me to read out all names? They are: Sarvasri Vanka Satyanarayana, Tenneti Viswanatham, N. Prasadarao, J. L. N. Choudary, Poola Subbaiah, P. V. Ramana, A. Sarveswararao, V. Srikrishna, V. Visweswararao, Pillalamarri Venkateswarlu and Sri Vavilala Gopalakrishnayya.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా, ఈ ఐటమ్ యివ్వాళ ఎజెండాలో యింక్లూడ్ చేయలేదు. అందువలన మేము ప్రిపేర్ అయిరాలేదు. దానికి సంబంధించిన కాగితాలు కూడా దగ్గరలేవు. అందుచేత దీనిని రేపు తీసుకొనవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:—We shall take it up tomorrow.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: ATROCITIES OF POLICE IN BANDANKAL, SIRCILLA TALUK.

Mr. Speaker::—There is a motion under Rule 74 of which Sri M. Ramgopal Reddy has given notice.

శ్రీ యం. రామగోపాలరెడ్డి:—అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి తెనుగుభాష రాదుగనుక నేను ఉర్దూలో ఉపన్యాసం చేయదలచుకున్నాను.

بندن کل گاؤں — تعلقہ سرسلہ میں رام راؤ نامی زمیندار گزشتہ سال ڈیڑہ سال سے گاؤں والوں پر مظالم ڈھا رہا ہے۔ عورتوں کی بے حرمتی کی جا رہی ہے۔ تقریباً دو لاکھ روپیہ رشوت کے طور پر گاؤں والوں سے وصول کرلیا ۔ ان حرکات کی بناء پر دھوبی حجام اور گاؤں کے دوسرے کام کرنے والوں نے اوسکا بائیکاٹ کردیا ہے ۔ جسکی بناء پر بازو کے مواضات سے غنڈوں کو لا کر اوس نے مظالم ڈھائے ۔ اسکے بعد جب غنڈوں سے بھی کام نہیں چلا تو اوس نے پولیس کا سہارا لیا ۔ وھاں پولیس کانسٹبلس کو لا کر رکھا ہے اور سب لوگوں کو بتا کر کہتا ہے کہ یہ لوگ شریر ہیں میرے ساتھ شرارت کرر ہے ہیں ۔ راتوں کو اونکو نشہ پلا کر گاؤں والوں پر مظالم ڈھا رہا ہے۔ اور لوگوں کو مارپیٹ کی جاری رہی ہے۔ چنانچہ ۳۱ ۔ جولائی کی شام کو دو کانسٹبلس موضع کے سنکری یرکلا سائیلو کے مکان میں گھس کر اوسکو بیدردانہ طریقہ سے مارپیٹ کیگئی ۔ اوسکی ناک پر لات مارنے سے خون بھی نکلا ۔ آئی ۔ جی ۔ پی کو درخواست دیگئی اور اسمیں حالات بتائے ہیں اسکے باوجود اوسکے ساتھ انصاف نہیں کیا گیا ۔ مقامی پولیس رام راو کی تائید میں ہے۔ ڈسٹرکٹ لیول پر بھی کافی لوگ اوسکی تائید میں ہیں۔ بڑے بڑے سیاستدان اور ضلع پریشد کے پیر من بھی اوسکی تائید میں ہیں۔ جب تک آئی ۔ جی ۔ پی کی جانب سے کرائم برانچ یا سی ۔ آئی۔ ڈی کے لوگوں بھیج کر تحقیقات نہ کرائی جائے ،نصاف نہیں ھوسکت۔

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ایسا معلوم ھوتا ہے کہ وھاں لا اینڈ آرڈر باقی نہیں رہا ۔ وھاں روزانہ جو مظالم ڈھائے جار ہے ہیں۔ وہ ایسے ہیں جیسے کہ رضا کاروں نے کئے ہیں۔ اس کے متعلق گزشتہ میں بھی رپورٹ دیگئی۔ یہاں کے ایم ۔ ایل ۔ اے شری کے۔ وی ۔ ناراین ریڈی اور شری جنا ملا ریڈی نے موقع معائنہ کیا اور اونہیں تشفی ہوگئی کہ وھاں جو کچھ بھی کیا جارہا ہے وہ مناسب نہیں لیکن اسکے باوجود گورنمنٹ کی طرف سے کوئی قدم نہیں اٹھایا گیا ۔ اس طرح سے گورنمنٹ کی بدنامی ہورہی ہے۔ اور گورنمنٹ پر جو اعتماد لوگوں کا تھا وہ اٹھ گیا ہے۔ ایسی صورت میں گورنمنٹ کو چاہئے کہ وہ موثر اقدامات کرے۔ اس وقت گورنمنٹ کے پاس جو رپورٹ آئی ہے ۔ اوس پر بھی تکیہ نہ کیا جائے بلکہ گورنمنٹ خود اپنی طرف سے ایک سینیر آفیسر کو موقع پر بھیجے اورھوسکے تو گاؤں والوں کی شہادت بھی حاصل کیجائے ۔

رام راو نے سرسلہ کی عدالت میں گاؤں والوں کے خلاف مختلیف کیسس بھی داخل کئے تھے ۔ لیکن پہلی ھیرنگ میں منصف صاحب نے لکھدیا کہ وہ چھوٹے کیسس ہیں ۔ یہ مقدمات خارج کردئے گئے ہیں۔ ان سے اندازہ لگایا جاسکتا ہے کہ پولس کی رپورٹ پر کہانتک بھووسہ کیا جاسکتا ہے۔ اس لئے میں کہونگا کہ کسی بڑے

افسیر کو بھیج کر تحقیقات کرائی جائے تو ٹھیک ہوگا - میں حکومت سے اپیل کرونگا
که حکومت اس خصوص میں دلچسپی لے کر گاؤں والوں کے ساتھ انصاف کرے -

ہوم منسٹر (شری میر احمد علی خان) — جناب والا جگتیال کے
سپرنٹنڈنٹ پولیس بندن کل موضع کو گئے تھے - انہوں نے ان باتوں کے متعلق دریافت
کیا جو بیان بیان کی گئی ہیں - انہوں نے رپورٹ کی ہے که ایر کلا سائیلو جو
متضرر بیان کیا گیا ہے اسکی گاؤں میں عدم موجودگی کے باعث مکمل تحقیقات نه
ہوسکی - پھر بھی جو معلومات حاصل کئے گئے ہیں ان سے یه ظاہر ہے که ۳۱ - جولائی
کو رات میں ۹ بجے ہیڈ کانسٹبل راج ریڈی نے موضع کے سنگری یلوملا نرسیا کو یر کلا
سائیلو کو بلانے کے لئے اسکے مکان بھیجا - سائیلو نے کہا که اب رات کا وقت ہے میں
صبح آونگا اس کے بعد ہیڈ کانسٹبل نے دو کانسٹبل سائیلو کے مکان کو بھیجے - سائیلو
کی ماں نے ان سے کہا که وہ مکان میں نہیں ہے - جس کے بعد یه لوگ مکان میں
داخل ہوگئے اور سائیلو کو ہیڈ کانسٹبل کے پاس لیکر گئے - یه کہا جاتا ہے که
ہیڈ کانسٹبل نے سائیلو کو مارپیٹ کی - تکمیل تحقیقات کے لئے ایر کلا سائیلو کے بیان
شہادت کی ضرورت ہے اس کے علاوہ جو دو پولیس کانسٹبل کا وہاں جانا بتایا گیا اون
کی شناخت کے لئے بھی سائیلو کی موجودگی کی ضرورت ہے ڈی - یس - پی - کو اس
واقعه کی حد تک ہدایت کیگئی ہے که وہ اندرون تین یوم مکمل تحقیقات کر کے رپورٹ
کریں - اس رپورٹ کے وصول ہوتے ہی ضروری کارروائی کیجائے گی - اس واقعه
کے سلسله میں اس سے قبل ۳۱ - جولائی کو اور ۲ - آگسٹ کو درخواستیں دیگئی
تھیں ان پر تحقیقات کر کے رپورٹ پیش کرنے کے لئے ہدایت دیدیگئی ہے - میں معزز
رکن کو اس کا اطمینان دلاتا ہوں که مناسب طریقه پر ان واقعات کی تحقیقات
کیجائیگی اور جو بھی قصور وار ہونگے اون کا معقول تدارک کیا جائیگا -

re: CHOLERA IN CUDDAPA DISTRICT.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—అధ్యక్షా. కడపజిల్లాలో ఈ సంవత్సరం కలరా వచ్చి విజృంభించింది. ప్రభుత్వం దానిని అరెస్టు చేయలేక పోతున్నది. డెత్స్ సంఖ్య విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నది. మంత్రిగారు ఏ విధమైన కారణాలు చెప్పినప్పటికి కూడా. ప్రభుత్వం కలరాను అక్కడ అరెస్టు చేయడంలో ఫెయిల్ అయిందని చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటేతప్ప, కలరాను యిరాడికేట్ చేయడం కష్టమని చెబుతున్నాను. ఇంతవరకు యీవిషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకున్నది? ఇప్పుడక్కడ పరిస్థితి ఏ విధంగా వున్నదని ప్రభుత్వం యొక్క సమాచారం ? ప్రభుత్వం ఏరకమైన ఏర్పాట్లు చేసినది చెప్పవలసినదిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

The Minister for Health and Medical (Sri Y. Sivarama Prasad):— Mr. Speaker, Sir, Cuddapah district is an endemic area for cholera and has been declared as one of the main endemic districts in the State. Till 18th February 1965 there were 76 attacks and 27 deaths in

Jammalamadugu taluk. Narasapur Block. In Cuddapah Block and Municipality Cuddapah there were no attacks till the end of March 1965. Sporadic cases occurred in Cuddapah Block and Cuddapah Municipality during April, May and June 1965 wherein there were 113 attacks and 8 deaths. They were diagnosed as Gastro Enteritis. Very recently 53 attacks and 5 deaths were reported in Cuddapah Block and Municipality. It has to be noticed that most of the cases are being reported from District Headquarters Hospital, Cuddapah and a majority of the cases were brought from the villages. Till now only two cultures were positive with vibrio cholera and all the rest were reported to be negative. Only one or two cases were found in each village and during the whole period there was never a severe outbreak. This, infection looks more like non-specific infection other than vibrio cholera as the severity of the disease and the mortality rate were low, but for the purpose of prevention and control of Gastro Enteritis cases have been considered as cholera and all preventive measures are being adopted in all cases. The District Health Officer and the Health staff have been carrying out these measures very regularly as if the cases were cholera. The present situation is under control and all measures are being taken. The infection is milder. The Assistant Epidemologists is being deputed immediately to give the necessary advice to the District Medical Officer and the District Health Officer, Cuddapah.

The population of the Cuddapah Block is about 90,000 and more than 50 per cent of the population have been inoculated. Similarly, more than 50 per cent of the population in Cuddapah Municipality have also been inoculated. The Director, institute of Preventive Medicine is being requested to rush additional supplies of vaccine.

GOVERNMENT BILLS.

THE ANDHRA PRADESH CHARITABLE AND HINDU RELIGIOUS INSTITUTIONS AND ENDOWMENTS BILL, 1965.

Mr. Deputy Speaker:—The Chief Minister will now move for leave to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Bill, 1965.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—నాన్‌అఫిషియల్ డేలో గవర్నమెంటు బిజినెస్ తేవడంమంచిదికాదు. అట్లా తేదలచుకుంటే అఫిషియల్ డేస్‌లో నాన్‌అఫిషియల్ బిజినెస్‌కు అవకాశం యివ్వవలసివుంటుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—తమరు యీ వేళ ఆమోదిస్తే అప్పుడు వారుకూడ ఆమోదిస్తారు.

Sri P. V. Narasimha Rao:—Sir, on behalf of the Chief Minister I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Bill, 1965."

Mr. Deputy Speaker:—Motion moved.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—అధ్యక్షా, నానఅఫిషియల్ బిసినెస్ వున్నరోజున గవర్నమెంటు బిజినెస్ ఇంట్రడ్యూస్‌చేస్తే మేము అంగీకరిస్తున్నటుగానే ప్రభుత్వ

బిజినెస్ వున్నరోజున నాన్‌అఫిషియల్ బిల్స్ ఇంట్రడ్యూస్ చేయడానికి అనుమతించే ప్రొసీజరును అంగీకరించినట్లేకదా. ఈపద్ధతిమీద మీరు ప్రవేశపెట్టారు.

Mr. Deputy Speaker :—It is only leave for introducing.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—లీవ్ అఫ్ ది హవుస్ అడుగుతున్నారు. ఇంట్రడ్యూస్ చేయడానికి అన్నిబిల్లులకుకూడ ఒప్పుకున్నట్లేకదా.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ఇంట్రడ్యూస్ చేయడానికి రూల్సు ఎట్లావున్నా మనం ఒక కన్వెన్‌షన్ బిల్డు అప్ చేసుకోవాలి. ఈ పద్ధతిలో అని ఇదివరకు స్పీకరుగారుకూడ చెప్పారు. దానిననుసరించే ఇది జరుగుతోంది. కావాలంటే రూల్సు కమిటీ ముందర డిస్కస్ చేసుకుందాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇందుకు ప్రభుత్వంకూడ ఒప్పుకున్నట్లే తోస్తోంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—మీకు డౌట్ ఎందుకువస్తోంది?

The question is :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Bill 1965."

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH SUGAR CANE CROP LAND REVENUE ASSESSMENT BILL, 1965.

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy) :—Sir, I beg to move :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Sugarcane Crop Land Revenue Assessment Bill, 1965."

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Deputy Speaker :—The question is.

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Sugarcane Crop Land Revenue Assessment Bill, 1965."

The motion was adopted.

NON-OFFICIAL BUSINESS,

BILLS :

THE ANDHRA PRADESH MONEY SCHEMES GAMBLING PROHIBITION BILL, 1965.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా. లీవ్ ఆఫ్ ది హవుస్ అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వంవారు వచ్చే సెషనులో తెస్తామని ఇదివరకు చెప్పారు. ఎందుకు అట్లా తీసుకురాలేదు? Let the Home Minister inform as to what happened about his promise that Government were going to bring a Bill in this House.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Recently the Bill was approved by Government; therefore it has been delayed. But Government itself is going to move the Bill. The Bill is taking its routine course and it will be introduced soon.

Mr. Deputy Speaker—Last time the hon. Minister said that it would be introduced in this session.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—We shall try to bring it as soon as possible.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—If the Government is going to introduce it in this session, I shall not press my Bill.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—I do not think it is possible.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—ఇది 'leave for introduction' కదా. ఇంట్రడ్యూస్ చేయనియ్యండి. ఆబిల్లుకూడవస్తే రెండూకలిపి ఒకసారే డిస్కస్‌చేస్తారు.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—I beg to move:

"That leave begranted to introduee the Andhra Pradesh Money Schemes Gambling Prohibition Bill, 1965.

Mr. Deputy Speaker:—Motion moved.

(Pause)

Mr. Deputy Speaker:—The quesition is.

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Money Schemes Gambling Prohibition Bill, 196.."

(Shouts of 'No, No' from Treasury Benches).

Sri P. Rajagopala Naidu:—We are very sorry that the convention is lost.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—ఇప్పుడు ఒక కన్వెషనుపెట్టారు. దానిని అప్పుడే అపోజ్‌చేస్తే ఎట్లా? ఇదివరకు గోపాలకృష్ణయ్యగారు లాంగ్వేజి బిల్లు ఇంట్రడ్యూస్‌చేశారు. నరసింహారావుగారు బిల్లుతెస్తున్నాము. అయినా ఇంట్రడ్యూస్ చేయండి, చూద్దాంఅన్నారు. ఇప్పుడు ఎందుకు యీ డిఫరెంట్ ప్రొసీజరు అడాప్టు చేస్తున్నారో తెలియదు. మనం ఒక మంచి కన్వెషను పెట్టుకోబోతూ మొదటిలోనే హంసపాదు అన్నట్లుచేస్తే బాగుండదు. అందువల్ల మిగిలినవాటికి మల్లే దీనినికూడ ఇంట్రడ్యూస్ చేయనివ్వాలని నాఅభిప్రాయం.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—అసలు కన్వెషను ఏమంటే—ప్రభుత్వం ఒకబిల్లు తీసుకురానప్పుడు అటువంటిబిల్లును అపొజిషను సైడ్‌నుంచి నాన్‌అఫిషియల్ బిల్లుగా తెచ్చినప్పుడు వారు తప్పనిసరిగా దానిని ఒప్పుకోవాలని, వై డు యు డౌట్ అనికూడ తమరుఅన్నారు. మేము నిజమేఅనుకున్నాము, లేకపోతే ఇందాక షుగర్ కేన్ బిల్లు తెచ్చినప్పుడు ఎక్కువగా పన్నువేస్తుంటే దానిని. తప్పనిసరిగా దాని ఇంట్రడక్షన్‌ను మేము టూత్ అండ్ నెయిల్ ఫయిట్ చేసివుండేవారము. ఇది విచారకరమైన దినమనికూడ ఇందాక నెను రిమార్కుచేశాను.

Sri N. Ramachandra Reddy:—We are not opposing.

Mr. Deputy Speaker:—The question is :

'That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Money Schemes Gambling Prohibition Bill, 1965."

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH STUDENTS AND UNEMPLOYED (REMOVAL OF DISABILITIES) BILL, 1965.

Sri A. Sarveswara Rao :—I beg to move :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Students and Unemployed (Removal of Disabilities) Bill, 1965.

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుకు ప్రవేశానుమతి కోరుతూ ముఖ్యమైన విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. విద్యార్థులకు unemployed కు ఉండే ఇబ్బందులు తొలగించడంకోసం ఈ బిల్లు ఉద్దేశించబడింది. బ్రిటిషువారి హయాంలో పెట్టిన ఈ పద్ధతిని ఇంకా కొనసాగించడంవల్ల చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. మంచి పద్ధతి ఏదైనా ఉంటే అవలంబించవచ్చు. కాని attestations, authentications కొన్ని డజన్ల కాపీల మీద సంతకాలు చేయవలసి వస్తోంది. అనేక కాలేజీలకు పంపవలసివస్తుంది; అనేక చోట్లకు దరఖాస్తులు పెట్టవలసి వస్తున్నది. అన్నిచోట్లకు ఒరిజనల్సు పంపడానికి వీలు ఉండదు కనుక కాపీలు తీసి పంపిస్తున్నారు. విద్యార్థులకు unemployed కు ఈ ఇబ్బంది వస్తున్నది. ఇందువల్ల వారికి చాలా ఖర్చు అవుతున్నది కూడా ఆఫీసర్ల వద్దకు వెళ్ళినపుడు వారికి ఉండే ఇబ్బందులువల్ల పనివల్ల ఈ సంతకాలు చేయడం కష్టం అని భావిస్తున్నారు, ఉద్యోగాలు ఇచ్చినపుడు కాని కాలేజీలలో ప్రవేశించినపుడు కాని ఎట్లాగు ఒరిజినల్సు చూపించాలి. కాపీల ఆధారంమీదనే ఉద్యోగం ఇవ్వడం కాని కాలేజీల ప్రవేశానుమతి కాని దొరుకదు. ఒరిజినల్సు చూచిన తరువాతనే ఉద్యోగం ఇవ్వడం కాని కాలేజి ప్రవేశంకాని ఉండేటపుడు ఈ attested copies insist చేయడం వృధా అని ఇబ్బందికరమని మనవి చేస్తూ ఈ బిల్లుకు ప్రవేశానుమతి కోరుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

" That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Students and Unemployed (Removal of Disabilities) Bill, 1965."

The motion was adopted.

RESOLUTION

re : THE FOOD SITUATION IN THE STATE

Mr. Deputy Speaker :—We will now continue the discussion on the non-official reslution moved by Sri V. Satyanarayana on 29th July 1965.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—On a p int of order Sir ఆహార సమస్యకు సంబంధించి మనం serious discussion చేస్తున్నాము. నిన్నటి వరకు ఆహార మంత్రిగారు House లో ఉన్నారు. ఈ రోజు జవాబు చెప్పవలసివచ్చేసరికి

House లో లేరు. పారిపోయారు. అనంతపురంలో పరిస్థితి చూడడానికి వెళ్ళారన్నారు. ఈ రోజు ఇక్కడ ఉండి సాయంత్రం ఒంటిగంటకు కారులో వెళ్ళినా ఎవరికి అభ్యంతరం ఉండదు. ఇంత ముఖ్యమైన చర్చ జరుగుతున్నపుడు ఆహార మంత్రి లేక పోవడం చాలా serious అయిన విషయం. ఈ చర్చకు ఎవరు సమాధానం చెబుతారో తెలియదు. అనేక issues, allegations, counter allegations ఉన్నాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అనంతపురంలో food విషయం తెలుసుకోవడంకంటె చిదంబరరెడ్డిగారి ఇంట్లో marriage కి వెళ్ళారు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— పెళ్లికి వెళ్ళారని గోపాల కృష్ణయ్యగారు చెబుతున్నారు. Concerned Minister లేకుండా discussion ఎట్లా carry on చేయడం? మరొక మినిస్టర్ deputise చేయడమనే golden rule ఉండనే ఉంది. Particular issues వారే సమాధానం చెప్పవలసినదిగా ఈ విధంగా House లో లేకుండా marriage కి వెళ్ళడమనేది damn insult to the House. House ను ఇంతగా అగౌరవం చేసిన మినిస్టర్ లేడు. ఇపుడు డిస్కషన్ కొనసాగించాలా. ఆయన తరఫున ఎవరు చెబుతారు అనేది serious గా ఆలోచించాలి. What is the definite action that we can take? Can we censure this particular Minister for his absence and for running away from the House.

Sri N. Ramchandra Reddy:—I take strong objection to the words used 'running away' and all that. It is not deriliction of duty or any thing. Some telegrams have been received that this food situation is not upto the mark and famine conditions are existing. So, on the basis of those telegrams, the Minister for Agriculture has gone there.

శ్రీ పిల్లల మర్రి వేంకటేశ్వర్లు:— మొన్న వెళ్లి నిన్న ఎందుకు రాలేదు ?

Sri N. Ramchandra Reddy:— I am here to deputise for him and answer all the points that have been raised by the hon. Members.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—Chair decision ఉంది House session లో ఉన్నపుడు మంత్రులు సాధ్యమైనంతవరకు ఇటువంటి ప్రయాణాలు మానివేయాలని, Food debate జరుగుతుంటే Food Minister గారు పెళ్ళికి వెళ్ళారు అంటున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— పెళ్ళికి వెళ్ళారని ఎవరు చెప్పారు. మీరే ఊహించుకుంటున్నారు. అక్కడ conditions చూడడానికి వెళ్ళారు.

శ్రీ పిల్లల మర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— మీరు చెప్పిన దానినిబట్టి కాదు; మాకు ఉన్న information బట్టి కూడా చెబుతాము.

Sri N. Ramchandra Reddy—If that information is there, it is not correct, Sir.

శ్రీ డి. సీతారామయ్య:— స్పీకర్‌గారు ఒక convention ఏర్పాటు చేసారు. తనకు సంబంధించిన విషయం వచ్చినపుడు మంత్రిగారు House లో ఉండాలని బైటకు వెడితే స్పీకర్‌గారి పర్మిషన్ తీసుకుని వెళ్ళాలని వారు సెలవిచ్చారు. ఆ ప్రకారంగా

ఆనరబుల్ స్పీకర్‌గారి నుండి బలరామిరెడ్డిగారు వ్రాత మూలకంగా పర్మిషన్ తీసుకున్నారా?

Sri N Ramchandra Reddy:— Yesterday, Sir, the Minister for Agriculutre met the hon. Speaker and took his permission and then he has gone.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం డిసెంబరులో అప్పటికే విషమిస్తున్న ఆహార పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకుని శాసన సభలో అనేక మంది ప్రతిపక్ష సభ్యులు మనం కొన్ని తక్షణ చర్యలు తీసుకోకపోతే ప్రమాదంలో పడతామని ఆనాడు హెచ్చరించడం జరిగింది. తగిన పద్ధతిలో మనం కావలసిన machinery ని ఏర్పాటు చేసుకుని రైతాంగం చవకగా అమ్మదానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నపుడు ప్రభుత్వమే మార్కెటులోనికి వెళ్ళి చవకగా ధాన్యాలు కొని నిలువ చేసుకుని lean month లో అవసరమయిన సందర్భంలో ఉపయోగించి చవుక డిపోలు పెట్టి ధరలు పెరగకుండా చేయాలని serious గా ఆ నాడు సూచనలు చేయడం జరిగింది. దురదృష్ట వశాత్తు ఈ మధ్య కాలంలో జరిగిన విషయాలు చూస్తున్నాము. పరిస్థితి గత సంవత్సరంకంటె బాగానే ఉందని ఒక ప్రక్క చెబుతున్నారు. ఏవో కొన్ని చర్యలు తీసుకోకపోవడం లేదు, మేము తీసుకున్న చర్యలుద్వారా అదుపులో పెట్టడానికి అవకాశం ఉందని చెబుతున్నారు. Food Corporation పెంచుతున్నామని మన రాష్ట్రంలో కావలసిన buffer stocks నిర్మించడానికి రెండున్నర లక్షల టన్నులు సేకరించ బోతున్నామని lean months లలో ఉపయోగించి ధరలు పెరగకుండా చేస్తామని ధాన్యం ఎక్కువగా పండే డెల్టా జిల్లాలను ఒక zone గా చేస్తున్నామని ప్లాన్ చెప్పారు. నేను అడిగేది ఏమిటంటే తమరు తీసుకుంటున్న చర్యల మూలంగా ఈ నాడు ఆహార క్లిష్ట సమస్యను పరిష్కరించ గలుగుతామని మీకైనా నమ్మకం ఉందాఅని. కేరళ రాష్ట్రానికి 7½ లక్షల టన్నులు procure చేసి పంపారు. మన రాష్ట్రానికి 2½ లక్షల టన్నులు మాత్రమే procure చేస్తాం అంటున్నారు. ఏ విధంగా చేస్తారో, అందులో ఎంతవరకు సఫలం అవుతారో చెప్పలేము అనుకోండి. చిన్న రాష్ట్రమయిన కేరళకు 7½ లక్షల టన్నులు procure చేయడానికి సంసిద్ధమయిన ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రంలోని పరిస్థితిని చూచికూడా ఇప్పటివరకు పెరుగుతున్న ధరలను వచ్చే టెలిగ్రాములను చూచికూడా ఈ సమస్యను 2.5 లక్షల టన్నులు సేకరించినంత మాత్రాన ఎదుర్కొగలరా అంటే on the face of it సాధ్యం కాదని ఆ సమస్యను పరిష్కరించలేదని చెప్పక తప్పదు. మూడు లక్షల జనాభాపై చిలుకు ఉన్న నగరాలలో statutory rationing పెట్టాలని కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు చెప్పారు. మన రాష్ట్రంలో విజయవాడ, హైదరాబాదు (twin cities) లో మాత్రమే statutory rationing పెట్టడంఅన్నమాట. మీరుతీసుకుంటున్నచర్యలు half hearted కావడంవల్ల mill owners పట్ల soft attitude తీసుకుని సరియైన సమయంలో మార్కెటులోనికి వచ్చి కొని నిలువ చేయకపోవడంవల్ల పరిస్థితులు విషమించిపోతున్నాయి. అదుపులో పెట్టలేక పోతున్నారు. ఇవ్వాళ ఎక్కడ చూచినప్పటికీ ఆ విధముగా ఉంది. ఇప్పుడే చెప్పారు. రాయలసీమనుంచి టెలిగ్రాం వచ్చింది, మంత్రిగారు వెళ్ళారని చెప్పారు వారికి మాత్రమే కాదు. విశాఖపట్నంనుంచి వచ్చాయి. ధాన్యాగారంగా ఉన్న

ఆంధ్రరాష్ట్రంలోని డెల్టా ప్రాంతాలనుంచి, మెట్ట ప్రాంతాలనుంచి చాల తీవ్రమయిన పరిస్థితులున్నాయని చెబుతున్నారు. విశాఖపట్నంలోను, రాయలసీమలోను అతి తీవ్రమయిన పరిస్థితులున్నాయి. ఇప్పటికే కిలో బియ్యం 125 పైసలనుంచి 135 పైసలవరకు అమ్ముతున్నారని ఈ రోజు వార్తలనుబట్టి తెలుస్తున్నది. ప్రస్తుతం ఆగస్టులో ఉన్నది. గత సంవత్సరం అక్టోబరులో వచ్చిన పరిస్థితులు ఈ రోజున ఆగస్టులో వస్తే తరువాత నాలుగు నెలలు ఏ విధముగా గడపబోతున్నాం. Alternative arrangements ఏమిటి? ఈ రోజున arrangements సరిపోతాయా అనేది జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసిన సమస్య. ఇవ్వాళ ప్రభుత్వం ఆహార విధానంలో పూర్తిగా విఫలమయినదని చెప్పడానికి విశాఖపట్నం జిల్లా ప్రత్యక్షమైన ఉదాహరణ, అధ్యక్షా విశాఖపట్టణం జిల్లా చాలా ఆకర్షనీయమయిన ప్రాంతం. పారిశ్రామికీకరణ జరగబోతున్నది. అది సుందర సముద్రతీర ప్రదేశం. దానిని చూసిన వీదేశీయులు ఆకర్షించబడ్డారు. దానినిచూస్తే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. విశాఖపట్నం భారతదేశంలో కాబోతున్న మాంచెస్టర్‌లాంటి సిటీ అని చెప్పారు. కాబోతున్న మాంచెస్టర్ ప్రజలకు తినడానికి తిండిలేదు. బియ్యం కొనడానికి విపరీతంగా కష్టపడితేతప్ప దొరకడంలేదు. దొరికినవికూడా 137 పైసలవరకు పెడితేతప్ప దొరకడంలేదు ఈ రోజున యివన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. అంతే కాదు, మా జిల్లాలలో వివిధ కేంద్రాలనుంచి వస్తున్న రిపోర్టులు చూస్తే నరసీపట్నంలో దుర్భర పరిస్తితులున్నాయి. పట్టణానికి మారుగా ఉన్నట్లే ఒక ప్రాంత పరిస్తితి గడ్డుగా ఉందని నరసీపట్నం సబ్‌కలెక్టరుగారి దగ్గరకు రాయబారము చేశారని వార్త వచ్చింది. కొత్త వలసలోచూస్తే అక్కడ ఏమాత్రం బియ్యం దొరకడం లేదు. మా ఊరైన అనకాపల్లినుంచి నిన్న ఒకవార్త వచ్చింది. ఒక్కనెలకు ధర ఎంత పెరిగిందో చెప్పడానికి కొన్ని లెక్కలు చదువుతున్నాను. శనగపప్పు జూలై 98 కిలోల బస్తా రు. 132 లు ఇవి wholesale prices. ఆగస్టులో రూ. 145 లు కందిపప్పు జూలైలో రు. 95లు. ఆగస్టులో రూ. 105లు. పెసరపప్పు 100 కిలోలు జూలైలో 122 రూపాయలు, ఆగస్టులో 129 రూపాయలు, మినపపప్పు జూలైలో 85 రూపాయలైతే ఆగస్టులో 90 రూపాయలు. గంటెలు 75 కిలో బస్తా జూలైలో 40 రూపాయలుంటే ఆగస్టులో 46 రూపాయలు జొన్నలు జూలైలో 55 రూపాయలు ఆగస్టులో 60. నూనె 500 పౌనుల డబ్బ జూన్‌లో 580 రూపాయలైతే ఆగస్టులో 650 రూపాయలు. ఈ విధముగా బియ్యానికి సంబంధించినంతవరకు latest position ఏమిటంటే "wholesale గా గాని చిల్లరగాగాని బియ్యం మార్కెట్టులో లేదు. రెండు దినాల క్రిందట హైదరాబాదు స్పెషల్ బ్రాంచి వారు ఒక వర్తకుని హెచ్చు ధరకు అమ్మాడనే కారణంవల్ల అరెస్టు చేసినందువల్ల యిక్కడ బియ్యం వ్యాపారస్థులు బియ్యం అమ్మడంలేదు. అందువల్ల బియ్యం దొరకడం లేదు". తరువాత ఆ విషయానికి వస్తాను. ఈ విధముగా ధరలు పెరిగిపోతూంటే అలాచూస్తూ ఊరుకోవడమా లేక తగిన చర్య తీసుకోవడమా అనేది జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. దీనిమీద విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఉన్న పరిస్తితిపై ఈ మధ్య బలరామిరెడ్డిగారు మా జిల్లావచ్చారు. వచ్చి మనకు యిక్కడ స్టేటుమెంటు యివ్వడం జరిగింది. పదివేల టన్నులు బియ్యం విశాఖపట్నం జిల్లాకు యివ్వబోతున్నాం. ఏమీ యిబ్బంది లేదు. కలెక్టరుతో మాట్లాడినాము. క్షేమంగా ఉందిఅని రిపోర్టు యివ్వడం జరిగింది. కాని నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నంతవరకు ఆయన విశాఖపట్నం వచ్చి వెళ్లిన తరువాత రూ. 100 ల

నుంచి రూ. 110 ల వరకు బియ్యం బస్తా ధర పెరిగిపోయిన విషయం తెలుస్తున్నది. బెంగాలు కరువు దినాలలోనే నూరు రూపాయలు బస్తా ధర ఉండేది. ఆగస్టులో 110 రూపాయలు అమ్ముతున్నారంటే పరిస్థితి ఎంత తీవ్రంగా తయారైనదో గమనించ వలసిన అవసరముంది. మా జిల్లా జనాభా 22 లక్షలు. ఎంత తక్కువగా అంచనా వేసినా 5 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాలు కావలసి ఉంటుంది. అయితే యింకా తక్కువగా వేసినప్పటికీ ఏ కార్డులోపెట్టి యిచ్చినప్పటికీ $2\frac{1}{2}$ లక్షల టన్నులైనా కావలసి ఉంటుంది. అక్కడ పండేసంత ఒకలక్ష టన్నులు. మిగిలింది $1\frac{1}{2}$ టన్నులు. అదయినా యిస్తేగాని జీవించడం దుర్లభం. దానికి 10 వేల టన్నులు యిస్తాం యీ సంవత్సరానికి అన్నారు. రాబోయే నాలుగునెలల్లో కనీసం 50 వేల టన్నులైనా కావలసినచోట 10 వేల టన్నులుమాత్రం యిస్తే పట్టణాలకైనా యివ్వలేకపోతారని మాకు అనుమానంగాఉంది. అందుచేత కనీసం 50 వేల టన్నుల ఆహారమయినా విశాఖపట్నం జిల్లాకు యివ్వక పోతే అక్కడ ప్రజలలో చాల తీవ్రమయిన భీషణమయిన పరిస్థితులు ఏర్పడతాయని హెచ్చరిక చేస్తున్నాము తరువాత అక్కడ యింకా ఏమి చేశారంటే zonal system పెట్టారు. రకరకాల మార్పులు చేశారు. తూర్పు గోదావరి, విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలు ఒక జోనుగా పెట్టారు. కొన్నాళ్ల తరువాత శ్రీకాకుళం, విశాఖ పట్నం జిల్లాలు ఒక జోను అన్నారు. తూర్పు గోదావరి డెల్టా జిల్లా surp'us districts అన్నీ ఒక zone అన్నారు. ఏవో కొన్ని arrangements చేశారు. అవికూడా work చేయడానికి వీలులేదు. శ్రీకాకుళం జిల్లా కలెక్టరు శ్రీకాకుళం జిల్లానుంచి ధాన్యం move కాకూడదన్నారు. తూర్పు గోదావరినుండి ధాన్యం రాకపోతే శ్రీకాకుళం జిల్లానుండి ధాన్యం రాకపోతే vacuum ఏర్పడి ఏవిధముగాను జీవించడానికి వీలు లేదు. ప్రభుత్వంవారు అంటున్నారు కొన్ని పర్మిట్లు యిస్తున్నాం ఆ పర్మిట్ల ప్రకారం కావలసిన బియ్యం వస్తుందని చెబుతున్నారు. అది నిజం కాదని స్పష్టంగా చెబు తున్నాను. పర్మిట్లు యిస్తున్నారు. నిజమే. మొట్టమొదట allot చేసిన 3 వేల టన్నులలో తూర్పు గోదావరినుంచి యిచ్చిన పర్మిటు 2 వేల 500 టన్నులకిమాత్రమే పర్మిటు యిచ్చారు. స్టాక్సు మా జిల్లాకు తీసుకు వచ్చినప్పుడు 700 టన్నులు మాత్రమే తీసుకువచ్చారు. ఇచ్చినటువంటి పర్మిటుకి విలువ లేకపోతే పర్మిటు యిచ్చినందువల్ల ఉపయోగం ఏమిటి? గవర్నమెంటు యిచ్చిన ఆర్డర్సును క్రింది అధికార్లు ట్రేడర్లు అతిక్రమించకుండా ఉండే మార్గం ఆలోచించాలి. కనీసం అదికూడ చేయలేని నిస్సహాయ స్థితిలో ప్రభుత్వం ఉందంటే ఏమి ప్రయోజనం? పర్మిట్లు యిస్తున్నారు. అవి తీసుకుని కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీవారు డీలర్సు దగ్గరకు తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోను శ్రీకాకుళం జిల్లాలోనూ వెళ్ళినప్పుడు డీలర్లు కంట్రోలు ధరకు ఏ ఒక్కరూ యివ్వడం లేదు. ఒకవేళ కంట్రోలు ధరకు యిచ్చినా చెడ్డబియ్యం యిస్తున్నారు. అవి తీసుకువచ్చి ఏమిలాభం. ఆ విధముగా inevitable గా కంట్రోలు ధర పేపరుమీద ఉంది గాని actual గా అమలు జరగడం లేదు. దానికి ఒకటి అంటారు. ధరను అదుపులో పెట్టడానికి సిబ్బంది ఉన్నది. ప్రాసిక్యూటు చేస్తున్నారని ముఖ్య మంత్రిగారు 2,200 కేసులు పెట్టబడ్డాయనీ 1,040 మందికి శిక్షలు పడ్డాయని చెప్పారు. అందులో మిల్లర్లు wholesalers ఎంతమంది ఉన్నారని అడుగుతున్నాను. కేవలం బీదవారినే arrest చేయగలుగుతున్నారని చెబుతున్నాను. ఉదాహరణ చెబు తున్నాను. అనకాపల్లిలో నార్ల గంగరాజుఅనే అయనను 30 వ తేదీన special

squade అరెస్టు చేశారు. ఎందుకని? బియ్యం కిలో 125 పైసలకు అమ్ముతున్నాడని. ఆయన చిన్న వర్తకుడు. అమ్ముతున్నాడు నిజమే. పర్మిటు తీసుకుని కంట్రోలు ధరకు తనకు బియ్యం దొరకకపోతే ఎక్కువ ధర యిచ్చి కొని transport charges కలిపి 125 పైసలకు అమ్ముతూంటే అతనిని పట్టుకుంటే ఉపయోగం ఏమిటని అడుగుతున్నాను. వేసిన ఆర్డర్సు ప్రకారం పర్మిటుమీద కంట్రోలు ధరకు యిప్పించలేని ప్రభుత్వం half-hearted చర్యలవల్ల ఉపయోగం ఏముంది? Prosecutionsవల్ల వచ్చే ప్రయోజనం ఏమిటి? ఇచ్చిన పర్మిటును honour చేసేటట్లు దానికి sanctity ఉండేటట్లు ప్రభుత్వం అమలు జరుపలేని helpless పరిస్థితి ఏర్పడింది. మీ మాటలు కలెక్టరు వినకపోతే డీలర్లు మిల్లర్లు వినకపోతే ఆహార విధానం బాగా ఉందనుకోడం వల్ల ఏమీ ఉపయోగం లేదు. కొబట్టి ప్రాసిక్యూషన్సు చేసినప్పుడు ఎవరైతే నిజంగా కంట్రోలు ధరకు ఇవ్వకుండా పర్మిటుప్రకారం యివ్వకుండా ఉంటారో వారిపైన చర్య తీసుకోవాలి. పెద్దవారిని విడచిపెట్టి చిన్నచిన్న డీలర్లను పట్టుకొంటే ఉపయోగంలేదు. అందుచేత ఈ సమస్య ఎలా పరిష్కరించాలనే విషయం వచ్చినప్పుడు వారు తీసుకున్న చర్యలు ఏ మాత్రం సరిపోవు. Half-hearted గా సైముకి కొనవలసినవి కొనలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 25% additional stocks కి అవకాశం ఉంది. అంతకంటె కొనలేము అంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం 25% కొనండి అంతకంటె ఎక్కువగా కొననక్కరలేదని చెప్పారు. తగిన buffer stocks పెట్టుకొన్నట్లయితే ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి వీలువుంటుంది కాని అదిలేనపుడు ధరలను ఏవిధంగా అదుపులో పెట్టగలరు. ఇప్పటికైనా ధైర్యముగా, నిర్భయముగా ప్రజలపట్ల విశ్వాసము వుండి, ప్రజలకు తిండి గింజలు ఇవ్వాలనే బాధ్యత వున్నపుడు తప్పనిసరిగా మార్కెటులోకి వెళ్ళి, ఈ రోజున డెల్టా ప్రాంతాలలో adequate stocks, వారు చెబుతున్నట్లు 2.05 లక్షలు కాకుండా Procure చేయాలి. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదులలోను, విజయవాడ పట్టణము, ముఖ్యమయిన జిల్లా హెడ్‌క్వార్టర్సులో statutory rationing అమలు జరపడము, లేకపోతే informal rationing అయినా పెట్టడము అవసరము. ప్రతిసారి గ్రామాలను విడిచిపెట్టడము జరుగుతోంది. మా జిల్లాలో millets పంట పూర్తిగా పోయినది. గత సంవత్సరము దానిపైన ఆధారపడినారు. ఈసారి అవిలేవు. కొన్ని millets కూడ supply చేసి ముఖ్యమయిన గ్రామ కేంద్రాలలోను డిపోలు పెట్టకపోతే ఈ 4 నెలలు గడవడము చాల కష్టము. ఈ విష ఫలితాలకు ప్రభుత్వమే కారణమవుతుంది. ఇప్పటికైనా ఆ బాధ్యతను గుర్తించి తగిన చర్యలు తీసుకొంటారని నమ్ముతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్):—అధ్యక్షా, food policy పైన ఇక్కడ అనేకసార్లు చర్చలు జరిగినవి. ఈ సందర్భములో రెండు విషయాలు అర్థము చేసుకొనవలసి వుంటుంది. ఎంతవరకు మనం production పెంచమో అంత వరకు ఏ విధానము ఏర్పాటుచేసినా ఈ సమస్య solve అవడము చాల కష్టము. ఆహార విషయం మాట్లాడినపుడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కొరకే కాకుండా మొత్తము దేశము గురించి ఆలోచించవలసి వుంటుంది. మన రాష్ట్రము surplus గా వున్నపుడు ఇతర రాష్ట్రాలవారు చచ్చినాసరే వారికి ఆహార ధాన్యాలను పంపము అన్న విధానము పనికి రాదు. భారత దేశమంతా ఒక్కటే. చాలమంది సభ్యులు, ఈ తీర్మానము తెచ్చిన

వారుకూడ పంపిణీలో లోపము వుందని అంటున్నారు. Food production పెరగాలని ఒక్కమాట చెప్పకపోవడం చాల శోచనీయము. ఎన్ని ఉపన్యాసాలిచ్చినా, hunger strikes చేసినా food production పెరగదు. దానికొరకు ప్రత్యేక ప్రణాళికలు కావలసి వుంటుంది. ఆంధ్ర రాష్ట్రము వ్యవసాయముపైన ఆధారపడిన రాష్ట్రము. నూటికి 80 మంది వ్యవసాయముపైన ఆధారపడివున్నారు. వ్యవసాయముపైన మనకు వచ్చిన ఆదాయము ఏరాష్ట్రానికిలేదు. 1961-62లో మనరాష్ట్రఆదాయము 1,1,157 కోట్లువుంటే, అందులో వ్యవసాయము, అటవికశాఖ కలుపుకొంటే 667 కోట్ల రూపాయలు వుంది. అంటే 58 శాతము వస్తుంది. అదే సంవత్సరము మొత్తము భారత దేశంలో మొత్తము ఆదాయము 14,630 కోట్లు వుంటే వ్యవసాయముపైన వచ్చిన ఆదాయము 6,850 కోట్లు, 47% కి వస్తుంది. మన రాష్ట్రంలో 67.09 మిలియనుల. ఏకరాల భూమివుంటే 27.9 మిలియను ఎకరాలభూమి సాగులోవుంది. అంటే 41% అవుతుంది. ఇతర రాష్ట్రాలకన్న బాగా ఎక్కువగానే వుంది. ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఒక్కటే. ఈ విషయములో surplusStat. ఇతర రాష్ట్రాలకు పంపగూడదు అనడము తప్పు. ఇప్పుడే గోవిందరావుగారు మాట్లాడుతూ కేరళకు 7 లక్షల 50 వేల టన్నుల బియ్యము కేరళకు పంపారు అని అన్నారు. కేరళకూడ భారతదేశములోని ప్రాంతమే అక్కడ కూడ మన సోదరులున్నారు. అక్కడ ధాన్యాలు తక్కువ. Spices ఎక్కువగా పండుతాయి. దానికి అక్కడ వాతావరణము అనుకూలముగా వుంటుంది. అందువల్ల వారికి ఆహార ధాన్యాలను సరఫరా చేయడము మన ధర్మము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— కేరళకు బియ్యము పంపించినందుకు ఆక్షేపణ చేయలేదు. వారికి 7½ లక్షల టన్నుల ధాన్యము పంపినప్పుడు మన రాష్ట్రములో 2½ లక్షల టన్నుల ధాన్యం మాత్రమే procure చేస్తామంటే ఎట్లా సరిపోతుంది అని అడిగాను.

శ్రీ యమ్. బాగారెడ్డి :—నేను కేరళపోయి చూసి వచ్చాను. వారికి తిండికి చాల ఇబ్బందిగా వుంది. ధాన్యాలు దొరకని పరిస్థితులున్నవి. అటువంటపుడు అక్కడకు ఆహార ధాన్యాలను పంపడము అన్యాయమని ఎవరూ భావించకూడదు. మనము ఇక్కడ ఎక్కువగా పంపించడానికి నీటి వసరులు బాగా వున్నవి. పంపిణీ లోపలనే లోపము వుంది అది సరిగా చేస్తే బాగుంటుందనే సమస్య సరియైనదికాదు. పంపిణీలో లోపమువున్న మాట నిజము. Food production పెంచడము చాల అవసరము. ఎంత పండించినా ప్రతి సంవత్సరము జనాభా పెరుగుతూ వుంది. పెరిగే జనాభాకు ఎక్కువ పండించినా సరిపోవడము లేదు. కోట్ల రూపాయల ధాన్యము బయట దేశాలనుంచి తెప్పించుకొంటున్నాము. తెప్పించుకొన్నా సరిపోని పరిస్థితిలో వుంది. ఉత్పత్తిని పెంచడానికి మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఏమైన శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నదా లేదా అనేది చూసినపుడు మొదటి 3 ప్రణాళికల కాలములోను ఒక ప్రణాళికా కాలములో కంటె ఇంకొక ప్రణాళిక కాలములో వ్యవసాయోత్పత్తికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించడం జరిగింది. మొదటి ప్రణాళిక 96.78 కోట్లు మొత్తము వుంటే వ్యవసాయము కొరకు 12 కోట్ల 50 లక్షలు కేటాయించబడింది. 12.07% కేటాయించబడినట్లుమాట. 2వ ప్రణాళిక 187 కోట్ల 6 లక్షలయితే 37 కోట్ల

14 లక్షలు వ్యవసాయము కొరకు కేటాయించబడినది అంటే 19.07% అవుతుంది. 3 వ ప్రణాళిక 312 కోట్ల 66 లక్షలయితే 71.84 కోట్లు వ్యవసాయము కొరకు కేటాయించబడింది అంటే 25.05% అవుతుంది. అంటే వ్యవసాయము కొరకు మొదటి ప్రణాళికలో 12.07%, రెండవ ప్రణాళికలో 19.07%, 3 వ ప్రణాళికలో 25.05% కేటాయించినది. ఈ విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఉత్పత్తిని పెంచడము చాల ముఖ్యమని గమనించి కేటాయించినది. మీడియమ్ మేజరు ఇర్రిగేషన్ ప్రాజక్టులకు కేటాయించిన డబ్బుకూడ దీనితో లెఖ్ఖ చూసినట్లయితే ఇంకా ఎక్కువ అవుతుంది అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదే కాకుండా భారత ప్రభుత్వ సిఫార్సు ప్రకారం 1962 సంవత్సరం డిసెంబరు నెలలో వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో ప్యాకేజ్ ప్రోగ్రాం తీసికోబడింది. ఈ ప్రోగ్రాంవల్ల రైతులకు ఎక్కువ ఎరువులు ఇచ్చి, ఎక్కువ సౌకర్యాలు కలుగచేసి ఉత్పత్తిని పెంచటానికి ప్రయత్నం చేయబడింది. ఈ పేకేజ్ ప్రోగ్రాంవల్ల West Godavari District లో బియ్యం ఉత్పత్తి 16.4% నుండి 21.6% వరకు పెరిగింది. జొన్నలు 15.4% నుండి 20% వరకు, పత్తి 26% నుండి 28% వరకు పెరిగాయి. ఈ స్కీమును 10 జిల్లాలలోని సెలెక్టెడ్ బ్లాకులలో తీసికోవాలని ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. అదిలాబాద్ అనంతపురం మొదలైన వర్షం లేని dry areas లో ఈ ప్యాకేజ్ ప్రోగ్రాం తీసికోవటం జరిగింది. ఈ స్కీమువల్ల మన రాష్ట్రంలో Per acre yield పెరిగింది. ఆ పెరుగుదలకు సంబంధించిన లెక్కలు మనవిచేస్తాను. 1050–51 లో తిను ధాన్యాలు 181.47 లక్షల ఎకరాలు ఉంటే 1061–62 లో 241.3 లక్షల ఎకరాలకుపైన వుంది. అంటే 32.8% ఎక్కువ అయింది. 1950–51 లో 39.66 లక్షల టన్నుల ధాన్యం పండితే 61–62 లో 74.87 లక్షల టన్నులు–అంటే 87% పెరిగింది. వరిపంట సాగులో వున్న భూమి 1950–51 లో 54.6 లక్షల ఎకరాలు వుంటే 61–62 లో 83.84 లక్షల ఎకరాలు–అంటే 53% పెరిగింది. జొన్న ప్రతి ఎకరంలో yi.'d తీసికొంటే 1950–51 లో 198 పౌనులు వుంటే 61–62 లో 1185 పౌనులు వుంది. అంటె 29% పెరిగింది. వరి 22.37 లక్షలు 50–51 లో వుంటే 61–62 లో 44.44 లక్షలు పెరిగింది. అంటే 98% ఎక్కువ అయింది. మొదటి ప్రణాళి కాంతానికి తిను ధాన్యాల ఉత్పత్తి 53.35 లక్షల టన్నులు వుంటే 62–63 లో 69.19 లక్షల టన్నులు పెరిగింది. అంటే 85% ఎక్కువ అయినది. ఎరువులు ఎక్కువగా సరఫరా చేయటంవల్ల, నీటి వసతులు ఎక్కువగా కల్పించటంవల్ల ఈ పెరుగుదల కలిగింది. రైతులకు కూడ ధర గిట్టుబాటు అవుతున్నందువల్ల వారు ఉత్సాహంగా పండించగల్గుతున్నారు. భారత ప్రభుత్వంనుండి యింకా ఎక్కువగా ఎరువులు తీసుకువస్తే యింకా ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేయటానికి అవకాశం వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. దక్షిణ భారతంలో ఎక్కడా లేని నీటి వసతులు మన రాష్ట్రంలో వున్నాయి. మీడియమ్, మేజర్ ఇర్రిగేషన్ స్కీములు తీసికోటానికి చాలా అవకాశాలు వున్నాయి. మన రాష్ట్రంలోని గోదావరి, కృష్ణ, వాటి ఉపనదులక్రింద ఎన్నో ఎకరాలు సాగులోనికి తీసుకురావటానికి అవకాశాలు వున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో పారే నదులలో 150 మిలియన్ అడుగుల నీరు వుండే దానిలో 26 మిలియన్ అడుగుల నీరు మాత్రమే వాడుకొంటున్నాము. మద్రాస్ మైసూరువారికి వారి share గా 50 మిలియన్ అడుగుల నీరు వదిలినా మనకు 75 మిలియన్ అడుగుల నీరు

మిగులుతుంది. అందువల్ల మైనర్ ఇర్రిగేషన్, లిఫ్ట్ ఇర్రిగేషన్, ప్యాకేజ్ ప్రోగ్రాంలకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలి. రైతుకు కావలసిన సౌకర్యాలు కలుగచేస్తే మనలో food problem లేదు. కేవలం city లలోనే ఈ ఆహార సమస్యలేదు, గ్రామాలలో ఆహార పరిస్థితి ఇంతకంటె మంచిగా వుందనటానికి వీలులేదు. మన దేశంలో ఆహార పరిస్థితి బాగా లేకపోతే ఒకచోట బాగుంటుంది, ఒకచోట బాగుండ లేదు అనే సమస్యలేదు. హైదరాబాదులో ఉద్యోగస్థులు చదువుకొన్న వారు వుండటం వల్ల, కొంత, ప్రెషర్‌వల్ల ఇక్కడ వసతులు తొందరగా కలుగచేయటం మనం చూస్తున్నాము. అయితే ఈ సమస్య పూర్తిగా పరిష్కారం కావాలంటే రైతుకు ఎక్కువ సౌకర్యాలు కలుగచేయాలి. అందుకు ముఖ్యంగా రైతుకు credit facilities కల్పించనిదే వ్యవసాయ పనులు సకాలంలో చేయలేదు. బొంబాయి రాష్ట్రంలో ఈ problem ను చాలావరకు slove చేశారు. Reserve Bank నుండి అన్ని రాష్ట్రాలు కలిపి ఎంత మొత్తం తీసికొన్నాయో అంత మొత్తాన్ని ఒక్క బొంబాయి రాష్ట్రం తీసికొన్నది. వారు crop loan ఇస్తున్నారు. మార్టిగేజ్ లేకుండా, ఏ కాంప్లికేషన్స్ లేకుండా, ఆలస్యం చేయకుండా sugar cane కు 1400 రూ॥లు, వేరుసెనగకు 500 రూ॥లు ఎకరానికి ఇస్తున్నారు. ఆ అప్పును కొంత cash రూపంలో, కొంత kind రూపంలో ఇస్తున్నారు. అందువల్ల అక్కడ రైతు బాగా పండించగల్గుతున్నాడు. Credit విషయంలో మార్కెటింగ్ సొసైటీలకు లింక్ చేయబడింది. అందువల్ల recovery తేలిగ్గా వుంటుంది. మనంకూడా ఈ State లో crop loan system ప్రవేశపెట్టి మార్కెటింగ్ సొసైటీలకు లింక్ చేస్తే రైతులకు సౌకర్యంగా వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. కో-ఆపరేటివ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌ద్వారా అయితే recovery time ప్రకారం అవుతుంది. మనకు వచ్చే ¼ ఎరువుల కోటా సరిపోదు. మెదక్ జిల్లా పరిస్థితి చూస్తే 40,50 ఎకరాలకు ఒక బస్తా వస్తున్నది. కనుక భారత ప్రభుత్వంనుండి ఎక్కువ కోటా సంపాదించవలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వం మీద వుంది. ఈ n n-o ficial resolutio i లో పట్టణాలలో పల్లెలలో వుండే వారికి రేషనింగ్ దొరకటమే ముఖ్య ఉద్దేశంగా కన్పిస్తోంది. ఈ resolution లో distribution కు సంబంధించి ఎక్కడో-defect వుంది కాబట్టి యింతవరకు వచ్చిందంటె నేను ఒప్పుకోవడంలేను. 10%, 20% distributio. లో defect వున్నప్పుడు 80%, 90% వ్యవసాయోత్పత్తిని పెంచుకోనంతవరకు యీ defect దూరము కాదని మనవిచేస్తున్నాను. వ్యవసాయోత్పత్తికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలి. ఇప్పుడు కేటాయించిన డబ్బు మన అవసరాలకు సరిపోదు. ఖాదీబోర్డు వగైరా ఉన్నాయి. ఇటువంటి పద్దులక్రింద తక్కువ డబ్బు కేటాయించి వ్యవసాయానికి ఎక్కువ యిస్తే బాగుంటుంది. ఈ resolution లో బంజరు భూముల పంపిణీ విషయము చెప్పబడింది. నాకు తెలిసినంతవరకు మాతాలూకాలో పంపిణీ చేయవలసిన భూములులేవు. అన్ని po se sion లో ఉన్నాయి. కాని పంపిణీ అయిన భూములకు పట్టాలు యివ్వకుండా తావన్లు యిచ్చి బీదవారి నుండి ఎక్కువ డబ్బు collect చేయడము జరుగుతుంది. Possession లో ఉన్నవాటిని regularise చేసే సమస్యవుంది. ప్రభుత్వము ఆ విషయములో శ్రద్ధ తీసుకుంటుందని నమ్ముతున్నాను. పంపిణీలో యిబ్బందులున్నాయనే భావన యీ resolution లో వుంది. అది correct కాదు. Resolution లో వ్యవసాయోత్పత్తి పెంచడానికి యీ సూచనలు

చూపించబడ్డాయని వుంటే చాలా బాగుండేది. సబబుగా ఉండేవి, రెండు మూడు సంవత్సరాలలో problem solve అయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడేదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి (రామన్నపేట్):—అధ్యక్షా, ఆహార సమస్య చాలా ముఖ్యమైన సమస్య. ఈనాడు మనదేశములో, రాష్ట్రములో యీ సమస్య చాలా తీవ్రముగా ఉంది. ఇప్పుడు మాట్లాడిన మిత్రులు ధాన్యము పంపకములో ఉన్న బలహీనతను అందులో చూపెట్టారని చెప్పారు. దానితోబాటు ప్రధానంగా ప్రభుత్వము వుత్పత్తిని ఎలా ఎక్కువ చేయాలి? ప్రభుత్వము మన కర్తవ్యమును ఎంతవరకు నెరవేరుస్తున్నదనే భావము కూడా ఆ తీర్మానములోవుంది. ఈనాడు బ్లాకు మార్కెటు దారలు పెద్దపెద్దభూస్వాములు ధాన్యమును బయటకు రానీయకుండా ధరలు పెరిగినప్పుడు బ్లాకు మార్కెటులో అమ్ముకొని డబ్బు సంపాదించుకొంటున్న విషయాన్ని ఎవరు కాదనలేరు. ఉత్పత్తి ఎక్కువ చేయాలనే విషయాన్ని ప్రస్తావించి మిత్రులు ఎరువులు, నీటి-వనరులు, సహకార పరపతి కల్పించాలని చెప్పారు. అవికూడా అవసరము కీలక సమస్య అయిన ceiling చట్టాన్ని రాష్ట్రములో తీసుకవచ్చి భూసమస్యను పరిష్కారము చేయగలిగి పంపించిన పంటను పంపకము చేసే ధోరణి అవలంభిస్తే సరిపోతుంది. దేశములో కరువు కాటకాలు లేకుండా ఉండాలని కష్టపడి దున్ని పండించి దేశానికి ఆహార ధాన్యలు అందించగలవారి చేతులలో భూమి ఉండాలనే వుద్దేశము Hyderrb d Assembly 54 లో ceiling చట్టము తీసుకవచ్చింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత గరిష్టపరిమితిని ఎక్కువ చేస్తూ 1960 లో చట్టము చేయబడింది. 1965 లో ఉన్నాము, ఇంతవరకు ఆ చట్టము అతీగతి ఏమైందో తెలియదు. భూమిలేని వారికి భూమియివ్వాలనే బాధ్యతను ప్రభుత్వము పూర్తిగా వదులుకున్నది. భూ సంస్కరణల చట్టము భూస్థాపితము అయిపోయింది. భూమి లేని వారికి సెంటుభూమి పంచామని చెప్పుకునే ధైర్యము యీనాడు ప్రభుత్వానికి లేదు. ఉదాహరణకు మా నల్లగొండ తాలూకాలో వస్తకుండూరు భూస్వామి అడ్డ కొండూరు. మోత్కూరు, ఆత్మకూరు, భూస్వాములు—వీరి చేతులలో యిప్పటికి 70, 80 ఎకరాల మాగాణి, 400, 500 ఎకరాల ఖుష్కి భూమివుంది. ఒకరి పేరుమీదగాక యింట్లో ఉన్నవారందరి పేర పంపకము అయివున్నాయి. ఆచరణలో మాత్రము ఒకటే వ్యవసాయము భూమిని పంచకుండా కష్టించి పండించి దేశానికి ఆహారోత్పత్తిని అందించేవారి చేతులలోకి భూమిరాకుండా యీ చట్టము తోడ్పడింది. దేశములో యీ సమస్యను పరిష్కరించడములో ప్రభుత్వము విఫలము అయిందని స్పష్టముగా అర్థము అవుతుంది. ఈ ceiling చట్టము 1960 లో చేయబడింది. పరిస్థితులు మారిపోయాయి. అందుచేత యీ చట్టమును మార్చి యీనాటి పరిస్థితుల కనుగుణ్యముగా గరిష్ఠపరిమితిని నిర్ణయిస్తూ చట్టము తెస్తే తప్ప, కాగితాలమీద చట్టముచేసి ఆచరణలో భూమి లభించదని చెబితే లాభములేదు, భూమి తప్పకుండా దొరుకుతుంది. కుటుంబానికి సరిపోయే భూమి యిస్తే లక్షల ఎకరాలు దొరికే అవకాశము వుంది. హైదరాబాదు గవర్నమెంటు రు. 3,600/-ల గరిష్ట పరిమితి నిర్ణయిస్తూ తెలంగాణాలో కనీసము లక్ష ఎకరాల భూమిని పంచగలమని ఆ ప్రభుత్వము చెప్పింది. రానురాను 20 వేల ఎకరాలకు వచ్చింది. అంతలోనే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడింది. ఈ చట్టము వచ్చింది.

కీలకమైన సమస్య భూ సమస్య. ఈ సమస్యను పరిష్కరించకుండా వుంటే చాలా కష్టము. దానిగురించి Planning Commission కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పింది. ఈ ప్రభుత్వము పెద్ద భూస్వాములకు ఎలా ప్రాతినిధ్యము వహిస్తుందో యీ celing చట్టమే స్పష్టము చేస్తుంది. భూస్వాముల హక్కులను వారి భూములను రక్షించేదానికి యీ చట్టము చేయబడిందని ఆచరణలో రుజువు అయింది. ఈ పరిస్థితులలో చట్టము మార్చి ఒక బిల్లును తెచ్చి ఆహార సమస్యను పరిష్కరించాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. రెండవది కౌలుదారులు ఉన్నారు - నాలుగైదు ఏండ్ల క్రిందవున్న - ఆభూములలో మట్టిపోసుకొని పంట పండించే - దమ్ము యీనాడు కౌలుదారులలో లేకుండాపోయింది. ఈ సంవత్సరము వుంటే మరు సంవత్సరము బేదఖలు చేస్తున్నారు. అందుచేత పంట పండించడానికి పూనుకోవడము లేదు. దానిగురించి కూడా సమన్వయ బిల్లు తెచ్చారు. కొండా వెంకటరంగారెడ్డిగారు వున్న కాలములో Select Committee ని వేశారు. చాలాకాలము నడిచింది. అదిపోయింది. ఈ ప్రభుత్వములో నూకల రామచంద్రారెడ్డిగారు Chairman గా Select Committee వేశారు. అది పోయింది. భూ సంస్కరణలకు సంబంధించి కొద్దో గొప్పో చేయాలనే ఉద్దేశము యీ ప్రభుత్వానికి ఏకోశాన లేదని యీ కౌలుదారిచట్టము స్పష్టము చేస్తున్నది - పైవారు ఎంత చెప్పినప్పటికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము చెవిని పెట్టడము లేదు. Planning Commission వెంటనే సంస్కరణలు చేయండి. కౌలుదారులకు రక్షణ కల్పించండి అని ఎంత చెప్పినా pending లో పెడుతున్నారు. భూసంస్కరణల విషయములో కాగితాలపైన గీతలు గీయడము తప్ప ఆచరణలో మాత్రము యీ ప్రభుత్వము పంచనని మొండికేసి కూర్చుంది. కౌలుదారుచట్టము గతి ఆ విధంగా వుంది. గరిష్ట పరిమితి చట్టము యీ విధంగా వుంది. రెండో ప్రక్కన ప్రభుత్వ భూములున్నాయి. చాలామంది భూమి లేనివారు, పదిపదిహేను సంవత్సరములనుండి ఏదో విధంగా చట్టానికి వ్యతిరేకంగానూ, అనుకూలంగానూ ఆ భూములను ఖబ్జాలో పెట్టుకొన్నారు. వారిని బేదఖలు చేయడం లేదు. అలాచేయక ఏమి చేస్తున్నారంటే ఎకరానికి రు. 10/— ల సర్కారు రఖము వుంటే దానికి అయిదారు, పదంతలు వేస్తున్నారు. ఆ విధంగా తామీన్లు వేసి ఏదో విధంగా బేదఖలు చేయాలని చూస్తున్నారు. అయినప్పటికి వారు అప్పోసప్పో చేసి మొత్తముమీద ఖబ్జాలో వుంచుకుంటున్నారు. వారిపేర కనీసము పట్టాలు చేసినట్లయితే యీ భూమి పట్టా అయిపోయింది. నాకు బేదఖలు అయ్యే భయము లేదనే భావముతో ఎక్కువ పంట పండించే అవకాశముంటుంది. తావానులు కట్టిస్తున్నారు సైనికులులేకపోతే emergencyపరిస్థితులున్నాయి. రాజకీయ బాధితులువున్నారు. సక్రమంగా పంచిపెట్టడానికి వెనుకముందు ఆడుతున్నారు. వేల లక్షల ఎకరాల భూమి వ్యవసాయ కూలీల ఆధీనంలో వుంది. పట్టాలు చేయడంలేదు. తావానులు తెస్తున్నారు. ఈ భూమి నాదని చెప్పుకునే స్థితి ప్రభుత్వం కల్పించడం లేదు. ప్రతిపక్షాలవారూ, అధికార పక్షాలవారు ప్రతిసారీ శాసన సభలో యీ విషయాన్ని తీసుకువస్తూవున్నారు. కాని మంత్రివర్గానికి చీమకుట్టినట్లుగాకూడా లేదు. అధికోత్పత్తి చేయండని ఆహార కొరతను పరిష్కరించండని చెపుతున్నారు. అధికోత్పత్తి చేయడానికి పూనుకుంటే ప్రజానీకానికే తూట్లు పొడుస్తూ తామీనులు వేస్తూ, బేదఖలు చేస్తూ అప్పులపాలు చేస్తూ వున్నది ప్రభుత్వం. ద్వంద్వపాలసీని మార్చుకుని యదార్థ పరిస్థితిని గమనించి యీనాడు వారికి పట్టాలు చేయడానికి ప్రభుత్వం

పూనుకోవాలి. 100 కి. 5 ఎకరాలకంటే యెక్కువ వుంటే పట్టాలు చేయాలని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. 5, 6 వేల మంది దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నారు. తహసీలు నుంచి, గిర్దావర్లకు వచ్చాయి. పటేలు పట్వారీలు, గిర్దావర్లు కలిసి 10, 15, 20, 40 వరకు యిస్తే, మీ పేర పట్టాలు వ్రాస్తాం, లేకపోతే వ్రాయం అని అంటున్నారు. గ్రామాల్లో అవినీతి పెరుగుతోంది. ఇలాంటి పరిస్థితిని దూరం చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. దాదాపు ఒక లక్ష ఎకరాలభూమి, నల్గొండజిల్లాలో బావులక్రింద సేద్యం అవుతున్నది. చాలామంది ఇంజన్లతో సేద్యం చేస్తున్నారు. సుమారు 6 నుంచి 7 వేల వరకు నల్గొండ జిల్లాలో oil engines వున్నాయి. డీసెల్ ఆయిల్ తక్కువ అవడంవల్ల గ్యాస్‌నూనెతో నడుపుతున్నారు. ఈ కిరసనాయిలుకుకూడా ధర పెరిగి black market విపరీతంగా జరుగుతున్నది. నల్గొండజిల్లా, పురవట్టు గ్రామములో వెంకటేశ్వరరావు అనే అతను, నాకు 4 ఇంజన్లు వున్నాయి కిరసనాయిలు దొరకడంలేదని అప్లికేషన్ పెట్టుకున్నాడు. కలెక్టరు—certificate యిస్తాను, నీవు రాష్ట్రములో ఎక్కడైనా తెచ్చుకోవచ్చు నన్నాడు. అతను హైదరాబాదుకు వచ్చాడు. Burmahshell వాళ్లను అడిగి చూచాడు. లాభంలేక పోయింది. ఆ గ్రామములోవున్న ఇంజన్లలో సగం మూల పడ్డాయి. ఎర్ర కిరసనాయిలును డీసెల్ ఆయిల్‌గా చలామణీ చేసుకుంటూ 70, 80 రూ.లు వున్నదానిని గాలను 1కి 150, 180, 200 రూ.లు వరకు అమ్ముతున్నారు. ఇదంతా సక్రమంగా పంపకం లేనందున జరుగుతున్నది. నల్గొండజిల్లాలో ప్రధానంగా బావుల క్రింద సేద్యం జరుగుతుంది. రైతులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. నారులు ఎండిపోతున్నవి. ప్రభుత్వం తగినచర్య తీసుకోవాలి అని మనవిచేస్తున్నాను. తాలూకా సెంటర్స్‌కు 20, 30 మైళ్లు వెళ్లి ఒక డబ్బా కిరసనాయిలు తీసుకువస్తే అది 2, 3 గంటలకు మాత్రమే సరిపోతుంది. వర్షాలు పడకపోవడం, చెరువులలో నీళ్లు లేకపోవడం యిదంతా అధికోత్పత్తికి ఆటంకం పరుస్తున్నది. తెల్ల గాస్‌నూనె యిండ్లలో వాడుకోడానికి యిస్తే కనీసం ఎర్రనూనెను అందించండి. రామన్నపేట తాలూకా, కూరెళ్ల అనే గ్రామములో యిదే యిక్కట్టులకు గురికావలసి వస్తున్నది. భువనగిరి వస్తే సబ్-కలెక్టరు యేదో వ్రాసిస్తే 2, 3 డబ్బాలు యిస్తారు. అది తీసుకురావడానికి 2, 3 గంటలు పడుతుంది. నల్గొండజిల్లా కలెక్టరు ప్రభుత్వంతో రాయబారాలు జరిపి గాస్‌నూనెకు ప్రిఫెరెన్స్ యిచ్చి oil engines కు ముందు ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఎరువులు సప్లయి చేసినపుడు 40 వేల టన్నులకు జిల్లా కలెక్టరు వ్రాశారు. మాకు మొన్న 900 టన్నులు వచ్చింది అధ్యక్షా. ఈ 900 లను సమితివైజ్ పంపకం చేశారు. మాకు 6, 7 బస్తాలు యూరియా కావలసివున్నప్పుడు 2 బస్తాలు యిచ్చారు. 9 వరకు V.L.W. వ్రాయాలి. సర్‌పంచి సర్టిపై చేయాలి. B.D.O. certify చేస్తేగాని యివ్వరు. ప్రభుత్వం యీ అవకతవకలను దూరంచేసి సరిగా యీ ఎరువులను పంపకం చేయాలి.

రైతులు తమ ధాన్యాన్ని పంటలకాలంలో అమ్ముతున్నారు. అందువల్ల వారికి గిట్టుబాటు ధర లభించడం లేదు. ఇటు కొనుక్కొని తినేవారికి తక్కువ ధరకు వస్తువులు లభించడం లేదు. ఇదంతా మధ్య దళారీల జేబుల్లోకి పోతున్నది.

అందువల్ల ప్రభుత్వం మార్కెట్టులోకి వచ్చి టోకు వ్యాపారాన్ని స్వయంగాచేస్తే, గిట్టుబాటైన ధర యిస్తే, ఉల్లాసంతో ఉత్తేజంతో ఎక్కువ పంట పండించడానికి రైతులకు అవకాశం కలుగుతుంది. తక్కువ ధరలకు కొనుక్కునేవారికి యివ్వ వచ్చును. కార్పొరేషన్ పెట్టామని అన్నారు. కార్పొరేషన్‌కు 60% యిచ్చి 40% అమ్ముకోవచ్చు అన్నారు. మేము ప్రభుత్వానికి యిచ్చిన ధాన్యానికి యింకా డబ్బు రాలేదని మొన్న భువనగిరిలో చెప్పారు. రెండు నెలలు గడచిపోయింది. ఈ అవకతవకలను పరిష్కరించుకొనుటకు ఒకటే మార్గం. ప్రభుత్వం వెంటనే టోకు వ్యాపారాన్ని చేపట్టాలి. ఇది చేయకుండా మీరెన్ని యితర పథకాలు వేసి నప్పటికినీ యీ ఆహార సమస్యను పరిష్కరించలేరు. ఈ సదవకాశం యిచ్చి నందుకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (రామతీర్థం):—అధ్యక్షా, ఈనాడు దేశంలో ధరలు రోజురోజుకు పెరుగుతున్నాయి. పూర్వం ఈ rationing విధానంలో చాలామంది వర్తకులకు అనుభవం వుంది. ఇప్పుడు rationing వస్తోందని భయంతో ఉన్నారు. Rationing ఎక్కడ అగుపడడం లేదు. రేషను అప్పుడే దాచి వేశారు. నిన్న విజయనగరం నుంచి స్నేహితులు ఉత్తరం వ్రాశారు. 4వ తేదీ వరకు బజార్లలో బస్తా 100 రూపాయల చొప్పున వుండేది. ఇప్పుడు ఈ రేషనింగు విధానం అని పేపర్లో చూసిన తరువాత అది కూడా కన్పించడం లేదు అని చాలా మంది మిత్రులు నాకు విజయనగరం నుంచి ఉత్తరాలు వ్రాశారు. నేడు దేశంలో చూస్తే ఒక్క ధాన్యాదులే కాదు మార్కెట్టు ధరలు అన్నికూడా అతి మిక్కిలిగా పెరిగిపోయి వున్నాయి. అందుచేతనే ధరల నిర్ణయం ఏ విధంగా చేయా లనేది చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. ఇటువంటి సమస్యలను ప్రభుత్వం ఎదుర్కో వడం చాలా కష్టతరమైన విషయం. ఈ రోజున పప్పుదినుసులే కాదు, బెల్లమే కాదు, మనుష్యులు తినవలసిన తినుబండారాల ధరలన్నికూడా ఆకాశాన్ని అంటు తున్నాయి. ప్రభుత్వంవారు ఈ ధరలను అరికట్టడానికి ఒక మార్గము వున్నదని వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే నా అనుభవం తెలుసు. ధరలను ఎప్పుడు అయితే control పెట్టుకొనమో అప్పుడు చాలా మటుకు బ్లాకు మార్కెట్టు జరగడం సంభ విస్తుంది. ఎందుకంటే ఒకచోట నుంచి మరొక చోటికి transfer అయ్యేటప్పటికి అనేకమైన బ్లాకుమార్కెట్లు జరుగుతున్నాయి. Permit పుచ్చుకోడానికి కొంతకాలం పడుతుంది. అదిరాబోయేసరికి కొంతకాలం, ఈ రేషనింగు తీసుకురావడానికి రెట్టింపుకు 4 రెట్టింపులు వ్యయం అయిపోతున్నది. Permit తీసుకురావడానికి రెవిన్యూ inspector లగాయితు, తహశీల్దారు లగాయితూ, రేషనింగు officer లగాయితు అందరికి ముడుపులు చెల్లించుకోవాలి. ఒకవైపు సామాన్య రైతులకు ధర గిట్టుబాటురాదు. అటు ప్రభుత్వానికి సక్రమమైన మార్గం కాదు. మధ్యవ్యక్తులే దీన్ని హస్తగతం చేస్తున్నారు కాబట్టి ఈ control system తీసివేసి కనీసం ధర 40, 50 నిర్ణయంచేసి ఈ control పద్ధతిని తీసివేసి రాష్ట్రం మొత్తంమీద మన రేషనింగు పోకుండా రాష్ట్ర నిబంధనలు చేస్తే బాగుండదు. రవాణా సౌకర్యాలు ఒక రాష్ట్రంనుండి యింకో రాష్ట్రానికి వెళ్ళకుండా control పెడితే మంచిది. మామూలుగా అన్నిజిల్లాలలో రవాణాసౌకర్యాలు కల్పిస్తారని ప్రభుత్వాన్నికోరుతున్నాను.

రెండవది దేశంలో నీటి వనర్లు కావాలి. చిన్న చిన్న ప్రాజెక్టులు ముందు తయారు చేయాలి. ఇప్పుడు పెద్ద ప్రాజెక్టులు తయారు చేస్తున్నాం అని చాలా సంతోషం. పూర్వం బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంలో మనకు యిటువంటి సౌకర్యాలు లేవు. కాని ఈ ప్రాజెక్టులను తయారు చేసికోవడంలో కొన్ని కష్టాలను ఎదుర్కొవడం ఏ ప్రభుత్వానికైనా కష్టమే. కాని దీన్ని సరియైన పద్ధతిలో తీసికుని రావాలంటే కొంత కాలం పడుతుంది. అంటే ఎప్పుడు అయితే ఈ పెద్దవి, చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయినాయో అప్పుడు మనకు కావలసిన రేషను వచ్చి కరువు కాటకాలుపోయి దేశం సశ్యశ్యామలంగా వుండడానికి వీలు అవుతుందని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. ఈ రోజున ఈ ధరలను మాత్రం control పెట్టకపోతే సామాన్య జనం, 100, 200 తెచ్చుకునే ఉద్యోగస్తులు అనేకమైన కష్టాలకు గురి అవుతారు. కాబట్టి ఈ రేషనింగు విధానం మాత్రం రావడానికి వీలులేదు. దీన్ని అమలు చేయడానికి వీలులేదు. ఈ గడ్డు సమస్యను పరిష్కారం చేసి ఒక జిల్లా నుండి యింకో జిల్లాకు తెచ్చుకోడానికి permit యిచ్చి మన రాష్ట్రం నుంచి రేషను బయటకు పోకుండా ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టాలు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మనం ఈ ప్రాజెక్టులను తయారు చేసుకుంటే ఎటువంటి ఆహార సమస్యను అయినా ఎదుర్కొడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఇది ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా ఆలోచించి తగు నిర్ణయాలు చేయాలని, దేశంలో ప్రజాందోళన అరికట్టించడానికి సక్రమమైన పద్ధతిలో ఒక నిర్ణయం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ శెలవు తీసికొంటున్నాను.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్): —అధ్యక్షా! మనం ఈ రాష్ట్రంలోని ఆహార పరిస్థితుల గురించి ఈ కొద్ది రోజుల్లో చాలాసార్లు మాట్లాడుతూవచ్చాం. గవర్నరుగారి అడ్రెస్ అయినతరువాత పూర్తిగా చర్చలలో మన ఈ ఆహార ధరలు తదితర విషయాలుకూడా ముఖ్యంగా మాట్లాడంజరిగింది. అయితే యిప్పుడు మన రాష్ట్రంలోని పరిస్థితి దృష్ట్యా యిక్కడ ఒక తీర్మానం మనముందు రూపొందించ బడ్డది. జాతీయ దృష్టితో యిక్కడ ఆతీర్మానాన్ని ఎంతవరకు ఒప్పుకోవాలి లేకపోతే దాన్ని ఖండించాలిఅనే విషయం చర్చించవలసివుంది. పంపిణీ సక్రమంగా జరగడం లేదని, prices ఎక్కువగావున్నాయి, కాబట్టి యిక్కడ మన state దాన్ని జాతీయ పద్ధతిలో అ trade ను చేపట్టాలని ఆ resolution లో తెలుపబడ్డది. నేను మాత్రం ఆ resolution కు విరుద్ధంగా నేను నా అభిప్రాయాన్ని ప్రకటిస్తున్నాను. ఎందుకంటే మన రాష్ట్రంలో తిండిగింజల కొరతలేదు. మనం సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ద్వారా యితర రాష్ట్రాలకు సహాయంచేస్తున్నాం అని చెప్పబడుతోంద. అది స్పష్టమైన విషయం అయితే మన రాష్ట్రంలో తిండికొరతలేదు. తిండిగింజలు దొరకుతాయి అన్నప్పుడు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ధాన్యాన్ని చేతపట్టడం అవసరంలేదని స్పష్టంగా తేలిపోతున్నది. యింత వరకు మన అనుభవంకూడావుంది. మన రాష్ట్రంలో ఈ control పెట్టడంవల్ల రైతులు, ప్రజలు ప్రతివారు చాలా బాధపడుతున్నారనే విషయం మనందరకు తెలిసిందే. Central తొలగించనిదే మన దేశంలో కాని మన రాష్ట్రంలో కాని ప్రజలందరకు ఆహారం సక్రమ పద్ధతిలో పంపిణీ జరగదని మనకు తెలుసు. ఈ పరిస్థితులలో మన రాష్ట్రంలో ఆహారం ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు control పెట్టడంగాని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీన్ని జాతీయం చేయడంగాని అవసరంలేదని అవలీలగా చెప్పడంలో సందేహంలేదు. అయితే పంపిణీ

సక్రమంగాజరుగుతుందా లేదాఅని ఆలోచించాలి. పల్లెలకు, చిన్న పట్టణాలకు సంబంధించి నంతవరకు ఆహార కొరత లేదని స్పష్టంగా చెప్పవచ్చు. ఆహార పంపిణీ సక్రమంగా జరుగుతోందని చెప్పవచ్చు. అయితే హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు మొదలైన జనాభా ఎక్కువగా గల పెద్ద పట్టణాలకు వచ్చేటప్పటికి ఎక్కడ అయితే తక్కువగా రైతులు వుండి అసలే ఉండకుండా అందరు శ్రామికులు ఉద్యోగస్తులు, యితర వ్యాపారంచేసికొనే వారు ఉన్నప్పుడు వారికి ఆహారం దొరుకుతుందాలేదా, యింత పెద్ద పట్టణాలకు సరియైన సమయంలో సరియైనరీతిని ఆహారం యిక్కడకు వస్తుందా లేదా అనే ప్రశ్న మనముందు వుంటుంది. దాన్ని ఆలోచించినప్పుడు యిక్కడ సరియైన పద్ధతిలో పంపిణీ జరుగకపోవచ్చు అనుకోవడంలో. కూడా సందేహంలేదు. ఎందుకంటే రైతాంగం నుంచి యిక్కడకు రావలసిఉంటుంది. రైతాంగం నుంచి యిక్కడకు ఆహారం రావలసినప్పుడు రైతుల చేతినుంచి city కి చేరుకొనేసరికి ఎందరోచేతులనుంచి తిండిగింజలు రావలసివుంటుంది. కాబట్టి వారు అవస్థపడడం సహజం. దీన్ని ప్రభుత్వం control చేయాలని ధరలు ఎక్కువగా పెరుగకుండా చూడాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. మన Food Corporation కానివ్వండి మన ప్రభుత్వం కానివ్వండి ఆహార పరిస్థితుల గురించి ఎప్పటికప్పుడు ప్రకటలను చేయాలి. అంతేకాక దేశంలో ఆహార కొరత యేర్పడుతుంది, యేర్పడుతుంది అంటే అది జిల్లాకు మార్కెట్టు అయిపోతుంది. తరువాత ఎక్కడెక్కడ ఎంత ధాన్యంవుందో ఆహార పరిస్థితి ఎట్లావుందో అని ప్రకటనలు ప్రతివారం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆహార పరిస్థితి గురించి ప్రకటనలు తరచుగా చేయాలి. ఒక్క తిండిగింజల గురించేకాదు. కిరసనాయిలు గురించి డీసిల్ ఆయిల్ గురించి, ఈమధ్య యేర్పడ్డ సంక్షోభం చాలా చెడ్డగావుంది. కిరసనాయిలు ఏకారణాలవల్ల వచ్చుటలేదో రైతులకుగాని, ప్రజలకు గాని, city లో ఉన్నవారికిగాని తెలియడంలేదు. కాని ప్రభుత్వం మాత్రం ఒక స్పష్టమైన ప్రకటనచేసిన పాపాన పోలేదు. డీసిల్ ఆయిల్ గురించికూడా అటువంటి సంక్షోభం జరుగుతూవుంది. కాబట్టి ఏ కారణాలవల్ల ఏవస్తువులు దొరకడంలేదో ఒక స్పష్టమైన ప్రకటన చేయవలసి ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. యిక ఈ resolution లో ఒక విషయం వారు చెపుతున్నారు. ఏమిటి అంటే గవర్నమెంటు institutions కానివ్వండి, Industrial institutions కానివ్వండి, క్వాసీ గవర్నమెంటు institutions కానివ్వండి యీ పెద్దపెద్ద సంస్థలవారు చాలా బాధలు పడుతున్నారు. వాళ్ళకు ఒక పంపిణీ పద్ధతిలో Fair Price Shop యేర్పాటు చేసికోడానికి వారిని compel చేయాలన్నారు.

సిటీలో పంపిణీ చేయవలసి వచ్చినప్పుడు ఆయా సంస్థలు కోరినప్పుడే--కంపల్షన్ కొరకు నేనూ ఒప్పుకోనుగాని ప్రభుత్వానికి ఒక సలహా ఏమిటంటే--వారిని కంపేల్ చేయకుండా, వారు కోరినట్లయితే మాత్రం తప్పకుండా fair price shops ను ఏర్పాటు చేసుకోమని చెప్పి మనం వారికి ధాన్యం సరఫరా చేయించే పద్ధతి ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని నేను కూడా భావిస్తున్నాను. ఇకపోతే ధరలు బాగా ఎక్కువ అవుతున్నాయనే విషయం. వ్యవసాయం చేయనటువంటి ప్రజలలో పంపిణీ జరుగవలసి వుంది. రైతులు కూడా యిందులో కలసి వుంటారనుకోండి. రైతులు తమకు కావలసిన సామగ్రిని, తిండి గింజలను తాము వుంచుకోనంతవరకు ఇతరులకు అమ్మరు. అయితే ఈ ధరలు బాగా పెరుగుతున్నాయని ఒకవైపు మనం వాదన చేస్తున్నాం

అది వాస్తవమైన విషయమే. రైతు దృష్టితో చూసినప్పుడు ధరలు తక్కువ అని చెబుతాడు. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకూ యిప్పుడు రైతులకు యిచ్చే ధరలు సరిఅయిన పద్ధతిలో వున్నవా ? ఎక్కువ వున్నవా ? తక్కువ వున్నవా అని ఆలోచిస్తే రైతులకు సరైన ధర లేదు అనే చెప్పవలసి వస్తుంది. బ్లాక్ మార్కెట్టై కానివ్వండి, యితర రాష్ట్రాలకు దొంగ రవాణాలద్వారా పోయిన ధరలు మినహాయిస్తే మిగతా ధరలు రైతులకు అందుబాటులో లేవని చెప్పవలసి వస్తుంది. రైతులకు అందుబాటులో ఎందుకు లేదు అని ఆలోచిస్తే రైతులకు కావలసిన పనిముట్లు ఏవైతే వున్నవో—సిమెంటే కానివ్వండి, ఇనుమే కానివ్వండి, కర్రనే కానివ్వండి, డీజిలు ఆయిలే కానివ్వండి, ట్రాక్టరు సామానులు, ఇంజన్ సామానులే కానివ్వండి-వీటిని సరసమైన, సరైన ధరకు వారికి దొరకడం లేదు. ఆ కారణంగా వారు పండించిన వస్తువులకు విలువ ఎక్కువ కావాలని వారు ప్రయత్నం చేస్తూనే వుంటారు. అటువంటప్పుడు అది వారి న్యాయమైన హక్కు. ఈ విధంగా వారికి సరైన ధరలకు వస్తువులను పంపిణీ చేయకుండా రైతు అడిగినంత ధర యిస్తూవుంటే శ్రామికులకు, రైతులు కానటువంటి వాళ్లకు ధరలు బాగా యిబ్బంది అయిపోతూ వుంటాయి. ఈ ప్రశ్న మన రాష్ట్రంలోనే మన దేశంలో ఉద్భవించింది కాదు. ఇటీవల అమెరికా దేశంలో కూడా యిటువంటి ప్రశ్నే ఉద్భవించింది. అమెరికా అంత సౌభాగ్యవంతమైన దేశం అయినప్పటికీ కూడా ప్రెసిడెంటు జాన్సన్‌గారు రైతులకు ధరలు ఎక్కువ యివ్వవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడగానే వారు ఒక సూచన చేశారు. వారు Agricultural Secretariat కు ఒక ఉత్తరం ప్రత్యేకంగా వ్రాశారు. ఏమనంటే ధరలు పెరిగిపోతున్నవి ; నేను ఆలోచించినంతవరకూ రైతులకు సరైన ధరలకు పనిముట్లు యిప్పించడం జరగడం లేదు అని వారు చెప్పారు. రైతులకు కావలసిన పనిముట్లను తక్కువ ధరకు అందజేస్తే ధరలు అదుపులో వుంటాయని వారు చెప్పడం జరిగింది. ఇది సత్యమైన విషయం. ఈ విషయం అందరు ఒప్పుకోగలిగినటువంటి విషయం కాబట్టి మొదట ప్రభుత్వం చేయవలసిన పని, రైతులకు కావలసినటువంటి సామగ్రిని, పనిముట్లను, నూనెలను సరైన ధరకు యిప్పించే ఆలోచన చేయాలి. మరొక విషయం. ఈ ధరలు పెరిగిపోవడానికి కారణం వున్న ధరలు, కనీసమైన ధరలు ఒక్కసారి ఇరవై, ముప్పై రూపాయలవరకూ పెరిగిపోవడానికి కారణం ఏమిటంటే, పక్క రాష్ట్రాలకు దొంగ రవాణాలు పంటకాలం కాగానే జరుగుతున్నాయి. వాటిని అదుపులో పెట్టడం లేదా అని, చెక్‌పోస్టులు పెట్టినాము ; చెక్‌పోస్టులద్వారా చాలా కేసులు డిటెక్టు అయినాయి, వారికి శిక్షలు వేస్తున్నాం అని కూడా చెప్పినారు. అది న్యాయమైన విషయమే. ఇంకా శిక్షలు బాగా వెయ్యాలి ; యింకా చెక్‌పోస్టులు ఎక్కువ చేయాలి. కాని ప్రక్క ప్రభుత్వం వారిని మనం అడగకూడదా అని. ఇంత దొంగ రవాణా జరుగుతూ వుంటే వారు మనకు సహకారం యిస్తున్నారా, లేదా ? ప్రక్క ప్రభుత్వాలు ఏమి చేస్తున్నాయి; వారి సహకారం ఎంతవరకూ లభిస్తున్నది అని మనం అడగవలసిన అవసరం, తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఎంతో వుంది. ఈ ప్రక్క రాష్ట్రాలు కూడా ఈ ధరలను అదుపులో పెడుతున్నారా, లేదా అనేది తెలుసుకోవలసిన అవసరం మనకు ఎంతో వుంది. ఎందుకంటే ఈ మధ్యనే—మనం Food Corporation వారికి తెలుసు బాగా—ఈ మేజ్ గురించినటువంటి Permits యిస్తున్నారు. ఆ permits ద్వారా ఏ మొక్క జొన్నపంట.అయితే పక్క రాష్ట్రమైన

మహారాష్ట్రకు పోతున్నదో దానికి యిక్కడ ధరకూ, అక్కడ ధరకూ పది, పదిహేను రూపాయలవరకూ తేడా వుంటుంది బస్తాకు. పదిహేను రూపాయలు తక్కువ అని అంటున్నారు వెనుకనుంచి నా మిత్రులు. ఇరవై ఇరవై అయిదు రూపాయల వరకూ కూడా పోతూవుంది. ఐతే మన పొరుగు రాష్ట్రంలో ఆ ధర, ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కువ ధర గిట్టుబాటు అవుతూ వుంది. ఏ కారణాలచేత అది జరుగుతోంది? ప్రక్క రాష్ట్రాలవారిని మనం ఎప్పుడైనా సంప్రదించడం జరిగిందా ? లేదా?

ఫుడ్ క్రైసిస్ వున్నప్పుడు మన దేశంలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితులను మనం అదుపులో పెట్టాలనుకున్నప్పుడు ఆ ప్రక్క రాష్ట్రాలు ఏమి చేస్తున్నాయి? వారు అదుపులో పెట్టడం ఎందుకు జరగడంలేదు. వారు శాసనాలు ఎందుకు చేయడంలేదు అనేది మనం సందర్శించడం తప్పక జరగాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మరొక విషయం ఈ చెక్‌పోస్టుల గురించిన విషయం. ఈ చెక్-పోస్టులను పంటకాలంలోనే కాకుండా సంవత్సరం పొడవునా—60, 67 వరకూ ఉన్నట్టు చెప్పారు; ఈ అరవై, అరవై ఏడే కాకుండా చాలా ఎక్కువ చెక్-పోస్టులు—ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఎంతో వుంది. అరవై ఏడు చెక్-పోస్టులు అయితే సరిపోవని నేను అనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే మన రాష్ట్రం చాలా పెద్ద రాష్ట్రం. తీరం పెద్దగా ఉంది. అటువంటి పరిస్థితులలో చెక్-పోస్టులు ఎక్కువ చేయాలనేది మనవిచేయడం జరుగుతోంది. ఇంతవరకూ పంటలు బాగానే ఉండినవి. గత సంవత్సరం, అంతకుముందు సంవత్సరాలలోకూడా పంటలు బాగున్నప్పటికీకూడా ఈ నాడు మనం క్రైసిస్ అంటున్నాం. ఈ క్రైసిస్ అనేదానికన్నా ధరలు అదుపులో పెట్టలేక పోతున్నాం అంటే సరిపోతుంది. ఈ నాడు ఫుడ్ క్రైసిస్‌కాని, క్షామముగాని లేదు. ఈసారి పరిస్థితులు చాలా చెడ్డగా ఉంటున్నాయని ప్రభుత్వంకూడా కొంతవరకూ అనుకుంటున్నది. నాదికూడా అదే భావన. ఎందుకొరకంటే వర్షాలు ఆలస్యంగా పడ్డాయి. వర్షాలకన్నా ముఖ్యం ఈ సారి ఫెర్టిలైజర్సు పూర్తిగా లేవు. వర్షాలు వున్నా సకాలంలో విత్తనాలను పెట్టినా ఫెర్టిలైజర్సు లేకపోతే మనం ఏమీ చేయలేము. పంటలు వాటంతట అవే సహజంగా దిగజారిపోతూ వుంటాయి. ఆ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తున్నది? దీనిగురించి సెంట్రలు గవర్నమెంటు వారికి అప్పుడే చెప్పినాము అని అంటున్నారు. ముఖ్య మంత్రిగారుకూడా నిన్ననే మన హౌస్‌ముందర చెప్పారు — తప్పకుండా జరుగుతుందీ, అని ఈ ఫెర్టిలైజర్సు గురించిన శ్రద్ధ ఎక్కువ తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతో ఉంది. వచ్చే సంవత్సరం పంటలు తక్కువ అయిపోతే రాష్ట్రంలో యిబ్బంది ఏర్పడవచ్చు. ఈవేళ అటువంటి పరిస్థితి లేదు. కాని రేపు ఏర్పడే సూచనలు వుంటే ఆ దృష్టితో యిప్పటినుంచీ చర్యలు గైకొనడం అవసరం అవుతుంది. ఈ మొక్కజొన్నలైనా, యితర పరిమిట్సు అయినా బాహాటంగా మనం యిచ్చి యితర చోట్లకు పంపించడం, లేక తక్కువ తక్కువ పరిమిట్సు యిస్తూ మెల్లమెల్లగా మన పరిస్థితులను గమనించి రాష్ట్రంలో ఎంతవరకూ కొరత వుంటుందీ, ఎంతవరకూ మనం సఫిషియంటుగా వుంటాముఅని ఆలోచనకూడా ఫుడ్ కార్పొరేషన్ వారు యిప్పటినుంచీ చేసుకోవాలనీ సూచన చేస్తున్నాను. మరి సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారికి మనం ప్రతి సంవత్సరం యిచ్చేంత ధాన్యంకూడా ఈ సారి యివ్వక పోవచ్చు. ఈ పరిస్థితులు అన్నీకూడా మనం వారికి సమగ్రంగా చెప్పవలసిన

సమయం యిదేననికూడా నేను భావిస్తున్నాను. అయితే ఇక వ్యాపారం ఎట్లాజరగాలి? ఈ హైదరాబాదు సిటీకి సంబంధించినంతవరకూ తిండి గింజలకు ఎలాంటి కంట్రోల్సు వుండకూడదు. ఫేర్‌ప్రైస్ షాపులు తప్పనిసరిగా అవసరం. దానితోపాటు ప్రయివేటు వ్యాపారంకూడా తప్పనిసరిగా అనుమతి యివ్వడంలో అభ్యంతరం వుండదు. మనం ప్రయివేటు వ్యాపారం చేయనంతవరకూ ఇంత పెద్ద సిటీలో కేవలం ఫేర్‌ప్రైజ్ షాపులద్వారా మనం కంట్రోలు చేద్దామనే విషయం అసంభవం, అనవసరంకూడాను. అయితే కొంచెంకొంచెంగా ఒకవైపు ఫేర్‌ప్రైజు షాపులు పెట్టాలి, తరువాత ఫ్రీ ట్రేడ్‌నుకూడా పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. అవసరంఅయిన చోట్ల, నేను మనవి చేసినట్లు గవర్నమెంటు ఇన్‌స్టిట్యూషన్సు కోరినట్లయితే, వారు కోరినట్లయితేనే, కంపల్షను అవసరం లేదని అనుకుంటేనే—వారికి మాత్రం ఫేర్‌ప్రైజు షాపులద్వారా యివ్వాలి. ఇక పోతే తిండిగింజల మిగులు రాష్ట్రం అయిన మన రాష్ట్రంలో ఈ గ్యాస్‌నూనె విషయమే కానివ్వండి, షుగర్ విషయమే కానివ్వండి, డీజిల్ ఆయిల్ విషయమే కానివ్వండి సమగ్రంగా పరిశీలన ఎప్పటికప్పుడు చేస్తూ, ఎంత కోటా వస్తుంది, ఎంతవరకూ అవసరం వుంది, ఎంతవరకూ పల్లెటూళ్ళకు పోవాలి, ఎంతవరకు పట్టణాలలో వుండాలి అని పరశీలనచేస్తూ ఎప్పటికప్పుడు దాన్నిగురించి ప్రకటనలు చేస్తూ అవసరం అయితే అందరికీ రేషనుద్వారాకూడా అందజేసే స్థితిలో ప్రభుత్వం వుండాలనికూడా సూచన చేస్తున్నాను. మరొక విషయము, అధ్యక్షా, మరి fertilizers దొరకడంలేదు అని ఒకవైపు మనము ఆలోచనకు వచ్చినప్పుడు, మరి రైతులను వారి compost ద్వారా ఎరువులను తయారు చేసుకోవాలని చెప్పడం జరుగుతుంది. దాన్నిగురించి ఏమాత్రం శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదు. Vil ge Level Workers ను మనము పెట్టినాము, కాని వారిద్వారా ఏమిపని జరగడం లేదు. వారిని ఇక తీసివేస్తే బాగుంటుందేమోఅని అనుకొంటాను. ఇదిగో ఇన్ని pits పెట్టినాము అని లెక్కలు పెట్టేదానికన్నా, ఆ pits ను పూర్పించడం మంచిది. ఆ pits అట్లేఉంటే కొంత భూమికూడా నష్టం అవుతుందేమో. అయితే fertilizers ఒకవైపు దొరకడంలేదు అనడం జరుగుతున్నది. మన రాష్ట్రంలో పురాతన పద్ధతులలో మనము ఏదైతే ఎరువులు తయారు చేసుకొంటున్నామో దాన్నిగురించి నిర్లక్ష్యం చాలా ఎక్కువగా ఉన్నది. ప్రభుత్వము దానిగురించి చర్యలు ఏమీ తీసుకోవడం లేదు. Fertilizers వస్తే చేస్తాము, రాకపోతే తిండి గింజలు తక్కువ అయిపోతాయి, మరీ క్లిష్ట పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని చెప్పడం జరుగుతుంది. మరి పురాతన పద్ధతులలో అదికూడా అవసరమయిన పద్ధతులలో, వారు ఎరువులు తయారు చేసుకొనేవారు. ఈ మధ్య fertilizers తెచ్చి రైతును అది మరచేటట్లు చేసినారు. మరీ ఆ పద్ధతిన చేతబట్టి, రాష్ట్రమంతటాకూడా ఆ విధంగా రైతులు ఏరువులను తయారుచేసే ఏర్పాటు చేయవలెనని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Sri C. Madhava Reddy (Boath) :—On a point of submission, Sir. This motion which we are discussing has become more or less a dilatory one, because we are discussing it again and again. In view of the fact that yesterday also we discussed rationing and previously in the debate on the Governor's Address also we discussed it and disposed of certain cut motions, I do not think any useful purpose will be served if we continue the discussion on this resolution. So, if you permit me

I would move the colsure motion or I would request you to close the debate. The Chief Ministers' Conference is taking place today and tomorrow at Delhi and they are going to take policy decisions on the national food policy. So, to discuss that policy now today, I think will not serve any purpose.

Mr. Deputy Speaker :—It is for the House to decide. I do not have any objection. But the withdrawal of the resolution has to come from one who has moved it. Closure could be there or any other thing could be there. But as per rules, withdrawal should come from the mover of the resolution. I think it would not be consistent for us at this stage to say whether it is dilatory or not. I suppose continuity is there. They have got more additions to make, some other suggestions to give. It is a continuity of the same speech. Well Mr. Baga Reddy gave more information about land reforms and other things.

Sri C. Madhava Reddy :—After the decision of the conference is known, we can discuss the same issue.

Mr. Deputy Speaker :—Another resolution may come up.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I do not think we should decide about its dilatoriness. Of course, it is open to the House to take any decision, as it likes. Particularly in a matter like food, there can be any amout of discussion at any time. There is always something more to be said. So, we need not move a closure. We shall leave it to the House.

Mr. Deputy Speaker :—If any one moves, then it goes to the House.

Sri C. Madhava Reddy:—I only made a submission with your permission.

శ్రీ పి. వి. శివయ్య (వినుకొండ):—అధ్యక్షా, ఈఆహారసమస్య విషయంలో తీర్మానంలో సూచించబడినటువంటి విషయాలన్నిటితోటి ఏకీభవిస్తున్నాను. పెద్దగా రాష్ట్రంమొత్తంమీద ఉండేటటువంటి విషయాలుగాని, అసలు సమస్యలో ఉండేటటువంటి general విషయాలజోలికిగాని అట్టేపోను. అవి చాలామంది సోదరులు చెప్పారు. అయితే ఒక్క విషయము, నేను దాదాపు రాయలసీమనుంచి వచ్చిన సోదరులలాగా రాయలసీమలో ఏతాలూకాకంటెకూడా తక్కువస్థితిలో ఉండేటటువంటి బీదతాలూకా వినుకొండ నానియోజకవర్గంగురించి మనవిచేస్తున్నాను. ఇది surplus జిల్లా అని అనుకొనబడేటటువంటి గుంటూరుజిల్లాలో deficit తాలూకాగాఉన్నది. అందులోనూ వది నెల్లూరు, కర్నూలు జిల్లాలకు border లో ఉండేటటువంటిది. ఇక్కడ తిండి మాత్రం దొరకదు. కాని, నెల్లూరుజిల్లాకు, కర్నూలుజిల్లాకు దొంగదారిన పోయేటటు ఇంటి ధాన్యం అంతా ఈదారినే వెళ్ళుతుంది. Check posts ఏవోపెట్టినామనిఅన్నారు, 67. మాకు 2 check posts ఉన్నాయి. ఈ check posts లోమాత్రం ఏ article గాని, లారీగాని Check చేయబడడంలేదు. ఈలారీలు వచ్చినట్లు ఊరిలోనేఆగుతాయి, ఊరిలోనే అన్నిఏర్పాట్లు జరిగిపోతున్నాయి. Check post లో

Check చేయకుండా వెళ్ళిపోతున్నాయి. లారీకి 50 రూపాయలు చొప్పున మామూళ్లు ఇచ్చుకొంటూ ఇక్కడనే settle అవుతున్నాయి. అందులో 10 రూపాయలు broker తీసుకొంటున్నాడు; 40 రూపాయలు ఉద్యోగస్తుడు తీసుకొంటున్నాడు. లారీలుమాత్రం వెళ్ళిపోతున్నాయి. ఇది ఒక chronic deficit, తాలూకా, నీటివసరులు అట్టేలేవు. ఉన్నవికూడా అమలులోకి వచ్చినవిలేవు. పూర్వంఉన్నటువంటి నీటివసరులన్నీ సికస్తు అయిపోయినాయి. సికస్తుఅయిపోయినటువంటి వాటిని British ప్రభుత్వము మరమ్మతు చేయలేదు. Congr.ss ప్రభుత్వమువచ్చినా, అవి అట్లాగేఉన్నాయి. ఎప్పుడో political project అని కట్టిన కల్లేరుప్రాజెక్టు రెండులక్షల estimate వేసి. 7 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి కట్టిన కల్లేరుప్రాజెక్టు ఎకరం అదనంగా సాగుఅవడంలేదు, చిట్టెడు గింజలు అదనంగా పండడంలేదు. ఆప్రాజెక్టుకూడా నిరుడు వరదలకు అంతాకూడా కొట్టుకొనిపోయింది. ఎక్కడైనా చెరువో, నీటివసరో, వాగో ఉంటె దానికి కాస్త అడ్డముకట్టమని అడిగేటట్లయితే, నాగార్జునసాగర్ వస్తున్నది, అందాకా ఆగమని అట్టేపెడుతున్నారు. ఇది మామూలుగా జరుగుతున్నది. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుక్రింద సగమో, మూడవవంతో వచ్చేస్తుంది. మిగిలిన రెండువంతుల ప్రాంతమునకు ఈనాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు అసలుపోదు. అదిఎప్పుడైనా రానివ్వండి, 10 ఏళ్లకు రానివ్వండి. ఇదివరకు ఒకసారి సంజీవరెడ్డిగారు పదేళ్లదాకా first stage పూర్తిఅవుతుందని నమ్మకం ఏమున్నదన్నారు. అందువల్ల ఎప్పటికైనా రానివ్వండి, వచ్చినప్పుడు అయినా దానిమూలంగా serve కానటువంటి ప్రాంతము ఉన్నది. ఆప్రాంతములో కొండవాగులు, చిన్నచిన్నఏర్లు ఇటువంటివన్నీ, వాటిని harness చేసి ఏదో minor irrigation, medium irrigation proj cts కట్టమని petition పెట్టితే 2 నెలలు, 3 నెలలు, 4 నెలలు, 5 నెలలు, 6 నెలలు ఆవిధంగా దానిని పడేస్తారు. ఈగూళ్లు ఉంటాయి. ఏడాదిగూడు, 2 ఏళ్లగూడు, మూడేళ్లగూడు మరి వాటిలో తోసేస్తారేమో. అవి ఎక్కడ తోస్తున్నారోగాని బయటికిరావడంలేదు, నాబోటివాడు కాస్త touting చేసి ఆకాగితము బయటికిపంపించినా అది అటుతిరిగి, ఇటుతిరిగి ధర్మసందేహాలన్నీపెట్టి పంపిస్తారు. కంద్రిక అనే ఊరుఉన్నది. ఆఊరు ప్రక్కన అడవివాగు ఒకటిఉన్నది. ఆవాగుకు అడ్డము కట్టమని అన్నారు. వాళ్లు ప్రత్యేకంగా ప్రయత్నంచేసి ఆప్రాంతమంతా levels తీసుకొని ఈచెరువు ఇక్కడనుంచి ఇక్కడకువెయ్యాలి ఇంతనీరువస్తుంది, ఇన్నిఎకరాలు సాగుఅవుతుంది, dem.cr.t.on నంబర్లతోసహా సర్వేతయారుచేసి fully work out చేసి తీసుకువచ్చియిస్తే ఆ petition ను consideration లోకి తీసుకొని estimates తయారుచేసేదానికి, ఇప్పటికి 6 నెలలుపట్టింది. ధర్మసందేహాలుపెట్టి, లక్షరూపాయలకుమించితే development levy అదేదోకట్టాలని, కాబట్టి ఈలోపలనే అదిచేయాలని, ఇదిచేయాలని, 75 వేలలోపల estimates వేసేటట్లయితే, ఆయకట్టుకు సరిపోదు. ఆయకట్టు తక్కువఅవుతుంది, ఖర్చుఎక్కువఅవుతుంది, రిటర్న్సు సరిగారావు. ఇదిఎట్లా అని ధర్మసందేహంవచ్చి అమీతుమీ తేల్చలేదు. ఆరునెలలయినది. ఈవిధమైన అసత్యం డిపార్టుమెంటువైపునుంచి ఉంటోంది. ఏదోవిధంగా ఆతాలూకాకు తిండిపంపించాలి, అన్నిచోట్లకు పంపించవలసినదేగాని కర్మంకాలి సర్‌ప్లస్ ఏరియాలోని జనానికే తిండి పెట్టాల్సినపరిస్థితి ఏర్పడినపుడు డెఫిసిట్ ఏరియాలోని ప్రజలకు తిండిపెడతారని నమ్మకంలేకుండాఉంది. అయినా ఒకవిషయం. ఫుడ్‌జోన్సు అని ఏర్పాటుచేశారు.

అవిఉండాల్సినదే. అయితే యింకా బ్రెపడోగా. పెద్దగా ఫుడ్ మినిస్టరుగారు మాట్లాడారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఒకటే జోన్ ఉండాలన్నారు. అసలు ఫెర్టిలైజర్సు పంపితే పంపించండి. ధాన్యంపంపేదిలేదు అని చెప్పాలన్నారు. వప్పుకుందాము. ఐతే విషయంఅదికాదు. ఇప్పుడు గుంటూరుజిల్లా సర్‌ప్లస్‌జిల్లా అన్నారు. కాని అందులో సగం వరిపండని మెట్టప్రాంతం. అయినా దానిని నెల్లూరుతో క్లబ్‌చేసి గుంటూరునుంచి నెల్లూరు తరలించే కార్యక్రమంపెట్టారు. ఏమైనప్పటికి మాజిల్లా అవసరాలకుపోను మిగతాది ఎక్స్‌పోర్టుచేయడానికి పర్మిట్సు ఇస్తామన్నారు. అయితే జిల్లా అవసరాలు అన్నప్పుడు వినుకొండకు సరిపోయినంత పంపిస్తున్నారా? నిరుడు నేను వర్తకులతో ప్రభుత్వఉద్యోగస్తులతో కూర్చొని, అక్కడకు వచ్చినధాన్యం పంపిణీచేయడంఎలా, ఏధరకుచేయాలి అనేది చూశాము. నాలుగురోజులు కూర్చొని చూసినతరువాత అనిపించిందేమిటంటే— యీపాపము నాకుకూడ అంటకడతారని పది పదిహేను రోజులయిన తరువాత నాకు సంబంధంలేదని మానివేయవలసివచ్చింది. అక్కడ్ల 54, 55 అమ్మవలసినవి క్వింటల్ రు. 70 చొ॥ న కిలో 71 న.పై.లకు కనీసం లెక్కవేసి రెండుమూడు పైసలు లాభం చూపించి కిలో 74, 75, పైసలకు అమ్మేట్లుగా లెక్కలు చూపిస్తారు. అదేమిటని అడిగిడే అక్కడ సరుకు ఇవ్వడం లేదంటున్నారు. అక్కడ సప్లై అఫీసర్సు మిల్సునుంచి సరుకు ఇప్పించడం లేదంటున్నారు. మిల్లువానికి extra rate ఇవ్వవలసి వచ్చింది అంటున్నారు. అక్కడవుండే సప్లై ఆఫీసరుకు మామూలు యిస్తే తప్ప మిల్లునుంచి సరుకు యిప్పించడం లేదు అంటున్నారు. Extra rate ఇచ్చి కంట్రోలురేటుకు బిల్లు వ్రాసి తెస్తున్నాము; అందుకు మాకు ఈ ఖర్చులు అవుతున్నాయి అంటున్నారు. అటువంటప్పుడు ఆ ఉద్యోగస్థుడు లంచం పుచ్చుకున్నాడో లేదో నేను ఎక్కడ ఎంక్వయిరీ చేయగలను? మిల్లువాడు అదనంగా పుచ్చుకున్నాడో లేదో ఎంక్వయిరీ చేయడం నాకు ఎట్లా సాధ్యం అవుతుంది? అందువల్ల ఒకసారి ఇది బాధగా ఉందనీ కలెక్టరును, D.S.O. ను met అవ్వాలని వెళ్లాను. వారు చెప్పింది—మేము సప్లై చేయాలంటే తవుడు, చిట్టు, రాళ్లు, మట్టి, దుమ్ము మొదటి పాలిష్‌కూడ లేకుండ షెల్లర్ రైస్ తప్ప మిగతాది సప్లై చేయలేము, దాళవా సరుకు తప్ప సప్లై చేయలేము అంటారు. మా వైపు దాళవా పంట తినరు. లేకపోతే బంగారు తీగలో ఇంకేదో 90 పైసలకో ఎంతకో పంపిస్తాము అంటారు. అవైనా ఒకటి రెండు లారీస్ పంపుతారు. ఇంతకన్న చేతకాదు, ఫౌరిఫ్యూర్ చేయలేము, పెద్దపెద్ద అసామీలవద్దకు పోలేము. మా అక్కౌంటుమీద, పర్మిట్‌మీద పంపమంటే ఇంతకంటె మాకుచేతకాదు అని కలెక్టరు లెవెల్‌లో డి.యస్.ఒ. లెవెల్‌లో చెబుతుంటే నాబోటివాడు ఏమి చేయాలో తెలియుటలేదు. అందువల్ల దానితో నాకు సంబంధం లేదని వదిలివేయవలసి వచ్చింది. వారు చెప్పింది-మీ యిష్టం వచ్చిన చోటికిపోండి, గిట్టిన ధరకు తెచ్చుకోండి, మీ యిష్టం వచ్చిన ధరకు అమ్ముకోండి, వే పర్మిట్సు ఇస్తాము—అన్నారు. దొంగ మార్కెటులో అధిక లాభాలకోసం అమ్మితే అది కొని తెచ్చుకునేందుకు వే పర్మిట్ ఇస్తారట. ఏ ధరకైనా సరే ఎట్లాగైనా సరే ధారకం పోయే ఏర్పాటు ఉంటే చాలు అనే పరిస్థితి. మరొక విషయం తెనాలి సరుకు గుంటూరుకు కేటాయించారు. వినుకొండనుంచి రేపల్లె పోవాలి. ఎందుకుపోవాలి? అదనంగా 50 మైళ్లు. ఈ అదనపు ఖర్చు అంతా మా నెత్తిన పడాలి. ఈ పరిస్థి

తులలో అనేక అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. మా ఊరిలో చేసిపోయిన ఉద్యోగులు చెరువు క్రింద పండిన సన్న బియ్యం తిని మెత్తగా బొర్రలు పెంచుకొని వారు అక్కడ ఉన్న కాలములో బాగా సంపాదించి చివరిటైములో ఇరవై వేలు ముప్ఫయి వేలు బ్యాంక్సులో వేసుకున్నవారిమీద రిపోర్టు చేస్తే అవి అలా ఉండగా తంతే గారెల బుట్టలో పడినట్లు అక్కడనుంచి తాసిల్దారుగానో బి.డి.ఓ.గానో తెనాలి తాలూకాకో రేపల్లె తాలూకాకో పోయి అక్కడ గ్రైయిన్ పర్చేజింగ్ ఆఫీసర్సు, సప్లయి ఆఫీసర్సు అయినారు. ఆ విధంగా హుండీలకు హుండీలు మూటలు కట్టే ఉద్యోగాలలోకి వెళ్లారు. ఇక అక్కడ కూర్చుని వారు మా తాలూకాగురించి చెబుతుంటారు. ఆ తాలూకావారు బియ్యం తింటారా, జొన్నలు సజ్జలు పంపితే చాలు, బియ్యము ఎందుకు అన్నారు. అయినా సరే మా ప్రజలకు పంపే గ్యారంటీ యిస్తే ఆ చెరువుల క్రింద పండే బియ్యముతో సరిపుచ్చుకోవచ్చు ననుకున్నాం. అదీలేదు. జొన్నలు, సజ్జలు పొలముమీద కంకిపొలముమీద ఉండగానే రు 56, 57 ఆఫర్ చేసి కళ్ల ముందునుంచే కొలుచుకువెళ్లారు. నిన్న బలరామరెడ్డిగారు చెప్పారు – మిలెట్సుమీద, పల్సెస్‌మీద సరిహద్దులు లేవు, ఎక్కడకైనా తీసుకువెళ్లవచ్చును అన్నారు. అందు వలన మొత్తము తాలూకాలోఉండే మిలెట్సు అంతటినీ ఊడ్చుకు వెళ్లిపోయారు. అలాంటి పరిస్థితులలో మామూలుగా కార్తీకమాసం కరువు అనేదానికి నిన్నటిబట్టి నిత్య కరువు అయిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. మిల్లెట్స్ అయినా, నికరమైన ధరకు మనకు అందించే గ్యారంటీ ప్రభుత్వం చేస్తుందా అంటే లేదు. బియ్యం మీరు తినేవారా, అని ఉద్యోగస్థులు మమ్ములను ఎగతాళి చేస్తున్నారు. మంచి బియ్యం తినగలము. పండినవిగాని, బైటనుండి వచ్చినవిగాని మంచి బియ్యం బాగానే తినేవారు ఉన్నారు. అడవులలో చెట్లుకొట్టుకొనో, కొండలలో రాళ్లుకొట్టుకొనో, మిల్లులలో చిన్నచిన్నవాటిల్లో పనులు చేసుకొనో బ్రతికేవారు ప్రతివారు ప్రొద్దున్నే లేచి పొట్టచేత బట్టుకొని వెళ్లవలసిన అగత్యం అవసరం ఏర్పడినపుడు—యీనాడు ప్రతివారు జీవితం యొక్క తొందరనుబట్టి, తిండి వ్యవహారంకూడ తొందరగా నడిచిపోవాలనే అభి ప్రాయంతో-తొక్కుకోవటం, కడుక్కోవటం, పోయిమీద పెట్టటం, ఉడకబెట్టటం, ఇంత పెద్ద కార్యక్రమం ఎవరు చేస్తారని చెప్పి – ప్రతివారు బియ్యం తినే పరిస్థితి పట్టణాలలో, చిన్న బస్తీలలో ఏర్పడింది. అందువల్ల బియ్యంయొక్క గిరాకి అవసరం యీనాడు నిజానికి ఎక్కువ అయింది. మిల్లెట్స్‌కు బియ్యానికి కాంట్రాక్టు పెట్టి, మిల్లెట్స్ తినేవారికి బియ్యం ఎందుకు అనిచెప్పి – అక్కడ మిల్లెట్స్ సప్లయి చేయలేక, బియ్యము సప్లయి చేయలేక అక్కడి జనాన్ని నానా బాధలు పెడుతున్నారు. పర్మిట్ సరుకు వారానికి ఒకసారి ఇస్తామని అంటే, వారం పొడుగునా కావలసిన బియ్యానికి పెట్టుబడి పెట్టుకోలేక మార్కెట్‌కు వెళ్లి కొనుక్కొనే పరిస్థితి లేదు. రోజువారీ ఇవ్వమంటే- రోజూ ఎవరు వీరికి కనిపెట్టుకొని కొలుస్తారు అని అంటారు. మా ఊళ్లో 10 మంది హోల్‌సేలర్స్ ఉన్నారు. ఈ 10 మంది హోల్‌సేలర్స్‌ను చేతపట్టుకొని యీ పది కొట్లలోనే అమ్మాలని పట్టుదల. కాని అక్కడ ఉన్నటువంటి రిటైలర్స్ లైసెన్సుకు ప్రభుత్వం కట్టమన్న 400, 500 రు. కట్టలేక, లైసెన్సులు తీసుకోలేదు. వారు అమ్మటానికి వీలులేదు. ఈ హోల్‌సేలర్స్ 10 కొట్లవారిని కనిపెట్టుకొని ఉంటే—వారు కొట్లు ఉదయం 9 గం. లకు తెరుస్తారు. 11 గంటలదాకా అమ్ముతారు. ఇవాళ కోటా అయిపోయింది పొమ్మంటారు. నిరుడు అంతా ఇబ్బంది

పడ్డాము. ఈ సంవత్సరంకూడ అదే ఇబ్బంది వస్తున్నది. గవర్నమెంట్ పర్మిట్స్ మీద వచ్చే బియ్యం అంతా మామూలు మనుష్యులు తినరు. కిలో బియ్యం తీసుకువెళ్లి దంచి చెరిగేటట్లయితే అందులో ఏడున్నర గిద్దలకు బదులు 5 గిద్దలు తేలుతుంది. 2 పర్సెంట్ టాలరబుల్ లిమిట్ అని మంత్రిగారు అంటారు. వారిమీద కేసులు పెట్టకూడదు అంటారు. 10 పర్సెంట్, 20 పర్సెంట్ అయితేమట్టుకు కేసులు పెట్టేవారు ఎవరు ? నెలరోజులనాడు పంచదార దొంగతనంగా ఎగుమతి అవుతుంటే పట్టుకొన్నారు. ఏమయినది ? ఎవరో టి.వి.ఎస్ ఆఫీసులో ఉన్న గుమాస్తా ఆ కేసులో ముద్దాయిగా పోయినాడు. అసలు సరుకుదారు ఎవరో వారు మాత్రం బయటకు రాలేదు. బ్లాక్‌మార్కెట్ చేసేవారు తప్పించుకొంటున్నారు. ఇందాక ఒకాయన కేరళ సంగతి మాట్లాడారు. మద్రాసు సంగతి మాట్లాడారు భారతదేశమంతా ఒకటేనని మాట్లాడారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఆంధ్రదేశాన్ని భారతదేశంలో భాగంగా గుర్తించటంలేదని, ఇన్నాళ్లు జరిగిన చర్చలుబట్టి, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు నిన్నమొన్న యీ ఇండస్ట్రీస్ గురించి ఇచ్చిన ఉపన్యాసాలనుబట్టి తెలుస్తున్నది. మాకు ఎరువులకోటా సరిపోయినంత ఇవ్వకపోతే, మేము బియ్యం ఎక్కడినుండి ఇవ్వగలమని సెంటర్‌ను గట్టిగా అడిగామని నిన్న బలరామిరెడ్డిగారు దబాయింపు మాటలు ఇన్ని చెప్పినప్పటికీ, ఆంధ్రదేశం ఆహారంలో సర్‌ప్లస్ అని, రోజురోజుకు పంట పెరుగుతున్నదని ఎన్ని లెక్కలు ఇచ్చినప్పటికీ, ఇక్కడ తిండిలేక చచ్చిపోయే పరిస్థితులు ఏర్పడితే – పొరపాటు డిస్ట్రిబ్యూషన్ అని గవర్నమెంటునుండి కొంతమంది అంగీకరిస్తే, కొంతమంది కాదని అంటున్నారు. సరుకు అయితే ఉంది. డిస్ట్రిబ్యూషన్ లోపమని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారుకూడ చెప్పారు. డిస్ట్రిబ్యూషన్ లోపమేకాదు, ప్రొక్యూర్‌మెంట్‌కు సంబంధించిన లోపంకూడ ఉంది. మీరు ప్రొక్యూర్‌మెంట్ చేసేటప్పుడు మీరు మొనాపలీ ప్రొక్యూరింగ్ ఏజంట్‌గా ఉండవలసిన అవసరంఉంది. ఆ బాధ్యత ప్రభుత్వం పుచ్చుకోవటం లేదు. అందుకు ఫుడ్‌కార్పొరేషన్ ఉన్నదన్నారు. కాని ఆ ఫుడ్ కార్పొరేషన్ మిల్లర్స్ దగ్గరనుండి తప్ప, డైరెక్టుగా రైతునుండి కొనరు. మీరు నేరుగా ప్రొక్యూర్‌మెంట్ బాధ్యత పుచ్చుకొంటే–నాకు ఇంకో భయం ఉంది. ఎకరా, రెండు ఎకరాలు ఉన్నవారినికూడ–అందరిని కలిపి ప్రొక్యూర్‌మెంట్‌కు రమ్మని, ఎకరానికి బస్తా, రెండు బస్తాలు ఇమ్మనమని మీరు వారిని పీడించుకుతింటారని, పెద్దపెద్ద భూస్వాములను, 50, 100, 500 ఎకరాలు ఉన్న అసామీలను వదలిపెడతారని, రెండు వేలు 10 వేల బస్తాలు నిల్వ చేసేటటువంటి అసామీలను వదలిపెడతారన్న భయం నాకు లేకపోలేదు. మీరు ఇదివరకు అటువంటివి చేశారు. ఇకముందు మీరు మొనాపలీ ప్రొక్యూర్‌మెంట్ పుచ్చుకొన్నప్పటికీ అది చేయబోతారనే భయంనాకు ఉంది. ఏమైనప్పటికీ అది చేసినపుడు. దానిసంగతి చూడవచ్చును. బస్తీహోల్డర్ పల్లెటూరి హోల్డర్ చేతిలో వాడి కుటుంబానికి సరిపోయినది తప్ప మిగిలిన ధాన్యమంతా వారి దగ్గర ఉంచకుండా టోటల్‌గా ప్రొక్యూర్‌మెంట్‌చేసి గవర్నమెంట్ స్వాధీనం చేసుకొంటేతప్ప, డిస్ట్రిబ్యూషన్ సక్రమంగా చేయాలన్నప్పటికీ సాధ్యపడే విషయంకాదు. ఐదు ఎకరాలవాడివరకో, పది ఎకరాలవాడివరకో–ఆ లిమిట్‌వరకు వదలిపెట్టి, మిగిలిన వారందరిదగ్గర నుండి ఈక్విటబుల్ బేసిస్‌మీద సర్‌ప్లస్ మొత్తాన్ని ప్రొక్యూర్‌చేసే పద్ధతిలో, ఈక్విటబుల్ ప్రొక్యూర్‌మెంట్, ఈక్విటబుల్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ బాధ్యత ప్రభుత్వము తీసుకోవాలి. మన డెఫిసిట్ ఏరియా ఎంత ఉన్నది, మనకు ఎంతకావాలి అన్నది

మనం చూసుకోవాలి, టోటల్‌గా ప్రొక్యూర్ చేసి, మన డెఫిషిట్ ఏరియాకు ఎంత కావాలో చేసిన నిర్ణయం ప్రకారంగా ముందు అందుకు డిస్ట్రిబ్యూట్‌చేసి తర్వాతనే మిగిలిన వారికి పంపించండి. ధాన్యం, బియ్యంయొక్క ప్యూరిటీ విషయంలో గవర్నమెంట్ కంట్రోలులేదు. బియ్యం ధరలు మీరు కంట్రోలు చేయలేరు. మీకు వెనుకఉన్నటువంటి వెస్టెడ్ ఇంటరెస్ట్సు అటువంటివి. మీ మినిస్ట్రిలో సగ భాగం అంతా లాండ్ లార్డ్సుమతా. అందులో ఏమీ సందేహంలేదు. "మమ్ములను పర్సనల్‌గా అంటున్నారని" మీరు అంటారేమో. మీకు పర్సనల్‌గా ఉన్నటువంటి ఇంటరెస్ట్ మినిస్ట్రిలో రిప్రజెంట్ చేయకపోదు; రిఫ్లెక్ట్ కాకపోదు. హోర్డర్సుమీదకు, లాండ్ లార్డ్సుమీదకు మీరు పోరు. లార్జ్ స్కేలులో బ్రయిబరీ సాగించేటటువంటి ఉద్యోగస్థులను ఏమీ అనలేరు. ఆ లూప్‌హోల్స్ అన్నీ మీదగ్గరే ఉన్నవి. అందుకనే మీరు ఏమీ అనలేరు. మీరు, హోర్డర్, బ్లాకుమార్కెటీర్ ఈ ముగ్గురు కలిసి ఏజన్సీగా ఏర్పడి, యీ ఫుడ్ పొజిషన్ అంతను మడిల్‌చేస్తున్నారు తప్ప మరొకటి లేదు. లక్ష్మణదాసుగారు మాట్లాడుతూ చైనావారు వచ్చినపుడు వారు ఏదోచేస్తే, మీరు ఇంత డిమాన్‌స్ట్రేషన్స్ చేశారా, అప్పుడు యీ తీర్మానాలు పెట్టారా అని అడిగారు. వారు రష్యాగురించికూడ చెప్పారు. రష్యా తనకు కావలసినంతవరకు-మాన్‌సూన్ చెడిపోయినా పండించుకొంటున్నది. అయితే సోషలిస్ట్ కుటుంబంలో మిగిలిన దేశాలన్నింటికి ఇచ్చినటువంటి కమిట్‌మెంట్స్‌కు సరిపడినంత అక్కడ పండలేదు, సీజన్ చెడిపోయినందువల్ల. అందువల్ల అమెరికావద్ద, ఇంకా ఆహారం ఉన్నటువంటి చోట కొనుక్కోటానికి పోవలసివచ్చినది. వారు ప్రజలకు తిండిలేక మాడ్చిన పరిస్థితి రష్యాలోరాలేదు. ఎవరో ఏదో ఫిఫ్త్ కాలంచేసినట్లు చెందినట్లుఅన్నారు. ఫిఫ్త్ కాలం ఎవరు? చైనా మంచిపనిచేసిందిఅనో, లేకపోతే మనతప్పుకూడ పాకిస్తాన్ విషయంలో ఉన్నదనో అనేవాడు ఫిఫ్త్‌కాలమిష్టా? లేకపోతే సరప్టిషన్‌గా దేశంలోచేరి, గవర్నమెంట్ యొక్క పాలసీలన్నింటిని ఫెయిల్‌చేస్తూ వాటిని నిష్ప్రయోజనముచేస్తూ, ప్రజలకు తిండి లేకుండాచేసి ప్రజలను గవర్నమెంట్ మీద (చెప్పకుండానే) రెచ్చగొట్టి గవర్నమెంట్ మీద అసంతృప్తిని క్రియేట్ చేసేవాడా ఫిఫ్త్‌కాలం అని అడుగుతున్నాను. నేను typical reactioa ఒకటి చెప్తున్నాను. మావైపున పెద్దగా political consciousness ఉండి Communism అంటె ఏమిటి Congress అంటెఏమిటి, అవన్నీ తెలిసినటువంటి వాళ్లుకాదు, ఎవరు ఏమిచెప్పినా వినేటటువంటి వాళ్ళు. ఆలాంటి చోట్ల typical reaction కన్పడుతుంది. ఏదో ప్రొద్దునమేత కొట్టుకొనేవాడు, సాయంత్రం దాక పనిచేస్తే ఆరు అణాలు, పండ్రెండు అణాలుదాక సంపాదించుకొనేటటువంటి వాడు, పెద్ద గంపెడు సంసారం, మీరందరు Congress తరపునో లెకపోతే గవర్నమెంటు తరపునో చైనాకు అక్కడికి పోయి ఆ పూర్వపు రోజుల్లో ఏదో బ్రహ్మాండంగా ఎకరానికి వంద బస్తాలు, 2 వందల బస్తాలు పండిస్తున్నారని మాకంటె ఎక్కువగా advertise చేశారు, మీవైపు, గవర్నమెంటు వైపునుంచి వెళ్ళినటువంటి వారు, అట్లాంటి వాడుకూడా ఒక వినికిడివల్ల అతని reaction ఏమిటో తెలుసునా? ఏమిటా చైనావచ్చి దేశంమీద పడింది, defend చేసుకోవాలి, చైనాచేసింది తప్పు అని మాటోటివాళ్లు అంటె దానికి వాడు అంటాడు "ఏమోలేండి కూడు అయినా పెడతారు" అని, ఆవిధంగా ఒక reaction, చాలా reflex (అప్రయత్నంగా వచ్చినటువంటి)

reaction వచ్చిందన్నమాట, ఎందుకు? కూడు పెట్టడానికి మీరు fail అయినారు. Socialist దేశాలలో ప్రజలకు కూడు పెట్టేటటువంటి ప్రయత్నాలు నిష్కల్మషంగా సాగుతున్నాయి. ఆచరణలో పెడుతున్నారు. ప్రతివాళ్లకు తిండి పెడుతున్నారు అనేటటువంటి విషయం మానోటా, మీనోటా, అందరినోటా వింటున్నారు. ఏమో అట్లాంటి గవర్నమెంటు వస్తే తిండి దొరుకుతుందనేటటువంటి ఒక అప్రయత్నమైనటువంటి reaction ఆలోచనా పూర్వకము కానటువంటి reaction వచ్చింది. అందువల్ల ఏమిటి దీని అర్థం, చైనా దండయాత్ర చేసిందని చెప్పినప్పుడు, పరాయి దేశం ఏదో మనపైన దండయాత్ర చేసిందిరా అనే general nationalist sentiment అడ్డం వచ్చి నిజమా అని ఎదురుతిరగవలసినటువంటి మనిషిపోయి ఏమోలెండి తిండి దొరుకుతుంది అంటాడు. కాబట్టి ఈ sentiment ఉన్నదే ఇది గవర్నమెంటుకు వ్యతిరేకమైన sentiment, దేశానికి వ్యతిరేకమైనటువంటి, ఈ sentiment ను breed చేసింది ఎవరు? మీలో ఉండేటటువంటి మీలో reactionery గా ఆలోచించేటటువంటి ప్రభుత్వ machineryమీ ఉద్యోగస్తులు, ఈ hoarders, ఈ black marketeersవీళ్ల ముగ్గురు కలిసి తయారుచేసినటువంటి అసంతృప్తి ఇది. నిన్న ఏమోఅంటూ దానికి దీనికి ఎక్కడయ్యా, Markist Communist party వారు అటు, వాళ్లను ఏదో Defence of India Rules క్రింద detain చేస్తే వాళ్లకు ఏదో చేయలేదు అంటారు, వాళ్లకు వీళ్లకు సంబంధం ఏమిటి అని అన్నారు. వీళ్లు నిజంగాచేశారో చేయలేదోగాని, వాళ్లు చేశారని ఇక్కడనుంచి ఢిల్లీవరకు ఉండే గవర్నమెంటు ఇంతవరకు కూడా ప్రత్యక్షంగా రుజువు చేయలేకపోయింది. ఇది మాత్రం స్పష్టం. మీ Food Ministry మీ వెనకల ఉంటె, మీరు ఆ నిజామాబాద్ Syndicate మీద, దేనిమీదనో action ఎందుకు తీసుకోలేదు. హైదరాబాదులో ఉండేటటువంటి Wholesalers Association మీద action ఎందుకు తీసుకోలేదు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, వారు మాట్లాడుతూ 'మీరు, మీరు' అని స్పీకరుగారిని అడ్రెస్ చేస్తున్నారు.

Sri P. V. Sivayya :— I am sorry, Sir. అందువల్ల ఈ Government, Food Ministry వీళ్ల వెనకాలఉండేటటువంటి లంచగొండితనం ఉద్యోగస్థులు, వీళ్ల వెనకాల ఉండేటటువంటి hoarders, black-marketeers, వీళ్లంతా కూడా ప్రజలకు ఈ రోజున మాడుస్తున్నారు. ఇది గవర్నమెంటు మీద అసంతృప్తి ఏర్పడడానికి కారణంగా ఉంటున్నది. గవర్నమెంటు దేశం పేరు పెట్టి defence అని దేశభక్తి appeal చేసింది. ఏమి చేసినప్పటికినీ, వాటిలో బూటకం చాలా ఉన్నది అనే పద్ధతిలో ప్రజలు react అవుతూ ఉంటే, వాళ్లు ఎట్లాగన్నా పోనీయండిరా మన దేశాన్ని, మనదేశ ప్రజలను మనకు defence చేసుకోవాలి అని వాళ్లకు నచ్చచెప్పి ఒప్పించేదానికి సతమతం కావలసి వస్తుంది. కాబట్టి ఇది అసలు విషయం. అందువల్ల indirect గానే charge చేస్తున్నారు. వీళ్లకు కేసులు పెట్టి, విచారించి రుజువు చేసి శిక్షలు వేస్తే బాగుంటుంది. వీళ్లను విచారించరట, శిక్షలు వేయరట. వీళ్లమీద ఏ Defence of India charges ఏమీ లేవు. ఉన్నవని చెప్పి prove చేసుకోలేక పోయినారు. కాని వాళ్లమీద Defence of India Rules క్రింద charges ఉన్నాయి. వాళ్లమీద ప్రజలు action తీసుకోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. కాని వాళ్లమీద

మీరు action తీసుకోరు. వాళ్లమీద action ప్రజలు తీసుకోడానికి గనుక బజార్లలో వచ్చేటట్లయితే, ప్రజలమీద action తీసుకొంటారు. Defence of India Rules వాళ్లకు వర్తింపజేస్తారు. వాళ్లందరిని కొడతారు, కాలుస్తారు, జైలులో పెడతారు. ఏమో black marketeers మీద 1800 కేసులు పెట్టామని చెప్పారు. అందులో రుజువైన కేసులు కొన్ని ఉన్నాయి. శిక్షలు వేశాము, జరిమానాలు వేశాము అని అన్నారు. కాని వాళ్లందరినికూడా Defence of India Rules క్రింద ఎందుకు detain చేయలేదు? నలుగురు black marketeers ను అలా detain చేయండి. ఒక పది మందిని ఆ రకంగా విచారణ లేకుండా detain చేయండి. మామూలుగా తిండి కావాలని బజార్లలో వచ్చేటటువంటి ప్రజలను కాల్చినట్లు ఒక black marketeer ను కాల్చివేయండి. నిజంగా ఈ black market ఉంటుందో ఉండదో అప్పుడు తేలుతుంది. ఈ prices control అవుతాయో లేదో అప్పుడు తేలుతుంది. మీరు అది చేయరు. Prices control కావాలని అన్నవాళ్లను, ప్రజలకు తిండి regular గా పంపకం కావాలని అన్నవాళ్లను, లంచగొండితనం పోవాలన్న వాళ్లను, Food Department ఇతర Departments లో ఉండే లంచగొండులనందరిని శిక్షించాలనే వాళ్లను, ఏవేవో మంతనాలు ఆడి వాళ్లు బయటికి వెళ్లిపోగానే ఇంకొక 5 పైసలు, 10 పైసలు పెంచుతూ ఉంటే, ఆ మంత్రిగారికి food hoarders కు సంబంధం ఏమిటి అని అడిగేటటువంటి వాళ్లను, అందరినిమాత్రం హోం Defence of India Rules క్రింద పెడతారు. కాని ఆ మంత్రిత్వశాఖ, అలాగే వాళ్ల వెనకాల ఉండేటటువంటి సిబ్బంది అంతా ఉన్నదే, లంచగొండి సిబ్బంది, hoarders సిబ్బంది black marketeers సిబ్బంది, వీళ్లందరిని Defence of India Rules క్రింద చేయండి. మీరు అది ఎప్పుడూ చేయరు. వీళ్లను ఎవరినో, political parties మీకు గిట్టనటువంటి వాళ్లమీద Defence of India Rules పెడతారు. వీళ్లకు పెట్టడం ఏమిటి! ప్రజలలో మీరు పని చేయవద్దు, ప్రజలలో మీరు చైతన్యం కలుగజేయవద్దు, political parties మేము ఇక్కడ ఉన్నాము అంటే, ప్రజలలో dis-affection create చేయడానికి మాత్రం మేము ఇక్కడ లేము. మీరు అందరికి తిండి పెట్టి సుఖపెడుతూ ఉండేటట్లయితే ఈ గవర్నమెంటు పట్టి దద్దమ్మ, దానిమీద తిరుగుబాటు చేయండని చెప్పే తెలివి తక్కువవాడు లేడు. అలాగు చెప్పితే విని గవర్నమెంటు మీద తిరుగుబాటు చేసేటటువంటివాడు లేడు. ఏమైనాసరే, అసంతృప్తి create అయితే, అది గవర్నమెంటు మూలంగానే, గవర్నమెంటును support చేసేటటువంటి vested intersts మూలంగానే, ప్రజలలో అసంతృప్తి ఏర్పడుతుంది. Political parties ఏవైనా ఉంటే, మేము తప్పనిసరిగా, ప్రజలలో ఉండేటటువంటి అసంతృప్తిని canalise చేసి దానిని political consciousness గా మార్చి, దానికి organisational రూపము ఇచ్చి తప్పనిసరిగా మీ మీద fight కు జనాన్ని తయారుచేయడానికి లేకపోతే political party అనేది నిష్ప్రయోజనము. Congress ఒక political partyగా ఉన్న రోజులలో ఆ పని చేసింది. Congress party అధికారంలోకి వచ్చింది. ఏయే వాగ్దానాలైతే ఇచ్చిందో ఆ వాగ్దానాలన్నిటిని అమలు పెట్టకుండా భంగము చేస్తున్నది. Basic need, తిండి పెట్టడం మానివేసింది. అలాంటి గవర్నమెంటు మీద ఉండేటటువంటి అసంతృప్తిని canalise చేయడానికి, దానిని organise చేయడానికి గవర్నమెంటు మీద పోరాడించడానికి political party గా మేము గనుక

ఉండకపోతే, మీది political party అని అనిపించుకోవలసిన అవసరం లేదు. కాబట్టి, వారుమమ్ములను కొత్తగా ఎక్యూజ్ చేయవలసిన అవసరంలేదు. పొలిటికల్ పార్టీ అనేది వర్త్ ఇన్ ది నేమ్- ఏ పొలిటికల్‌పార్టీ అయినప్పటికి, అది ప్రజల తరఫున పనిచేసే పొలిటికల్ పార్టీ ఐనట్లయితే, తప్పనిసరిగా అది ప్రజలలోవుండే జెన్యూయిన్ అసంతృప్తిని కాన్‌వాస్‌చేసి, ఆర్గనైజ్‌గా గవర్నమెంటుపై పోట్లాడుతుంది. అయితే, వారికి ఆర్గనైజ్‌గా వారిపై జనం వచ్చి పోట్లాడకూడదు. అన్ ఆర్గనైజ్‌గా వారు బజార్లోకిరావాలి. అప్పుడు వారిని అరాచంలేపారు అంటారు. వారిని కాల్చి చంపుతారు. జైళ్లలోపెడతారు. అందువలన, పొలిటికల్ పార్టీస్‌నన్నింటిని ప్రిమెచ్యూర్‌గా జైళ్లలోపెట్టడం యిదేమీ కొత్తవిషయంకాదు. నేను కాంగ్రెసులో వుండేరోజుల్లో- అటువైపు ఎవరైనా పాతకాంగ్రెసువారువుంటే వారికితెలుస్తుంది, జ్ఞాపకంచేస్తున్నాను. పాతకాంగ్రెసువాళ్లం మేము బ్రిటిష్‌గవర్నమెంటుపై యివే ఉపన్యాసాలుచేశాము. అదేపని ఈరోజునకూడా చేస్తున్నాం. కారణమేమిటి? బ్రిటిష్ గవర్నమెంటుకు, మనగవర్నమెంటుకు తేడావుండాలి. కాని, బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు వున్నరోజుల్లో ఏపద్ధతిలోనడిచిందో, యీనాడుకూడా ఆదేపద్ధతిలో అధికారంలోకి వచ్చిన యీప్రభుత్వంకూడా చేస్తుంటే వారిపైపోట్లాడితే తప్పేమివచ్చింది అని అడుగుతున్నాను. అందుచేత ఆపద్ధతులను మానుకోండని మీద్వారా వారికిచెబుతున్నాను. ఎవరికైతే వెస్టెడ్ యింటరెస్ట్సు వున్నాయో, ఎవరైతే లంచగొండులో వారితో లాలూచీపడకండి. వారిదగ్గర మీకాళ్ళు వణకవలసిన అవసరంలేదు. వారందరిపై చర్యలుతీసుకోండి. మిమ్ములను బలపరుస్తాం. టోటల్ ప్రొక్యూర్‌మెంటు చేయడానికి మీరు పూనుకుంటే మేమందరం మీవెనకాల వుంటాము. ఈ హోర్డర్సుకు బ్యాంకుల నుండి యిన్వెస్టిమెంట్సు యిప్పించడం మానివేయండి, అందుకు మేమందరం మీవెనుకాలవున్నాం. బ్లాక్‌మార్కెటీర్స్‌ను పట్టుకుని శిక్షించండి. మేమందరం మీవెనకాలవున్నాం. మేముపట్టియిచ్చిన బ్లాక్‌మార్కెటీర్‌పై కేసుపెడతామని, తప్పకుండా చర్యతీసుకుంటామంటే, గ్యారంటీయిస్తే తప్పకుండా మేము పట్టియిస్తాం. వారిని పట్టుకొనడానికి మేము వెళ్ళినప్పుడు, మార్కాపూర్‌లోలాగానో, మరొకచోటలాగానో చేయకుండావుంటే బ్లాక్‌మార్కెటీర్స్‌ను అయిదునిమిషాలలో పట్టిస్తాం. మాఊళ్లోవున్న బ్లాక్‌మార్కెటీర్స్‌ను అయిదునిమిషాలలో పట్టిస్తాను ప్రభుత్వంగనుక ఆగ్యారంటీయిస్తే.

శ్రీ రామచంద్రరావు దేశపాండే:—అధ్యక్షా, కోరంలేదు.

(The Bell was rung)

శ్రీ పి. వి. శివయ్య:—ఈపనులన్నీ గనుక గవర్నమెంటు చేసినట్లయితే, గవర్నమెంటువెనుక మేము ఎప్పుడూ వుంటాముఅని హామీయిస్తున్నాను. అలాగాక, మీరు వారందరినీ వెనకేసుకొచ్చినట్లయితే, వెస్టెడ్ యింటరెస్ట్ వున్నవారిని, బ్లాక్‌మార్కెటీర్స్‌ను వెనకేసుకొచ్చినట్లయితే డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్సు వారికోసంకాదు, మీకోసంవుంది అని గనుకప్రవర్తిస్తే, తప్పనిసరిగా ప్రజలందరినీ మొబిలైజ్ చేయవలసిఉంటుంది. హోర్డర్స్‌పై, బ్లాక్‌మార్కెటీర్స్‌పై ఫైట్‌చేయవలసి ఉంటుంది. మీరుగనుక అడ్డువస్తే మీపైకూడా ఫైట్‌చేయవలసి వస్తుంది. అందులో సందేహమేమీలేదు. పూర్వం స్వాతంత్ర్యంకొరకు కాంగ్రెసు పోరాడేరోజుల్లో మీరు ఏమ్మాటలుచెప్పారో. స్వరాజ్యం వచ్చినతర్వాత ప్రజలకు మీరు ఏహామీలనైతే ..

యిచ్చారో, ఆహామీలను నెరవేర్చడానికి సంపూర్ణమైన మనస్సుతో ప్రయత్నించండి! లేకపోతే, వాటికి మేము దూరంగా వెళ్లిపోతున్నామని ఒప్పుకోండి. మిమ్మల్ని అడిగి, అడిగి మాకువిసుగెత్తింది. మావారు మీరు 'అదిచేయాలి, యిదిచేయాలి' అని అడుగుతూ 'ఏమిటిరా, మావాళ్లు యిట్లా అడుగుతున్నారు, యింకాను' అనే నేను ఈ మూలకూర్చుని అనుకుంటూ వుంటాను. మేము చెప్పినప్పుడల్లా 'మేముచేస్తున్నాం' అని అంటున్నారేతప్ప ఏమీచేయడంలేదు. బ్లాక్‌మార్కెటీర్‌ను ఫ్రీగా దేశంపై వదిలిపెట్టి జనాన్ని దోచుకోమని చెబుతున్నారు. అందుకనే యిటువంటి కఠినమైన మాటలతో నేనీనాడు చెప్పవలసివస్తున్నది. ఎక్కడోలేదు ఫిఫ్తుకాలం, ఫిఫ్తుకాలం అనేవాడు గవర్నమెంటులో, గవర్నమెంటు వెనకాల, గవర్నమెంటు తరఫునవుంటూ దేశంయొక్క శ్రేయస్సుకు వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తున్నాడని, ముఖ్యంగా ఆహారసమస్య విషయంలో యీవిధంగా మీరుచేస్తున్నారని నేను మీపై డైరెక్టుగా చార్జిచేస్తూ కూర్చుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:—అధ్యక్షా, మిత్రులు శివయ్యగారి ఉపన్యాసం తరువాత నాకు ఏమి మాట్లాడాలో అర్థంకావడం లేదు. ఏమైనా ఆయన food నుండి politics కు పోయి, ఆయన అనుకునే పార్టీయొక్క నిజస్వరూపాన్ని చూపినందుకు చాలా సంతోషం. ఈ ఆహార సమస్యను వారు చివరికి ఏదశకు తీసుకువెళ్ళనున్నారో చాలా చక్కగా చెప్పారు. అందుకు వారిని congratulate చేస్తున్నాను. ఒక్క రాష్ట్రానికే సంబంధించినది గాక, దేశానికంతటికీ సంబంధించిన యీ ఆహార సమస్య విషయమై వారు కొన్ని సూచనలు చేశారు. మొదటిది nationalisation of food grains; stoppage of inter-state transactions in private sector; statutory rationing in major towns. Informal rationing in villages, total procurement గూర్చి చెప్పారు. వీటినిగూర్చి ఒక ప్రధానమైన policy గానే వారు చెప్పారు. దేశంలో యీనాడు ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న ఆహార సమస్యను పరిష్కరించడానికి వారు చెప్పినవే తోడ్పడేటట్లయితే వాటిని అమలు జరపడానికి ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ వెనకాడదు. కాని, అవి ఎంతవరకు తోడ్పడతాయనేది మనం ఆవేశం లేకుండా, నిర్మొగమాటంగా ఆలోచించుకొనవలసి వుంటుంది. ఇది పార్టీల అభిప్రాయాలతో ముడిపెట్టి ఆలోచించవలసిన సమస్యకాదు. దేశంలో కాంగ్రెసు అధికారం లోకి వచ్చిన తరువాత — 'బహుశా బెంగాల్ కరువు' యొక్క దారుణ పరిస్థితులను మనం యింకా మరచిపోలేదు. అంతకు ముందు మనకు తెలిసినంతవరకు, ఒక శతాబ్దంనుండి యీ దేశంలో ధాతకరువుఅని, యితర కరువులని యిటువంటి వాటిగూర్చి మనం వింటూ వొచ్చాము. ఈ దేశంలో భూవిస్తీర్ణం ఎంత వున్నది, పండిస్తున్న ధాన్యంకు, తింటున్న జనాభాకు మధ్య చాలా కాలంగా gap వున్న సంగతి మన అందరికీ తెలుసు, దానిని పరిష్కరించటానికే ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఇందుకు యింకా 10, 15 ఏండ్లు పడుతుందని అనుకుంటున్నాం. దేశంలో 40 నుండి 60 లక్షల టన్నుల ధాన్యంకు లోటు వున్నదని opposition వారికి తెలుసు: ప్రభుత్వ పక్షానికి తెలుసు. ఈ లోటు వలన ప్రతి సంవత్సరం యితర దేశాలపై ఆధారపడవలసి వస్తున్నది. పోయిన సంవత్సరం, యీ సంవత్సరం, బహుశా వచ్చే సంవత్సరం కూడా యిటువంటి లోటును మనం ఎదుర్కొనవలసి వస్తుంది. ఇందుకు మనం ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఈ సమయంలోనే ధరలు పెరుగుతూ వుంటాయి. ఈ విషయం

విస్మరించరాదు. ఈ ఆహార సమస్యను పరిష్కరించడం ఒక నెలలోనో, ఒక సంవత్సరంలోనో సాధ్యమయ్యే పనికాదు. కాని, అందులోని ప్రధానమైన విషయాలను మాత్రం ఎందుకు విస్మరించడం జరుగుతున్నదో మాత్రం అర్థం కావడంలేదు. బంజరు భూములలో పట్టాలుయిస్తే యీ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని కొందరన్నారు. నాకు అందులో నమ్మకం లేదు. ఎందుకంటే—పట్టాలు యిచ్చినా, యివ్వకపోయినా ఆ భూములన్నీ యిప్పుడు సాగులోనే వున్నాయి. ఆ భూముల తాహతునుబట్టి అక్కడ పంట పండించడం జరుగుతున్నది. అందువలన ప్రత్యేకంగా యిప్పుడు వాటిలో పట్టాలుయిస్తే యీ సమస్య పరిష్కారం అయిపోతుంది అనుకోవడం పొరబాటు. అలాగే, లాండ్ రిఫార్మ్స్ డిఫెక్టివ్‌గా వుండడంవలన యీ సమస్య ఉత్పన్నమయింది అని ఒక మిత్రుడు వాదించాడు. నేను అట్లాగకూడా అనుకోను. లాండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ సరిగా వున్నంత మాత్రాన ఎకరానికి పదిపుట్లు పండుతుందని నేనుఅనుకోను. ఇప్పుడు సమస్య అదికాదు. పండే ధాన్యం ఎలాగూ పండుతున్నది; ఎవరి చేతిలో, ఎంత వున్నప్పటికీ, ఆహార సమస్య పరిష్కారానికి సక్రమంగా లాండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ జరిగితే లాంగ్‌రన్‌లో అది ఉపయోగపడుతుందని ఒప్పుకుంటాను. డిస్ట్రిబ్యూషన్ జరిగితే వెంటనే యీ సమస్య పరిష్కారం అయిపోతుందని, పూర్తిగా యీ సమస్యా పరిష్కారమంతా దానిపైనే ఆధారపడి వుందంటేమాత్రం నేను ఒప్పుకోను. ఇప్పుడు ఎకరానికి ఎంత తాహతు వుందో అంత పంట పండించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఆ విధంగా పండుతున్నది. అందువలన కేవలం యిదంతా లాండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ పైననే ఆధారపడి వున్నదనుకోవడం సరియైన అభిప్రాయం కాదు. ఇందులో ముఖ్యమయినది, యీ నాడు దేశంలో వున్న లోటు. అందుకు వివిధ సూచనలు ఉన్నవి. పోయిన సంవత్సరం కొంత లోటు వుంది. ఈ సంవత్సరం వుంది. వచ్చే సంవత్సరం యీ లోటు యింకా ఎక్కువగా వుంటుందని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం లేట్ రెయిన్స్‌మూలంగాను, అట్లాగే ఫ్లడ్స్ మూలంగాను, డెఫనెట్‌గా కొంత పంట పడిపోతుందని నేను అనుకుంటున్నాను.

అందువల్ల వచ్చే సంవత్సరం యీ ఫుడ్ యిస్యూ యింకా సీరియస్‌గా వుంటుందని మనం ఊహించవచ్చు. ఈ లోటు ఎక్కడవుంది? సైంటిఫిక్‌గా, వాస్తవంగా ప్రభుత్వం అంచనావేసి సరైన ట్రాన్స్‌పోర్టు, నిలవచేసి—స్టోరేజి ఫెసిలిటీస్ కలుగజేసి, డిస్ట్రిబ్యూటింగ్ పాయింట్స్‌పెట్టి—ఇవన్నీ కో ఆర్డినేట్ చేసి ప్రభుత్వం నిర్వహించుకోలేని లోపమా? ముందు యీ ఆహార సమస్య పరిష్కారం చేసుకోలేక స్టాట్యూటరీ రేషనింగు, టోటల్ ప్రొక్యూర్‌మెంటు అనే పద్ధతులవల్ల యీ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందా అనేది చూడవలసి వుంటుంది. దేశంలో వ్యవసాయం మీద పని చేసేవారు—పల్లెటూళ్ళలో నూటికి 70 మంది వున్నారు. వారు పండించే పంట కేవలం వారి కన్సంప్షనుకు ఎంత అవుతోంది, వ్యవసాయంమీద లేకుండా పట్టణాలలోను, ఇతర పరిశ్రమలలోను, ప్రభుత్వ శాఖలలోను పని చేస్తున్న జనాభా ఎంతవుంది అనేది లెక్క వేసినప్పుడు 30 పర్సంటు వున్నారని ప్రభుత్వ లెక్కలే చెబుతున్నాయి. జనాభాలో 70 పర్సంటు ఉత్పత్తి చేస్తున్న ఆహార పదార్థాలను—అందులో $\frac{3}{4}$ వంతు వారే కన్సూమ్ చేస్తున్నారు. $\frac{1}{4}$ వంతు మాత్రమే పట్టణాలకు, ఇండస్ట్రియల్ ఏరియాలకు వెడుతోంది, అది 25 శాతం పాప్యులేషనుకు మాత్రమే సరిపోతోంది.

అంటే దేశంలో 5 శాతం జనాభాకు మన దేశంలో ప్రొడక్షను లేదు. దానినే 40-60 లక్షల టన్నుల డిఫిసిట్ అని లెక్క వేశారు. మనం ఆ లోటును ఫేస్ చేయవలసి వుంటుంది. పట్టణాలలోగాని, ఇండస్ట్రియల్ ఏరియాలలోగాని, లోటు ప్రాంతాలలోగాని మనం ఫీలయ్యే డిఫిసిట్ అంతా 5 పర్సంటు జనాభాకు పండించలేక పోయిన లోటే. ఇదీ మన ముందున్న సమస్య. దీనిని పరిష్కారం చేసుకోవాలి. టోటల్ ప్రొక్యూర్‌మెంటు, టోటల్ నేషనలైజేషన్ ఆఫ్ ఫుడ్ డిస్ట్రిబ్యూషనుఅని — ఇదంతా స్వాధీనం చేసుకుంటే చేసుకోవచ్చు గాని అట్లా స్వాధీనం చేసుకున్నంత మాత్రాన మనకు కావలసిన 60 లక్షల టన్నుల లోటు తీరుతుందా? లేకపోతే, మనకు కావలసిన 5 శాతం జనాభాకు అహార పదార్థాలు యీ నేషనలైజేషనువల్ల పండించ గలుగుతామా? 5 శాతం జనాభాకు పండించుకోలేని మనం—60 లక్షల టన్నుల ధాన్యాన్ని అమెరికానుంచో, ఇంకొక దేశంనుంచో ప్రతి సంవత్సరం ప్రభుత్వం తెప్పించుకుంటోంది. షిప్పింగు ఆలస్యమయిగాని, వచ్చిన దానిని స్టోర్ చేసుకో లేకపోవడం వల్లగాని, స్టోర్ చేసుకున్న దానిని స్కేర్‌సిటీ ఏరియాలకు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసుకోలేక పోవడం—యీ మాత్రం డెఫిసిట్ ఫేస్ చేయలేని ప్రభుత్వం మొత్తం అంతా నేషనలైజ్ చేసినంత మాత్రాన, మొత్తమంతా ప్రొక్యూర్ చేసినంతమాత్రాన డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయగలుగుతారని నమ్ముతున్నారా? మిత్రులు చెప్పినట్లు పర్మిట్స్ యిస్తారు. ధరలు నిర్ణయించరు, నిర్ణయించమని అడిగితే లంచం కావాలంటారు, ఇవ్వకపోతే నిర్ణయించరు, నిర్ణయించినా తగిన స్టాక్ యివ్వరు, మరలా లంచం యివ్వవలసివుంటుంది. చెక్ పోస్టులు పెట్టారు, లంచం యిస్తే పోనిస్తున్నారు, లేనివారిని ఆపేస్తున్నారు—ఇవన్నీ వింటున్నాము. $\frac{1}{4}$ వంతు డిఫిసిట్ ఫేస్ చేయలేని మన ప్రభుత్వం నిర్వహణ—టోటల్ నేషనలైజేషను చేసి అన్ని ప్రాంతాలకు కూడ స్టాట్యుటరీ రేషనింగు—50 వేలు అంతకుపైగా జనాభా వున్న చోట్ల స్టాట్యూటరీ రేషనింగు, 500 కు పైన వున్నచోట్ల ఇన్‌ఫార్మల్ రేషనింగు అన్నారు. ఈ రిజల్యూషను ప్రకారం 99 పర్సంట్ ఆఫ్ ది పాపులేషను యీ రేషనింగు క్రింద కవర్ అవుతుంది. టోటల్‌గా ప్రభుత్వం దేశంలోని ఫుడ్ ట్రేడ్ స్వాధీనం చేసుకోవలసి వుంటుంది. ఇప్పుడు 10 లక్షల మంది హోల్ సేల్‌లోగాని, రిటెయిల్‌లోగాని—డీలర్సు—ఆహారధాన్యాల వ్యాపారంలో వుంటు న్నారు. వారంతా సరిగా ప్రభుత్వం ఫిక్స్‌చేసిన రేటుకు యిస్తున్నారని నేను అనను. బ్లాక్ మార్కెట్ చేయడంలేదని నేను అనను. కాని, పది లక్షల మంది చేస్తున్న ట్రేడ్ ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొని నడుపవలసివుంటుంది. ప్రయివేటు రంగంలో పది లక్షలమంది అంటే ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు పది లక్షలమందే చేస్తారని నేను అనుకోను. ఇంకా ఎక్కువ నంబరు కావలసివుంటుంది. ఆహార సమస్యమీద ముఖ్యమంత్రుల సమావేశంగాని, ఫుడ్ కార్పొరేషనుగాని వేసిన అంచనా ప్రకారం యీదేశంలో రేషనింగు అమలు చేయడానికి పర్ హెడ్ ఖర్చు 2.50 రు.లు అవుతుంది. ప్రభుత్వం అనుకున్న పద్ధతులలో రేషను సప్లయి చేయడానికి ఒక్క మనిషికి ప్రభుత్వం చేయవలసిన ఖర్చు యిది. ఇది ధరలు తగ్గించడం కోసం ప్రభుత్వం యిచ్చే సబ్సిడీ కాదు. రేషనింగ్ అమలు చేయడానికి అయ్యే ఖర్చు మాత్రమే పర్ హెడ్ 2.50 రు.లు అవుతుందన్నారు. ఈ రిజల్యూషను ప్రకారం 50 వేల జనాభా అంతకంటె ఎక్కువ గలిగిన ప్రాంతాలలో స్టాట్యూటరీ రేషనింగు,

500 పైన గల ప్రాంతాలలో ఇన్‌ఫార్మల్ రేషనింగు పెట్టి జరపాలంటే—నేను ఒక తాత్కాలిక లెక్క వేశాను—11 కోట్ల ప్రజలకు ఇది అనువర్తింప బడుతుంది. దీనినిబట్టి 30 కోట్ల రూపాయలు సంవత్సరానికి యీ రేషనింగు అమలు చేయడానికి మాత్రమే ఖర్చు అవుతుంది. 40 కోట్ల రూపాయలతో పది లక్షలమంది అడిషినల్ స్టాఫ్ వేసి ప్రభుత్వం యీ రేషనింగు అమలు చేయవలసి వుంటుందనేది మనం మరచిపోకూడదు. అంతమాత్రంచేతనే యీ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందా అంటే కాదు. ఇండస్ట్రియల్ ఏరియాలలో, ప్రభుత్వ అండర్‌టేకింగ్సులో ప్రభుత్వ ఆఫీసులలో పనిచేసే ప్రాంతాలలో ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. అదుపులో పెట్టలేక పోతున్నారు కాబట్టి సబ్సిడైజ్ రేట్సుకు యివ్వవలసివుంటుంది అంటున్నారు. ఎంత అవుతుందో ప్రభుత్వం అంచనా వేయవలసివుంటుంది. టోటల్ రేషనింగ్ అంటే అర్థం ఏమంటే—యీక్విటబుల్ ప్రొక్యూర్‌మెంట్ అన్నా, ఏమి అన్నా పల్లెలలో వున్న స్టాకు అంతా ప్రభుత్వం ప్రొక్యూర్ చేయవలసివుంటుంది. కొన్నికొన్ని పాయింట్సులోవున్న డిఫిసిట్ మీట్ చేయడానికి దేశంలోని 80 శాతం భాగాన్ని డిఫిసిట్ చేసేస్తారు. కొద్ది ప్రాంతాలలోవున్న డిఫిసిట్‌ను మీట్ చేయలేని మనం 80 శాతం దేశాన్ని—ఇంబాలెన్సుచేసి లోటు ఎక్కడ వుందో ఎక్కడలేదో చూచి సర్దుబాటు చేసుకోలేక, డిస్ట్రిబ్యూషను సరిగా చేయలేక మొత్తం దేశాన్ని అధ్వాన్న పరిస్థితులలోకి తేవడం మాత్రమే, యీ టోటల్ రేషనింగు, నేషనలైజేషన్ ఆఫ్ ఫుడ్ ట్రేడ్ అనే నినాదాలు అందుకే దారితీస్తాయని నా అభిప్రాయం. రేషనింగ్ యీ దేశానికి కొత్తది కాదు. పూర్వం వార్ టైములో యీ రేషనింగు అనుభ వించాము, బాధలు అనుభవించాము. యుద్ధకాలంలో రేషనింగు అమలు జరుగుతుంది కాని ఆర్డినరీ లైఫ్‌లో నేషనుయొక్క మామూలు ప్రోగ్రెస్‌లో వార్ ఎకానమి పెట్టి నడిపించాలనడం—అనేక రకాలైన అవాంతరాలకు, దగాకు, లంచగొండితనాలకు, లేనిపోని అవస్థలకు దారితీస్తుందనేది స్పష్టం. వారు ప్రభుత్వాన్నే లంచగొండి ప్రభుత్వం అన్నారు. అలాంటి ప్రభుత్వాన్నే యీ రేషనింగు అమలు జరపమనడంలో అర్థం ఏమిటి? శివయ్యగారు దాని అర్థం చివరలో చెప్పారు. చాల సంతోషం. రాజకీయాలకు ఆహారానికి సంబంధం లేదని నిన్న ఎవరో మాట్లాడారు. ఈవేళ ఆహారానికి రాజకీయాలకు సంబంధం వుందని చెప్పారు. ఏమైనా వారు చెప్పేది పరిష్కారమార్గమైతే చేపట్టవచ్చు. కాని, దానివల్ల సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని నేను అభిప్రాయ పడడంలేదు. దానికి ప్రత్యామ్నాయవాదం కూడ వుంది. స్వేచ్ఛ మార్కెటుకు వదిలితే సరిపోతుందనికూడ వుంది. మనకు స్వేచ్ఛా మార్కెటు అనేక సంవత్సరాలనుంచి వుంది. స్కార్సిటి రావడం, క్రైసిస్ రావడం చూస్తు న్నాము. అందుచేత, అదికూడ పరిష్కార మార్గమని నేను అనుకోను. పట్టణాల లోను, ఇండస్ట్రియల్ ఏరియాలలోను—ఒత్తిడి వచ్చే ప్రాంతాలలో ఎంత అవసరం వుంటుంది. ఎంత కొరతవుంది అనేది చూచి, సైంటిఫిక్‌గా డేటా తీసుకొని, ఏయే నెలలలో ధాన్యం కావలసి వుంటుందో చూచి, ప్రొక్యూర్ చేసిపెట్టి, ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన రేటుకు యిచ్చేటట్లు చేయడంమాత్రమే పరిష్కార మార్గం అవుతుంది. మిగతా ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వం ఫిక్సు చేసిన రేటుకు ఖచ్చితంగా అమ్మేటట్లు ఏర్పాటు చేసి, కఠినంగా డిపార్టుమెంటులు పనిచేసేటట్లు చేస్తే రేషనింగువల్ల వచ్చే దుష్ఫలితాలు

రేషనింగు లేకుండా ఫ్రీ మార్కెటు వుంటే వచ్చే దుష్ఫలితాలుకూడ రాకుండా బాలన్సు చేయడం ఒకటే మార్గమని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను.

(*Sri B. V. Siviah in the Chair*)

దానిని పరిష్కారం చేయడానికి మన రాష్ట్రంలో కొన్ని పద్ధతులు అనుసరించారు. మా జిల్లాలో అనుభవం నేను చెబుతాను. కొన్ని కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు consumers సొసైటీలకు వాటిని ఇచ్చారు. నన్ను అడిగితే ఇవి ప్రయివేటు ట్రేడర్సు కంటె worse గా అయి కూర్చున్నాయి. ఒక కొట్టులో పది బస్తాలు అమ్మాలని ఇస్తారు అనుకోండి, ఆయన మూడు బస్తాలు అమ్ముతాడు. రేషనింగ్ అంటే అర్థం ఏమిటి — lengthening of queues. అది తప్పదు. కిరసనాయిలుకు రేషనింగ్ అంటే ఒక మైలు క్యూ. బియ్యం రేషనింగ్ అంటే రెండుమైళ్ళ క్యూ. గుడ్డరేషనింగ్ అంటే నాలుగు మైళ్ళు పొడుగు ఉంటుంది. ఇంత పొడుగైన క్యూలో నిలబడి, కాలం భ్రష్టు పట్టించుకుని, energy రోడ్లమీద ఖర్చుచేసుకుని సంపాదించేది — చివరకు అయిపోయింది అంటారు. మా town లో రేషనింగ్ పెట్టినపుడు జరిగిన ఫలితం ఇది. నాలుగు బస్తాలు అమ్మి మిగతావి లేవు అంటాడు. నాలుగు బస్తాలే అమ్మాడు, మిగతాది ఏమైనదనే అంచనా లేదు. ఎవరు distribute చేసారంటే కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, consumers సొసైటీలు అన్నారు. నెల్లూరు మార్కెటునుంచి తీసుకు పోయి మద్రాసులో అమ్ముతుంటారు. బోర్డరులో నాలుగు కోఆపరేటివు సొసైటీలు పెడతారు. కో-ఆపరేటివ్ లారీ అంటే ఎవ్వరూ ఈ లోకంలో ఎవ్వరూ పట్టుకోరు. మామూలు ట్రేడర్సునే check చేయలేకపోతున్నాము. చాలా ప్రాంతాలలో ఈ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలనేవి political gambling dens గా తయారై కూర్చున్నాయి. అటువంటి వాటిని మనం ఇచ్చాము. ఎక్కడ ఉన్నా మనిషి అనేవాడు ఒక్కటేకదా! ప్రయివేటు రంగంలో profit కావాలనుకుంటాడు, ప్రభుత్వ రంగంలో లంచం రూపంలో ఉంటుంది, ఏదో రూపంలో పొందడానికి తాపత్రయ పడుతూనే ఉంటాడు. Entire atmosphere balance చేయడం ఎట్లాగు అని చూడకుండా ఒకదానిలోనుంచి మరొకదానిలోకి నెట్టినందువల్ల మరింత corrupt కావడానికి మాత్రమే పనికివస్తున్నది. కొన్ని ప్రాంతాలలో ధాన్యం వస్తుంది, రోజూ రాదు. వారం రోజులు పడుతుంది. ఈ లోపల గందరగోళం అవుతుంది. విన్న ఒకాయన చెబుతూంటే విన్నాను — ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో నూకలకుకూడా పర్మిటు కావాలి అన్నారు. తాడెపల్లిగూడెంలో నూకలకు సకాలంలో పర్మిట్లు ఇవ్వకపోవడంవల్ల కొన్ని టన్నుల నూకలు ఎందుకు పనికిరాకుండా పోయాయని పత్రికలలో చూచాము. స్వయంగా నాకు కొంతమంది చెప్పారు. నూకలు తినే ప్రాంతాలు కొన్ని ఉన్నాయి. అక్కుళ్లు తినే ప్రాంతాలు కొన్ని ఉన్నాయి. Millets తినే ప్రాంతాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ఏఏ ప్రాంతాలలో ఏమి తింటారు, ప్రజల అలవాట్లు ఏమిటి అనేది ఒక picture తీసుకోకుండా distribute చేయడంలో ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. Transport కు సంబంధించిన ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. Transport కు మనం రైల్వేల మీదనే ఆధారపడితే లాభంలేదు. నేను మిత్రులతో మాట్లాడుతూంటే విన్నాను. కిరసనాయిలు యిబ్బంది మద్రాసులో లేదు. కేంద్రీకరించి జనాభా ఉన్న అక్కడ పరిష్కారమయినది. సికిందరాబాదు, హైదరాబాదులలో మాత్రం lengthening of queues కనబడుతోంది. రైల్వే వ్యాగన్లు

delay అవుతున్నాయి అంటున్నారు. లారీలమీద తీసుకువచ్చి సప్లయి చేయడానికి ప్రయత్నం చేయకూడదా? రైల్వే వాగెన్లకొరకే కనిపెట్టుకుని కూర్చుంటారు. ఎన్ని వాగెన్లు కావాలనేది నిర్ణయించేది మనంకాదు. ఎవరో నిర్ణయిస్తారు. తగిన facilities లేకపోవచ్చును. దానివల్ల పదిరోజులు అంతా suffer కావలసిందేనా? ప్రథమంగా stock; తరువాత transport. రెండింటికి అవినాభావ సంబంధం తీసుకుని ఏ రకమయిన ధాన్యం కావాలో సప్లయి చేయవలసి ఉంటుంది. ఎవరో మాట్లాడుతూ చెప్పారు — కొద్దిమంది హోల్‌సేలర్లు, రిటేలర్లు పెట్టడంవల్ల ఎంతో time అనవసరంగా క్యూలలో దండగ అయిపోతున్నది అని. రేషనింగ్ అంటేనే అది. లేకపోతే ఇంటింటికి ఒక షాపు పెడతామా? నూరు ఇండ్లకు ఒక షాపు పెడతామా? అట్లా అయితే entire government machinery రేషనింగ్ అమలు చేయడానికి చాలదని దృష్టిలో పెట్టుకోండి. ఇంతా చేసిన తరువాత ధర ఏమయినా తగ్గుతుందా? Scarcity కి ధరకు ఏమీ సంబంధం లేదు. మన దేశంలో ధరలు పెరగడానికి వేరే కారణాలున్నాయి. Money supply కి national production కు ఉండే gap ఈ ధరల పెరుగుదల క్రింద వస్తోంది. అందుచేత నిర్ణయించిన ధరలు కంట్రోలు చేయడం ఎట్లా అనేది చూడాలి. Statutory rationing తెచ్చినంత మాత్రంచేత ధరలు కంట్రోలు చేయగలరా? ఇంతకుముందే చెప్పాను — రేషనింగ్‌కు 30 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. గవర్నమెంటు ఈ డబ్బు ఎక్కడనుంచి తెస్తుంది — ధాన్యంమీదనే వేయాలి, లేదా సబ్సిడీగా పెట్టుకోవాలి. అంటే అర్థం ఏమిటి — మరొక పన్ను రూపంలో ప్రజల ముందుకు రావాలి. అసలు సమస్య పరిష్కరించడానికి దారి తీయకపోగా మరొక సమస్యను ఉత్పత్తి చేస్తుంది. ఇందాక శివయ్యగారు చెప్పారు అక్షరాల ఆ సమస్యను ఉత్పత్తి చేస్తుంది. దేశాన్ని అదే సమస్యకు దారి తీయడంకొరకే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆయన ఛాలెంజీచేసి సవాలు చేసి చెప్పినందుకు సంతోషం. రాజకీయ పార్టీగా ఉన్నపుడు ఏ సంక్షోభం వచ్చినా ఉపయోగించుకుంటాము, అవి మా హక్కు అని open గా చెప్పినందుకు సంతోషం. అదే సమస్య, కలకత్తాలో రెండు నయాపైసలో, మూడు నయాపైసలో ధర పెంచినందుకు ట్రాములను తగలపెట్టినందువల్ల ఒక్క నయాపైస తక్కువ కాదు సరికదా ఆ loss కూడా దానిపైనే వేసుకుంటారు. రేషనింగ్‌వల్ల వచ్చే గందరగోళంలో ఈ ప్రభుత్వం ఉన్నందువల్ల ఆహార సమస్య పరిష్కారం కాదు అని ఒక రాజకీయ నినాదంకొరకు బహుళ వారికి తెలిసే drive చేస్తున్నారు. Administration ను సతాయించుకోలేకపోతున్నామని వారికి తెలుసును. లంచగొండితనం, బ్లాక్‌మార్కెట్ ఎంత ప్రయత్నంచేసినా అరికట్టలేకపోతున్నామని వారికి తెలుసు అటువంటపుడు వాటిని సర్దుకుని, బాగుచేసుకుని ముందుకు వెళ్లడానికి మారుగా బ్లాక్ మార్కెటును లంచగొండితనాన్ని నేషనలైజ్‌చేయడం, అంటే దేశవ్యాపితం చేసినట్లయితే అందులో మంచి ఎవరూ బైటకుపోలేరు, తీవ్రమైన అసంతృప్తి గవర్నమెంటుమీద వస్తుంది అని దానిని politicise చేయడానికి తెలిసే చెబుతున్నారని అర్థంచేసుకోవలసి వుంటుంది. సాహస్యులు ఎవరో react అయినారు అని చెప్పారు. చైనావారు వస్తే ఆహారం పెడతారేమో, మంచిదే, రాసియాలని అన్నారనిచెప్పారు. That is where the cat is out of the bag. దేశంలో జరిగేది అదే. చైనాకు సహాయంగాకాని, పాకిస్థాన్‌కు సహాయంగాకాని, దేశంలో ఏ రాజకీయవాది నేరుగా ఈ system మంచిది

చెప్పరు. అట్లాచెప్పలేదు. దేశంలో ఆర్థికవ్యవస్థను చిన్నాభిన్నంచేసి అసంతృప్తిని జాగ్రత్తగా ఉపయోగించుకుని అమాయకులైన ప్రజలను, ఇతర రాజకీయ opposition parties ఎట్లాగు ఉంటాయికనుక దానికి react కాకపోతే opposition అనిపించుకోవు కాబట్టి organised party కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఒకటేకాబట్టి అటు లాక్కువెడతారు. అది రాజకీయ corollory. అన్నిదేశాలలోను జరుగుతోంది. ఈ దేశంలోను దానికి ప్రయత్నంజరుగుతోంది. ఆ విధంగా జరిగినపుడు, మేము ఎన్నిచెప్పినా చేయలేదు, అనేకసూచనలు సూచించాము—దానివల్లపరిష్కారం అవుతుందాకాదా అనేది వేరుసంగతి—దానికి total గా ఈ మార్పుచేస్తే వస్తుంది అనే ఆశచూపించి—అదివస్తే తరువాత చూస్తారు—అది ఎట్లాగూరాదుకాబట్టి రాతేదుకాబట్టి ఆహారసమస్యకు అంతిమ పరిష్కార మార్గం ఆహారం దొరకాలంటే అధికారంచేతులు మారాలి, అప్పుడే ఆహారంవస్తుంది అనడానికి దారితీయడానికి మాత్రమే statutary rationing, nationalisation of food trade అనే నినాదాలు చేపడుతున్నారు, వాటిని చేబడితే వచ్చే దుష్ఫలితాలు కూడా అర్థంచేసుకుంటే రాజకీయఫలితాలను అర్థంచేసుకోడం కష్టంకాదు అనుకుంటాను, Chief Ministers ఏదో పాలసీ నిర్ణయిస్తారుకదా, ఈలోపల మనమే ఎందుకు quite contrary గా చెప్పడం అని కొందరు అన్నారు. దానిని నేను అంగీకరించను. ఢిల్లీలో వారు ఏమైనా చేయనివ్వండి, మన అభిప్రాయాలు నిష్పక్షపాతంగా నిర్మొగమాటంగా చెప్పవలసిందే, ఢిల్లీలోని పెద్దలు, రాష్ట్రపెద్దలు ఒక నిర్ణయంతీసుకుంటే దానిని అమలుచేయడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నంచేస్తాము. ఢిల్లీలో ఏదో అనుకొంటున్నారుకనుక ఇక్కడ మాట్లాడకూడదు అనుకోడం సరియైనది కాదు. చర్చవచ్చినపుడు మాట్లాడడం తప్పుకాదు.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

మనరాష్ట్రం total గాచూస్తే deficit state కాదు, ఇక్కడ total rationing ఎందుకో అర్థంకాదు, కొన్ని scarcity areas ఉన్నాయి. కొన్ని పట్టణాలలో peak months లో ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరకు దొరక్కబాధపడతారు. ఇదే మన సమస్య. ఈ సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి ఏ ఏ పట్టణాలలో జూన్‌నుంచి నవంబరువరకు ఇబ్బంది ఉంటుంది, ఏవి industrial areas, deficit upland areas అనేది ప్రభుత్వం systematic గా data పెట్టుకుని అక్కడ సప్లయి చేయడానికి ఒకరకమైన కంట్రోలు రేటు, విస్తృతంగా distribute చేయడానికి ఎంత stock కావాలో పెట్టుకోవడం, transport కు ఏర్పాట్లు చేసుకుంటే దానితో మనసమస్య పరిష్కారం అవుతుంది. మనం పెద్ద ఉపద్రవంలో పడవలసిన అవసరంలేదు. దేశానికికూడా ఈ రిజల్యూషను పనికిరాదని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఢిల్లీవారు ఏమి నిర్ణయిస్తారో తెలియదు. వారు నిర్ణయించిన తరువాత అవసరమైన దానిని అనుసరించవచ్చును. ఈ రిజల్యూషనుకి వాస్తవానికి ప్రస్తుత పరిస్థితులకు సంబంధంలేదు. ఏవోకొన్ని బాధలున్నాయి కాబట్టి ఇంకా విస్తృతమైన బాధలకు దేశాన్ని లాగడంకోసం తోడ్పడుతుందిగాని సమస్యను పరిష్కారంచేయడానికి తోడ్పడదు. ఈ రిజల్యూషను విత్‌డ్రా చేసుకోవాలని ఆ విధముగా విత్‌డ్రా చేసుకోకపోతే సభవారు త్రోసివేయాలని కోరుతున్నాను మా ఊరికి సంబంధించి నంతవరకు నేను మాట్లాడేది ఎక్కువలేదు. మాఊరికి 18 లేక 19 షాప్పు

యిస్తారు. గూడూరికి కొన్ని కావలసివున్నాయి. రెండుమూడు నెలలు main ain చేస్తే తరువాత అవసరంలేదు. ఇక్కడ limit చేస్తున్నారు. దానిలోకూడా పాలటిక్సు పనిచేస్తున్నాయి. చిన్నచిన్న వ్యాపారస్థులు కంట్రోలురేటుకి అమ్మేపద్ధతిలో యివ్వండి. వారు అమ్మకపోతే Food Committee ఉంది, public ఉంది enforce చేస్తారు. ఎన్ని bags యిస్తున్నారో వెల్లడి అయేటట్లు బోర్డు పెడితే తప్పనిసరిగా check చేయడానికి వీలవుతుంది. Distribution చేయడంకూడా ఒక సంస్థకు monopoly యిస్తే—this also seems to be monopoly—ఆ లక్షణాలు దీనిలో తప్పవు. కో-ఆపరేటివు సొసైటీలలో ఉంచినా రాజకీయాలుంటాయి. మనిషి మనిషిగా behave చేస్తాడు. అది లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నంచేసి విస్తృతంగా పంచే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. నారాయణస్వామి (పొదిలి) :—అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో statutory rationing పెట్టాలనీ బంజరు భూములను పంచాలనీ ప్రతిపాదించిన అనధికార తీర్మానంగురించి నా అభిప్రాయం చెప్పదలచుకున్నాను. మనదేశంమొత్తం మీద shortageఉన్నప్పటికీ మన రాష్ట్రంలో మాత్రం shortage లేదు. దానికిగాను యితర రాష్ట్రాలలో ఎక్కడెక్కడైతే తక్కువఉందో అక్కడ సప్లయిచేయడానికి మన ప్రభుత్వంకూడా కొంత ఒప్పుకుంది. మంచిది. కేంద్రప్రభుత్వం వారు మనదగ్గర తీసుకోవడం జరుగుతోంది. రాష్ట్రంలో కొన్ని తరుగు ప్రాంతాలున్నాయి. పట్టణ వాసులకు ధాన్యం గ్రామాలనుంచి సప్లయిచేయవలసిన అవసరముంది. తరుగు ప్రాంతాలకు సప్లయిచేయడానికి procurement చేయడం జరుగుతున్నది. మన గవర్నమెంటు కేంద్రప్రభుత్వానికి ఒప్పుకున్నదే కాకుండా యితర రాష్ట్రాలకి వేరే మార్గాలద్వారా పోతూన్నందువల్ల దాదాపు ఆరులక్షల టన్నులు ఆ విధముగా పోతున్నందువల్ల యిక్కడ scarcity ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నది. అందుచేత మన ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రంనుంచి వేరే రహస్య మార్గాలద్వారా యితర రాష్ట్రాలకి ధాన్యం పోకుండా చూడడానికి check posts పెట్టారు. ప్రతి border గ్రామంలోను check posts పెట్టడానికి వీలులేదు. ఇప్పటికే ఎక్కువ పెట్టారు. గ్రామాలలోని ప్రజల సహకారం అవసరం. ఇక్కడనుంచి నిజామాబాదు జిల్లాలో మంజీరానది ఇవతలిగట్టుకి రాత్రికి రాత్రి 400 బస్తాలు చేరుతాయి. ఏరుదాటడానికి రెండు ఫర్లాంగులు మనుష్యులు మోసుకునిపోతారు. ఆవిధముగా వందల టన్నులు పోతున్నట్లు వినికిడి. అట్లాంటప్పుడు తెలియకుండా మనరాష్ట్రంలోనుంచి ధాన్యం యితర రాష్ట్రాలకు పోవడం జరుగుతున్నది. ఇక్కడ బియ్యం దొరకడం లేదని దానికోసం రేషనింగు కావాలని అంటున్నారు. Statutory rationingపెడితే యిప్పుడు దొరికే ధాన్యంకూడా దొరుకుతుందనే నమ్మకం లేదు. భయంకూడాఉంది. ఎందుకంటే రేషనింగు యిదివరకు ఒకసారి మన రాష్ట్రంలో అమలు జరిగింది. స్వతంత్రం వచ్చిన కొద్దిరోజులు మాత్రం జరిగింది. ఎంతోకాలం నడవలేదు. అప్పటికంటే యిప్పుడు ఎక్కువ మార్గాలు నేర్చుకున్నారు. ప్రభుత్వం పెట్టిన చట్టాలను వేరే మార్గాలద్వారా దాటిపోయి దొంగవ్యాపారం చేయడానికి మార్గాలు ఎక్కువ తెలుసుకున్నారు. అందువల్ల statutory rationing పెడితే ఇప్పుడు దొరికే గింజకూడా దొరకకుండాపోయే ప్రమాదంఉంది. అందువల్ల statuto y rationing అమలు జరపడం ఏమాత్రం సరియైనదికాదు. మొన్న Food Minister గారు చెప్పడంతో

millets ఆటంకంలేకుండా యితర states కి పంపవచ్చునని చెప్పిఉన్నారు. ఎందుకోసం అట్లాచెప్పినారోకాని మన రాష్ట్రంలోచాలాచోట్లmillets ఉపయోగించే ప్రాంతాలున్నాయి. మదరాసులో సజ్జలు ఎక్కువగా పశువుల కోసం ఉపయోగిస్తారు. ఎంత ఖరీదుకైనా కొనుక్కుపోతారు. Restriction లేనందువల్ల యిష్టంవచ్చినట్లు కొనుక్కుపోతారు. అందు వల్ల కొరతఏర్పడింది. కాబట్టి మన రాష్ట్రంలో మిల్లెట్సు యిక్కడే ఉండేటట్లు చేయాలి. ఇప్పుడైనాసరే ఉన్న millets ను పోకుండా చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినాఉంది. దానిగురించి చాలా జాగ్రత్త పడవలసి ఉన్నది. ప్రస్తుతంఉన్న గడ్డుపరిస్థితులలో millets అయినా దొరికితే బియ్యం కోసం ఆశించేవారు ఎక్కువఉండరు. అందుచేత millets ఈ రాష్ట్రంనుంచి బయటకు పోకుండా నిలబెట్టాలి. ఇప్పుడున్న check posts దగ్గర special staff ను పోలీసువారిని తెలివిగా, నమ్మకంగా పనిచేసేవారిని వేసి దొంగరవాణాలేకుండా నిర్బంధించితే రాష్ట్రంలో ధాన్యం ప్రజల అవసరాలకు సరిపోతుంది. కాబట్టి statutory rationing అమలు జరపాలనుకోవడం అవసరం లేదు. బంజరు భూములు విషయం ఒకటిఉంది. బంజరుభూములను గురించి ఈ మధ్య ఉత్తర్వులు యిచ్చారనుకున్నారు. మిలిటరీ వారికోసం బంజరుభూములను పట్టాలకు యివ్వకుండా ఆపేయడం జరిగింది. ఇప్పటికైనా తొందరగా అమలుజరిపి వెంటనే బంజరుభూములు పట్టాలు యిస్తే ఎవరైనా సాగుచేసుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అధికాహారోత్పత్తి జరుగుతుంది. ఇప్పుడున్న ధాన్యం రహస్యంగా యితర రాష్ట్రాలకు పోకుండా చేయగలిగితే రేషనింగు అవసరం ఉండదు. ఇక్కడ ప్రజలు ఎక్కువ బాధ పడవలసిన పనిఉండదు. ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— అధ్యక్షా, రేషనింగు విషయమై వివిధమైన అభిప్రాయాలున్నవి. ఇప్పుడేకాదు. గత 20 సంవత్సరాలైకూడ రెండవ ప్రపంచ యుద్ధము వచ్చిన తరువాత 3, 4 సంవత్సరాలు మనదేశములో రేషనింగు అమలు పరచినపుడు దేశములో వచ్చిన అనుభవాన్ని బట్టి ఇపుడు అభిప్రాయాలలో అనేక భేదాలు రావడము సహజము. అయితే రేషనింగ్ అనేది ఏదయినా ప్రత్యేక అవసరము వచ్చినపుడు, దేశములో ఉత్పత్తి తక్కువ అయినట్లయితేను, ఉత్పత్తి తక్కువ కాకపోయినా దేశములో కావలసిన సరుకులు దొరకకపోతే రేషనింగు అనేది అవసరము. సవ్యముగా నడిపించగలమా లేదా అనేది రెండవ సమస్య. ఇపుడు 5% ఉత్పత్తి తక్కువ అంటున్నారు. ఈమధ్య 3% రాళ్లు కలపవచ్చునని చెప్పారు. దానివల్ల ఉత్పత్తి కొంతవరకు సర్దుకుపోతుంది అనుకోండి. Godowns లో చాల మట్టుకు పోతోందని అన్నారు. అదీగాక 5% కి సరిపోయినది మనము import చేస్తున్నాము. మన ఉత్పత్తి మనము దిగుమతి చేసుకొనే సరుకులు సరిపోతున్నదా లేదా అని మనము లెక్క ప్రకారము చూసుకొంటున్నాము. విదేశ ఓడలకు సంవత్సరానికి 20, 25 కోట్లు కిరాయి ఇస్తున్నాము. పంట అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. ఏదయినా ప్రాజక్టులకు డబ్బు కావాలంటే సరిపోవడము లేదు కాని విదేశీ ఓడలకు కిరాయిగా 20, 25 కోట్లు ఇస్తున్నాము. మన దేశములో కావలసినంత సరుకు వుంది. ఉత్పత్తి దిగుమతి రెండు కలిపినట్లయితే మనకు సరిపోతూనే వుంది. సరిపోతున్న సరుకులను సవ్యముగా పంపిణీ ఏ విధంగా చేయడము అని. ఇప్పుడు జరుగుతున్న

15490.

పద్ధతి సవ్యముగా లేదని ఒప్పుకొన్నారు. ఆ కారణముచేత కొందరు రేషనింగ్ కావాలని అంటున్నారు. పాత అనుభవాన్ని బట్టి రేషనింగ్‌వల్ల, కంట్రోల్సువల్ల వచ్చిన అవినీతి ఏదయితే వుందో—అవినీతి డబ్బు మూలమైనదే కాదు—మంచి సరుకు దొరకక పోవడము అనేది, సరిపోయినంత దొరకకపోవడం, ఈ ఇబ్బందులుండడమువల్ల కొంతమంది రేషనింగ్ వద్దు అంటున్నారు. నా ఉద్దేశ్యము వేరే ఒక విధమైన పద్ధతి 1946 సం॥లో చెన్నపట్టణములో రాజ్యము ఏర్పాటు చేసినపుడు మొట్టమొదట ముఖ్యమంత్రిగావున్న ప్రకాశంపంతులుగారు ఒక పద్ధతి ఏర్పాటుచేశారు అది మలబారు జిల్లాలో అమలులో వుంది అంతా సవ్యముగా జరిగింది. అందరూ సంతృప్తితో వుండేవారు. అది కృష్ణా, గోదావరి, గుంటూరు, జిల్లాలలో అమలు జరుపుదామని ఏర్పాటు చేసేసరికి ఈ స్కీము వుండడమువల్ల మధ్యవర్తులకు దెబ్బ తగలడమువల్ల వారంతా ఏకమై, అది ఒక పరికరముగా వినియోగించి ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టారు. ఏ స్కీమువల్ల ప్రభుత్వము పడిపోయినదో దానిలో కొంత మంచి వుంది, పెట్టుబడి దారులు, మధ్యవర్తులు కలిసి కంట్రోల్డ్ వస్తువుల పంపిణీ పద్ధతిలో చేసిన పద్ధతిని ఎదిరించి ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టారు. ఆ పద్ధతి మనవిచేస్తాను.

మలబారు జిల్లా అంతా 117 భాగాలుగా విభజించడము జరిగింది. కృష్ణా, గోదావరి ఇతర జిల్లాలలో ఆ విధంగా చేయడానికి ఏర్పాట్లు జరిగినవి అందులోవున్న ఉత్పత్తిదారులు, వినియోగదారులు యావన్మంది సభ్యులవుతారు. అక్కడ ఉత్పత్తి అయిన సామాను ఆ భాగములోవున్న producers-cum-consumers society కి ఇచ్చి తీరాలి. వారు ఇతరమైన ఏరియాలో మెంబర్సు కాకూడదు. ఏ ఏరియాలో ఉత్పత్తి అయిన సామగ్రి ఆ ఏరియాలోనే వుంటుంది. ఈ కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు ఫైనాన్సు అంతా గవర్నమెంటే ఏర్పాటు చేస్తుంది. ప్రభుత్వము వారియొక్క సెంట్రల్ బ్యాంకు ద్వారాగాని. మరొక పద్ధతినగాని ఈ producers-cum-consumers co-operative society కి ఉత్పత్తి అయిన సామగ్రిని కొనడానికి ఎంత డబ్బు కావాలో, ఎన్ని కోట్లు అయినాసరే సప్లై చేస్తారు. ఉత్పత్తి అయిన వెంటనే ఉత్పత్తిదారులు ఆ సొసైటీ యొక్క గోడౌన్స్‌కి తీసుకొని అప్పగిస్తారు. దానికి ఇవ్వవలసిన ఖరీదు ఎంత అయితో వుందో ఆ నిర్ణయించిన దానిలో నూటికి 90 వంతులుగాని, 95 వంతులుగాని వెంటనే ఉత్పత్తిదారులకు ఇవ్వడము జరుగుతుంది. అనగా ఒక జిల్లాను 117 భాగాలుగా ఏర్పాటు చేసినట్లయితే ఉత్పత్తిదారులు తమ సామాను చాల దూరము పట్టుకొని వెళ్లక్కరలేదు. దానిని multipurpose society చేసే ఉద్దేశ్యముగా వుండేది. ఉత్పత్తిదారులు తమకు కావలసిన మిగిలిన సామగ్రి ఈ సొసైటీలోనే సప్లై చేయడము జరుగుతుంది. అందుచేత అది producers-cum-consumers cooperative society ఉత్పత్తి చేసిన సరుకులు తీసుకొని వారికి వెంటనే డబ్బు ఇస్తారు. వారికి కావలసిన డబ్బు ఇప్పుడు సివిల్ సప్లైస్ డిపార్టుమెంటుకు ఏ విధంగా 14 కోట్లు అనో, 20 కోట్లు అనో ఇస్తున్న విధముగానే advance చేస్తారు. దగ్గర దగ్గర 100 సొసైటీలుండడమువల్ల దూరముగా వెళ్లక్కరలేదు. ఎవరూ corner చేయడానికి వీలుండదు. ఎవరూ కూడ హెచ్చు అయిన డబ్బుతో కొనడానికి వీలువుండదు. పంట తక్కువగావున్న ప్రాంతాలకు సరుకును తీసుకొని వెళ్లవలసి వచ్చినపుడు producer గాని, మధ్యవర్తిగాని తీసుకొని వెళ్లడానికి అవకాశము వుండదు. ఈ

ఏర్పాట్లు అన్నీ ఈ సొసైటీలద్వారానే, ఈ సొసైటీలన్నింటికి పెద్ద సొసైటీ వుండడమువల్ల, ప్రభుత్వము వుండడమువల్ల ఇక్కడ ఉత్పత్తి అయిన సామాను ఎక్కడ అవసరము వుంటుందో అక్కడకు గవర్నమెంటు అక్కౌంటులోనే కావలసినచోటకు వెడుతుంది. Black market వుండదు. cornor చేయడానికి, hoard చేయడానికి అవకాశం వుండదు. కాని దానివల్ల మధ్యవర్తులకు దెబ్బ తగిలింది. పెట్టుదారులు దెబ్బ తిన్నారు. మన జిల్లాలలో ఏర్పాటు చేసేటపుడు వారంతా ఏకమై లెజిస్లేచరులోని చాలమంది సభ్యుల యొక్క అభిప్రాయాలను మార్చగలగడముచేత ఆ స్కీము అంతా పోయింది. Controlled articles అన్నింటికి ఆ పద్ధతి మంచిది అని మనవిచేస్తున్నాను. Statutary rationing కావాలి. ప్రభుత్వానికి న్యాయమైన యంత్రాంగం వుండి, సరిగా ఎవరి ఇంటికి కావలసిన సామాను, మాకు 14 ఔన్సులు ఇస్తారో, ఎంతో నిర్ణయించినది మా యింటికి చేర్చినట్లయితే తప్పకుండా రేషనింగ్ పెట్టించండి. అంతకన్న గొప్పదైన కార్యము ఏమీలేదు. లేకపోతేనా కాలమంతా దుకాణానికి వెళ్లి సామాను ఎక్కడుందో చూసుకోడానికే వ్యర్థమవుతుంది. మానవ స్వభావము తెలుసు. ప్రభుత్వానికి వున్న సిబ్బంది ఎటువంటిదో తెలుసు. ప్రతిరోజు చూస్తూనేవున్నాము. ప్రభుత్వానికి వున్న సిబ్బంది న్యాయముగా పనిచేయడము లేదని ప్రతిరోజు చూస్తూనే వున్నాము. ఇప్పుడు కొత్తగా వచ్చిన food corporation కి ఏమీ సాధ్యము కాకుండా వుంది. నాకు వున్న లెక్కల ప్రకారం 3500 బస్తాలురోజు ఇవ్వవలసిన చోట 1500 బస్తాలు కూడ distribute చేయలేకపోతున్నారు. Food Corporation వారు కొన్ని పద్ధతులు పెట్టుకొన్నారు. వీరంతా చీటీలు వ్రాసుకోవడం, అవన్నీ వ్రాసేసుకోవడము, వెనుకకు, ముందుకు వ్రాసుకొనడములో 1500 బస్తాలుకూడ distribute చేయలేకుండా వున్నారు. దుకాణముదగ్గర మనుష్యులు ఎంతసేపో నిలబడ వలసివస్తున్నది. నిలబడడమేగాక ఆరోజు బియ్యము దొరకక వెళ్లిపోవలసివస్తున్నది. మరునాడు ఆఫీసుకు శలవుపెట్టి అక్కడకు వెళ్లవలసివస్తున్నది. ప్రతిచోట వున్న ఇబ్బందే అది. రేషనింగ్ అనేది కాగితముమీద ఆకర్షణీయముగా వుంటుంది. కాని మన దేశములో వున్న పరిస్థితులవల్ల అది చాల కష్టము. Processed article అయితే ఇంతకన్న చాలసులభము. ఇంగ్లాండులో బాగా succeed అయినది అన్నట్లయితే యుద్ధ సమయములో ఇక్కడకూడ succeed అవుతుంది. యుద్ధం వచ్చి మీదపడినట్లయితే, పెద్ద pressure మనమీద వున్నట్లయితే, ఏ ఇబ్బందులనైనా మనుష్యులు సంతృప్తి కరంగానే అంగీకరిస్తారు. కాని అటువంటి పరిస్థితులు లేనప్పుడు, దేశంలో మనకు కావలసిన ఆహారదాన్యాలు వున్నప్పుడు కేవలం డిస్ట్రిబ్యూషన్ మెషినరిలో వచ్చిన ఫాల్టువల్ల భరించాలంటే భరించటం కష్టం. రేపు మిలటరీ రాజ్యం ఏర్పాటు అయితే మూడు రోజుల్లోనో, మూడు మాసాల్లోనో తప్పకుండా succeed అవుతుంది కాని ఇప్పుడున్న పద్ధతులపై succeed కావటం కష్టం. ఇప్పుడు ప్రతిచోటనుండి remarks వస్తున్నాయి. నేను officials ను కాని, nonofficials ను కాని కష్టపెట్టటానికి ఈ విషయాలు చెప్పటం లేదు. ఏ officer విషయంలో కాని, డిస్ట్రిబ్యూషన్ మిషనరీ క్రింద వున్న సిబ్బంది విషయంలో ప్రభుత్వానికి మంచి reports వచ్చాయేమో

మాకు చూపండి. ఎక్కడకు వెళ్ళినా ఏదో విధమైన అవినీతి ఆరోపణలతో, నిండిన సిబ్బంది-ఆ ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. ఇక quality చూస్తే మాకు ఎటువంటి బియ్యం వస్తున్నాయో, గవర్నమెంటు కంట్రోల్ షాపులలో ఎటువంటి బియ్యం వస్తున్నాయో అందరకూ తెలుసు. మనం quality ని కంట్రోల్ చేయలేము. రేషనింగ్ స్కీమ్‌లో, కంట్రోల్స్ స్కీమ్‌లో ఇంతకన్న హెచ్చు అయిన, బలవత్తరమైన అధికారం వున్న బ్రిటీష్ గవర్నమెంటు వున్న రోజుల్లోకూడా ఆఫీసర్లు కంట్రోలు చేయలేకపోయారు. కంట్రోలు చేసినకొద్దీ వారి మేడల అంతస్తులు పెరిగాయి తప్ప మనకు మంచి బియ్యం రాలేదు. మంచి బియ్యం రాకపోవటమేగాక కావలసిన బియ్యంకూడ దొరకలేదు. ఐడియాలిస్టిక్ అయిన రేషనింగ్ మంచిదా, లేదా, కంట్రోల్స్ మంచివా చెడ్డవా అనే పద్ధతి మాని నేను చెప్పింది-వారు చెప్పే టోటల్ రేషనింగ్ అనేది వారు టోటల్ ఫ్రీడమ్ అనేది కాకుండా ఈ రెండింటికి మూడవ పంథా టోటల్ అయిన పద్ధతి ఇష్టమైన చోటికల్లా వెళ్ళటానికి వీలులేదు. హైదరాబాదుకు రావలసిన ధాన్యం మరొకచోటికి వెళ్ళటం కాని, విశాఖ పట్టణంకు రావలసిన ధాన్యం మరొకచోటికి వెళ్ళటం కాని జరగనే జరగదు. ఎప్పుడైతే జోన్స్-విశాఖపట్టణం జిల్లాకాని, గుంటూరు జిల్లాకాని, మూడు భాగాలు చేశామో అక్కడ వున్న ప్రొడ్యూసర్స్, కన్‌స్యూమర్స్ దానిలో members అవుతారు. దానిలో వున్న ఉత్పత్తి మరో చోటికి వెళ్ళటం ఇంతకంటె హెచ్చుగా కంట్రోలు చేయవచ్చు ఈ సొసైటీ అభివృద్ధి కావాలనటంవల్ల, మరొక సొసైటీవారికి ఇంటరెస్ట్ కలుగచేయకపోవటంవల్ల అక్కడ వున్నదంతా అక్కడికే వచ్చి ఎక్కడ తరుగు ప్రాంతం వుంటుందో అక్కడకు గవర్నమెంట్ సివిల్ సప్లయి డిపార్టుమెంట్ వాటిని రవాణా చేసే ఏర్పాటు కలుగచేయటంవల్ల ఇక్కడవున్న హోర్డింగ్, ఇక్కడ వున్న ఇబ్బందులు చాలావరకు తగ్గిపోటానికి cent p rcent కాకపోయినా నూటికి 99% తగ్గటానికి అవకాశం వుందని మనవిచేస్తున్నాను. మరొకసారు కాగితాల్లో వున్న పాత స్కీములన్నీ- మలబారు జిల్లాలో అమలులో వుంది-పాత స్కీములన్నీ లాగి, study చేసి అమలులోపెట్టటానికి అవకాశం వుందేమో చూడండి.తప్పకుండా హెచ్చు అయిన కంట్రోలుకు, హెచ్చు అయిన హోర్డింగ్‌కు స్థానంవుండదు. మధ్య వర్తులుపోతారు. మధ్యవర్తుల ఇబ్బంది లేకుండా-ఇప్పుడున్న పరిస్థితి సవ్యమార్గంలోకి వచ్చేవరకు, సరుకును హాండిల్‌చేసేవారిలో కొంత నీతి, సాంఘికన్యాయదృష్టి వచ్చేవరకు ఇటువంటికంట్రోల్ వుండవలసిందే. నేనుచెప్పేది స్టాట్యుటరీ రేషనింగ్ కంటే హెచ్చుఅయిన కంట్రోలు. ఇంత freedom వున్నట్లయితే అక్కడ వున్న ఉత్పత్తిదారులకు, వినియోగదార్లకు సరకుఉత్పత్తి అయినవెంటనే ధరవస్తుంది. వారి సరుకుకు మార్కెటింగ్‌పూచి అంతే. ఈసొసైటీ undertake చేస్తుంది కాబట్టి బాగా ఆలోచించవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను. దానికి ఉదాహరణచెబుతాను. ఒకపద్ధతికోసమే చెబుతున్నాను. కాఫీబోర్డులో 25, 30 కోట్లకన్నా హెచ్చుసామానులేదు. కాని అక్కడిపద్ధతి- కాఫీఅనేది ఉత్పత్తిఅయినవెంటనే ఆ సరుకు grower దికాదు. అది Coffee Board దే అవుతుంది. గింజలాగేసరికి Coffee Board ది అవుతుంది. వారు చేయవలసింది ఏమిటంటే- Coffee Board యొక్క డిపోలు ప్రతిచోట దగ్గరదగ్గరగా వుంటాయి. Grower తీసుకువచ్చి deliver చేసినతరువాత వెంటనే ముందుగా ఏర్పాటుచేసిన ఖరీదులో నూటికి 85% అక్కడికక్కడే ఇచ్చేస్తారు. కాబట్టి వాడికి

సంతోషం. Coffee grow అయినవెంటనే తీసుకువచ్చి ఇచ్చి వెళ్ళిపోతాడు. Coffee రెగ్యులర్‌గా 15 రోజులకొకసారి ఆక్షన్ చేస్తారు. ఆక్షన్ ఎంతఖరీదువస్తుందో దానిని growers కు distribute చేస్తారు. Coffee Board ఖర్చుకు కొంతపర్సంటు allow చేసి వుంటుంది. మిగిలినదంతా ఆక్షన్‌లో ఎంతడబ్బువస్తుందో internal sales కాని, external sales కాని- తిరిగి grower కు వెడుతుంది కనుక grower కు complaint లేదు. దగ్గర డిపోలువుంటాయి. Producer cum-consumer Cooperative societies ఏర్పాటుచేసినప్పుడు సరుకు ఏమిఅవుతుందనే పూచిఅక్కరలేకుండా నిర్ణయించినఖరీదు అతనిచేతిలోనికి వస్తుంది. కాబట్టి ప్రొద్దున సామాను బండిలో తీసుకురాగానే సాయంత్రం ఏఖర్చులేకుండా డబ్బుతీసికొంటాడు. ఇప్పుడు కమీషనర్ ఖర్చులు హెచ్చువస్తూవుంటాయి. అనకాపల్లి మార్కెటుకు ధాన్యంకాని బెల్లంకానివస్తే మామూలురేటు 7-00 వుంటే సాయంత్రం డబ్బు 4-00, 5-00 చేతికిరావటం కష్టంఅవుతున్నది. ఇవ్వవలసిన మామూళ్లు, తీసికోవలసిన తరుగు బళ్ళ మధ్యవున్న సాదరుఖర్చులు ఎక్కువగావుంటాయి. ప్రొడ్యుసర్ కమ్ కన్స్యూమర్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీలలో వుండటానికి అవకాశాలుతక్కువ. ఉత్పత్తిదారులు, వినియోగదారులు కూడా దానిలో members. అందులో వచ్చేలాభం దమ్మిడీకాని రెండునయాపైసలుకాని వారికే డివిడెండ్‌క్రింద వెడుతుంది. ఎప్పుడైతే ఈకంట్రోల్డ్ ఆర్టికిల్స్ అన్నిటిమీదా కూడా ఈవిధంగా సవ్యమైన distribution system లేదు. కనుక ఇదివరకు మనం ప్రయోగించినపద్ధతిని ఆలోచించవలసిందని నేనువిజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. విఠల్‌రెడ్డి (నర్సపూర్): -అధ్యక్షా. ఆహారసమస్య చాలాప్రధానమైన సమస్య. ఈసమస్యను 16 సంవత్సరాలనుండి మనదేశాన్ని పాలిస్తున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పరిష్కరించిందని చెప్పారు. కొందరుసభ్యులు విదేశాలనుండి మనం ప్రతిసంవత్సరం 80 కోట్ల రూపాయల ధాన్యం తీసుకురావలసి వస్తున్నది. ఇక్కడ భూములులేకకాదు, రైతులులేకకాదు. ఉత్పత్తి పెరగకపోవటానికి కారణాలేమిటని మనంఆలోచించాలి. అసలు అంచనావేయటంలో, ఏవిధంగా solve చేయాలన్న విషయంలో బేధాభిప్రాయాలువున్నాయి. అందువల్ల ఈసమస్యను 17 సంవత్సరాల నుండి ఈప్రభుత్వం పరిష్కరించలేకపోతున్నది. ప్రధానంగా రైతుఉత్పత్తిని పెంచాలంటే అతని standard పెరగాలి. అతనిఆర్థికపరిస్థితి బాగుపడాలి. ఈనాడురైతు వ్యవసాయతరుణంలో తనకుఅవసరమైన పెట్టుబడిని పెట్టుకోలేక, ఉత్పత్తిని పెంచలేక పోతున్నాడు. అందుకు కొన్నిసదుపాయాలు రైతుకు కలుగచేయాలి. కొండయ్యగారు భూసంస్కరణలు, భూసంస్కరణలు అంటారు. భూసంస్కరణలు చేయకపోయినా, భూమి ఎవరిదగ్గరవున్నా సేద్యం అవుతున్నదికదా, పంటలు పండుతున్నాయి కదా, దానివల్ల పరిష్కారంఅవుతుందా అనిఅడిగారు. 1,000 ఎకరాల భూస్వామి వుంటాడు. అతను ఎంతపండిస్తాడు? 10 ఎకరాలు సేద్యముచేసే భూస్వామి ఎంత పండిస్తాడు? ఇది మనముఆలోచించాలి- 1,000 ఎకరాలువున్న భూస్వామి సక్రమంగా పండించలేడు. పదిఎకరాలు, అయిదుఎకరాలున్న భూకామందు ఎకరానికి ఎంత వుత్పత్తిచేస్తాడో 1,000 ఎకరాల భూస్వామి అంతవుత్పత్తి చేయలేడు. మనదేశంలో 5% పెరిగితే మనము వుత్పత్తిని అందుకోగలమంటారు. ఈనాడు భూసంస్కరణలు చేయనికారణముచేత భూములన్ని భూస్వాములచేతులలో వున్నాయి. భూమిలేనివారికి

పంచియిచ్చినట్లయితే ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. వారు కష్టపడుతారు. ఉత్పత్తి పెరగాలంటే గ్రామాలలోవున్న వడ్డీవ్యాపారులదోపిడీ పోవాలి. అది విపరీతంగావుంది. గుప్తధనము వుంది. ప్రభుత్వానికి తెలుసు- వడ్డీవ్యాపారస్తుల దోపిడీలనుండి రైతులవిముక్తి కావాలి. ప్రభుత్వము పెట్టిన సహకారసంఘాలు సక్రమంగా పనిచేయడములేదు. వీటిపరిస్థితి చాలాఅధ్వాన్నముగావున్నది. దుబారాలేని సహకారసంఘాలులేవు. మార్కెటింగు సొసైటీలలోకూడా దుబారాఅవుతున్నది. రైతులకు అప్పులుయిచ్చినా మళ్ళీ రైతుల దగ్గిరనుండి ఏ అధ్యక్షుడో వసూలుచేస్తూ తిరిగి బ్యాంకులో కట్టనందున రైతులకు అప్పులు దొరకని ఉదాహరణలు ఎన్నోవున్నాయి. సహకారసంఘాల విషయములో కఠినమైనచర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరముంది. సహకారసంఘాలలో దుబారాచేసిన వారిమీద కఠినమైన చర్యలు తీసుకున్ననాడే యీరైతులకు కొత్తఅప్పుదొరికే అవకాశం ఉంటుంది. దుబారాచేసే వారిపైన చర్యలుతీసుకోకుండా వారిని కాపాడుతుంటే యీసమస్యలు పరిష్కారముకావు. రైతుల standard పెరుగాలంటే వారిని వడ్డీవ్యాపారస్తుల దోపిడీనుండి విముక్తిచేయాలి లేకపోతే వుత్పత్తిపెరుగదు. అలాగే, వారు టోకువ్యాపారస్తుల దోపిడీకి ప్రతిదినము గురిఅవుతున్నారు ప్రభుత్వము వారుకూడా టోకువ్యాపారస్తుల దోపిడీ పోవాలంటున్నారు. 17 సంవత్సరాల పరిపాలనలో వారిదోపిడీని ఏమైన తగ్గించారా? కనీసం తగ్గించడానికి ప్రయత్నించారా? కించిత్తు అయినా యిప్పటికి చేయలేదు—ఇప్పటికికూడా టోకువ్యాపారస్తుల దోపిడీనుండి రైతులను విముక్తిచేసిన ఒక ఉదాహరణను యీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వము యివ్వజాలదు. ఈ టోకువ్యాపారస్తులు రైతుదగ్గఱ తీసుకునేప్పుడు ఒక ధరయిచ్చి ఆ ధాన్యమును దాచి తరువాత విపరీతమైన ధరలకు అమ్ముతున్నారు-ఈ ప్రభుత్వము ఆ పద్ధతిని ఆపలేకపోయింది—వారిని టోకువ్యాపారస్తుల దోపిడినుండి విముక్తిచేయాలి. రైతుకు గిట్టుబాటు ధరయిచ్చి ప్రభుత్వమే కొనాలి. ప్రభుత్వము ఆ వ్యాపారాన్ని జాతీయంచేయాలి—టోకువ్యాపారస్తుల, వడ్డీ వ్యాపారస్తుల దోపిడినుండి రైతును విముక్తిచేయనిదే ఆహారసమస్య పరిష్కారము కాదు. అది ప్రధానముగా ఆలోచించాలి. ఇంకోప్రధాన సమస్య బంజరుభూములు, వాటిని పంచాలి. ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి రైతులు, కూలీలు ఆ బంజరుభూములలో సేద్యముచేసుకుంటున్నారు. కాని వారికి ఇంతవరకు పట్టాలు యివ్వడంలేదు—పట్టాలు యివ్వడానికి యీ ప్రభుత్వము ఎన్నో ఆటంకాలు పెడుతున్నది – ఎన్నికలు సమీపించగానే రైతులకు పట్టాలు యివ్వాలని, ఎన్నికలు అయిపోయిన తరువాత పట్టాలు యివ్వనవసరములేదని ఎన్నో జి.ఓ.లు జారీచేయడం జరిగింది. పట్టాలు యివ్వడము ఎంతో అవసరము. ఇకపోతే యీ 17సంవత్సరాలలో Black-market. ఎంతపెరిగిందో పూర్వం చరిత్రచూస్తే అంతపెరగలేదు ప్రతివస్తువుకు Bl ck-marke: ఉదాహరణకు నూనెవిషయము తీసుకోండి. రెండు నెలలక్రింద రూ. 2 లకు కిలోవుంటే యీనాడు రూ. 3-50 లకు వుంది. ఆ నూనెలో యింకో నూనెకలిపి కల్తీచేసి విపరీతమైన ధరలకు అమ్ముకోవడానికి ప్రయత్నముచేస్తున్నారు. బియ్యము విషయములో చూడండి. ఏదైనా ప్రభుత్వము నిర్ణయించినధరలకు ఎక్కడైనా దొరుకుతుందా? ప్రభుత్వము ఏమైన చర్యలు తీసుకుంటుందా? ఉదాహరణకు చెబుతాను—ఆహార ధాన్యాలను ఎక్కువగా కూడబెట్టినవారిని యించుమించుగా 50, 60 మందిని మెదక్

డిస్ట్రిక్టు, నర్సపూర్‌లో—కలెక్టరుకు పట్టిస్తే వారిపైన చర్యలు తీసుకునే బదులు కేసులు withdraw చేశారు. ఒక యిద్దరికీతప్ప ఎవరికి శిక్షలుపడలేదు. Challan చేసిన తరువాతకూడా వాపసుతీసుకున్న వుదాహరణలున్నాయి. కూడబెట్టినవారిపైన బ్లాకు మార్కెటుదారులపైన వ్యతిరేకంగా చర్యలు తీసుకుంటున్నారా ? ఏ గ్రామములోనైనా ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన ధరకు సరుకుదొరుకుతుందా ? కిరోసిన్ ఎక్కువ ధరకు అమ్మకూడదని ప్రభుత్వముచెప్పింది. గ్రామాలలో రూ. 15లకు రూ. 18లకు ఒక డబ్బా అమ్ముతున్నారు. ప్రభుత్వమువద్ద stock వుంది. ధరలు పెంచినవారికి వ్యతిరేకంగా వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి. దీనికై ప్రభుత్వము కొంత సిబ్బందిని పెట్టారు. వారేమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నారా ? అంటే అదేమీలేదు. వారు యిష్టమొచ్చిన ధరకు అమ్ముతున్నారు — అడిగేవారులేరు. 17 సంవత్సరాలనుండి యీ ప్రభుత్వము black-market ను అరికట్టడానికి కనీస చర్యలనైన తీసుకోలేదు. ఈ సంవత్సరము ఉత్పత్తి పెరగాలి అంటున్నారు. కాని ఉత్పత్తి పెరుగదని గ్యారంటీగా చెబుతున్నాను. మళ్లీ సంవత్సరము ఆహారము విషయములో యింకా దుర్భరపరిస్థితులను ఎదుర్కోవలసివస్తుంది. సకాలములో రసాయిన ఎరువులులేవు. ఉత్పత్తి ఎలా పెరుగుతుందో నాకర్థముకావడములేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రెండులక్షల టన్నుల రసాయన ఎరువుల అవసరముంటే యిప్పటికి 60 వేల టన్నులు మాత్రమే వచ్చాయి. మళ్ళి సంవత్సరము ఉత్పత్తి తగ్గిపోయింది. ఈ సంవత్సరము తగ్గిపోతుంది — ఆహారకొరతను ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. ఈ విషయమై ప్రభుత్వము ఆలోచించాలి. ఈ సంవత్సరము జిల్లామార్కెటింగు సొసైటీలద్వారా ధాన్యము సేకరించి, నిర్ణీతధరలకు రైతులదగ్గఱనుండి ఖరీదుచేసి stock పెట్టి ఎక్కడైన ఆహారకొరత ఏర్పడినట్లయితే వెంటనే అక్కడికి ధాన్యము ఎగుమతి చేయాలని, అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వము నిర్ణయించింది— మార్కెటింగ్ సొసైటీస్ సక్రమంగా పని చేయడంలేదు. మెదక్ జిల్లాలో కొన్ని branches పెట్టారు. ప్రభుత్వంనుంచి ఆ బ్రాంచెస్‌కి 6 లక్షలు యిచ్చారు. ప్రభుత్వం కొన్ని stocks పెట్టాలని యీ 6 లక్షలు తీసుకుని కొన్ని గ్రామాలలో మధ్యలోనే sub-godowns పెట్టారు. రైతునుండి ధాన్యం ఖరీదుచేయడం జరిగింది. మనకు సమీపంలోవున్న హైదరాబాదుకు ఎగుమతి చేయడంలేదు. ఈ సబ్ గోదాములలో వుంచి బియ్యం చేసి, నర్సాపురంనుండి 100, 110 మైళ్లున్న జెహిరాబాద్‌కు ఎగుమతి చేయడం జరిగింది. కాని 30, 35 మైళ్ళలోవున్న హైదరాబాదుకు పంపించలేదు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:— ఇప్పుడు జెహిరాబాద్‌కు కొత్తగా యివ్వడంలేదు. జెహిరాబాద్ డెఫిసిట్ ఏరియా కలెక్టరు పర్మిషన్ యిస్తే 500 బస్తాలు పంపించారు. అంతేగాని అక్కడ గోడౌన్సులో, stock పెట్టలేదు. అదంతా ఫాల్సని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—వాళ్ళు అథెన్‌టిక్‌గా చెప్పలేదు. వదంతి అన్నారు.

శ్రీ విఠల్‌రెడ్డి:—ఫాల్సల్ అంటున్నారు. మేడిపల్లి బ్రాంచిలో ధాన్యం సేకరించి గౌడౌన్సులోపెట్టి బియ్యంచేసి, జెహిరాబాద్‌కు తీసుకుపోవలసిన అవసరం ఏమి ఏర్పడినది. నర్సాపురంలో నాముందునుంచి లారీ బియ్యం పోయాయి.

అలాగే కొడిపల్లినుండి వెళ్ళాయి. వదంతి అన్నారు. మొత్తం ధాన్యం సేకరించి అక్కడ గోదాములలో స్టాక్స్‌పెట్టి బ్లాక్ మార్కెట్‌చేసే అవకాశం వున్నది. కలెక్టరు గారు అక్కడ కరువు ప్రాంతమని చెప్పారని తీసుకుపోతున్నారన్నారు. జెహీరాబాద్, సిద్దిపేట కరువు ప్రాంతాలు. జెహీరాబాద్‌లో, మెదక్‌లో, నర్సాపురంలో వర్షా లున్నాయి. సిద్దిపేటలో వర్షాలు లేవు. ఇది చూచినట్లయితే వారు చెప్పింది కాదు. వృధాగా 100, 200 మైళ్లు తీసుకుపోయి stock పెడుతున్నారు. ఇది ప్రభుత్వానికి నష్టంకాదు? ఆలోచించడమే లేదు. మార్కెటింగు సొసైటీలుకూడా సక్రమంగా పని చేయడంలేదు. హైదరాబాదుకు తీసుకుపోకుండా మా స్వంత వూరునుండి 10 లారీల బియ్యము జెహీరాబాద్ పోయాయి. ప్రభుత్వం యీ విషయం ఆలోచించ వలసిన అవసరమున్నది.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:—ఛాలెంజిచేస్తే నేను ఒప్పుకుంటాను. జహీరాబాద్ రైస్ ప్రొడ్యూసింగ్ ఏరియా కాదు. కాబట్టి, నారాయన్‌ఖేడ్, సంగారెడ్డి, సదాశివ్‌పేట, సిద్దిపేట, నర్సాపురం. గద్వాల్ రైస్ ప్రొడ్యూసింగ్ యేరియాస్ కాబట్టి అక్కడినుంచి direct గా, rice ఎక్కువగా పండించే ఊళ్ళనుంచి యీ విధంగా Collector allot చేశారు కాబట్టే వారు తీసుకుపోయారు. కాని District Marketing Society లో store చేయలేదు. బహుశః విఠల్‌రెడ్డిగారు అలా అనుకోవచ్చు కాని, అలా జరుగలేదు.

శ్రీ విఠల్‌రెడ్డి:—ఇక్కడ ఛాలెంజిచేసే సమస్య లేదు. వారు marketing society అధ్యక్షులు. కలెక్టరుగారు సిద్దిపేటలో యెక్కువ పంట, జెహీరాబాద్‌లో తక్కువ పంట అవుతుందని చెప్పారు. సిద్దిపేటలో వర్షాలు లేక, నీరులేక నాట్లు వేయడంలేదు. కలెక్టరుగారు యిదేమీ ఆలోచించలేదు. జోగిపేటనుండి, జెహీరా బాద్‌కు తీసుకువెళ్ళవచ్చుకదా, కొడిపల్లినుండి జెహీరాబాద్‌కు తీసుకు వెళ్ళవలసిన అవసరం ఎందుకు ఏర్పడినది. ఈ విషయాలను రూల్ 74 క్రింద call attention notice క్రింద యిచ్చాను. ఆహార ఉత్పత్తి పెరగాలంటే రైతుల standard పెంచాలి. టోకు వ్యాపారస్థులనుండి, వడ్డీ వ్యాపారస్థులనుండి విముక్తిపొందాలి. భూ సంస్కరణలను వెంటనే అమలుపరచాలి. రైతులకు గిట్టుబాటుధరలు నిర్ణయించాలి. టోకు వ్యాపారం ప్రభుత్వం చేయాలి. రసాయనిక ఎరువులను రైతులకు సక్రమంగా పంపకం చేయాలి. ఇవి చేసిననాడే ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. బ్లాక్ మార్కెట్ లేకుండా కంట్రోలు ధరలకు రైతులకు అందుబాటులో వస్తువు లుండాలి. ఇవి చూడకుండా మీరు 20 సం॥లు పరిపాలించినాకాని మీరు వ్యవసాయ రంగంలో ఉత్పత్తి పెంచలేరు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—అధ్యక్షా, యీ ప్రక్కన సభ్యులు మాట్లాడుతూవుంటే time fix చేయడం జరుగలేదు. అటువైపున మాట్లాడుతూంటే 6 నిమిషాలకు యింకొక నిమిషం ఉండగానే bell కొడతారు. ఇలా చేయడం శాసనసభా సాంప్ర దాయం కాదు. కొత్త సాంప్రదాయాన్ని తీసుకువస్తున్నారు, యిదేమి అధ్యక్షా.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—ముఖ్యమయిన సమస్య కాబట్టి అన్ని భావాలను ప్రకటించాలని యింత సమయం ఇస్తున్నాం.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ప్రభుత్వ పక్షంవారికికూడా అదేవిధంగా యిస్తే బాగుంటుంది. అలా కాకుండా ఒక నిమిషం ముందుగానే bell కొడతారు. యిదేమిటి?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—ఇప్పుడు bell ఒకసారే కొట్టాను. ఇంతవరకు కొట్టలేదు. There is no point of order.

The House is adjourned to meet tomorrow at 8-30 a. m.

The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Saturday, the 7th August 1965.